

Purmo Andelsbank
verksamhetsberättelse och
bokslut 2023

PURMO ANDELSBANK

FO-NUMMER 0181985-1

INNEHÅLL

sida	
1	Verksamhetsberättelsen
19	Andelsbankens resultaträkning och balansräkning
21	Finansieringsanalys
	Noterna till andelsbankens resultaträkning och balansräkning
23	De viktigaste principerna för upprättandet av bokslutet i andelsbanken
43	Noter
63	Förteckning över bokföringsböcker, verifikatsslag samt utredning om hur de förvaras
67	Styrelsens underskrift
67	Förvaltningsrådets bestyrkande
68	Revisorernas anteckning om utförd revision

PURMO ANDB

STYRELSENS VERKSAMHETSBERÄTTELSE

Purmo Andelsbanks räntenetto ökade avsevärt, och andelsbankens rörelsevinst var större än året innan. Under räkenskapsperioden bokfördes förväntade kreditförluster för krediter och andra åtaganden till ett större belopp än under jämförelseperioden. De förväntade kreditförlusterna (nedskrivningarna) i förhållande till kredit- och garantistocken var dock fortfarande relativt små. Kostnaderna i relation till intäkterna förbättrades klart. Utlåningen och inlåningen minskade under 2023. Kärnprimärkapitalrelationen (CET1) var bättre än året innan. Antalet ägarkunder ökade något jämfört med ett år tidigare.

Nyckeltal

Nyckeltal			Förändring	
	2023	2022		
Rörelsevinst, 1000 €	893	643	38,8	%
Kostnaderna i relation till intäkterna, %	43,4	57,9	-14,5	%-enhet
Räntabilitet på eget kapital (ROE), %	10,3	7,9	2,4	%-enhet
Kärnprimärkapitalrelation (CET1)	31,49	26,10	5,10	%-enhet
Ägarkunder	1 107	1 084	23	st.

OP Gruppen

Purmo Andelsbank är en inlåningsbank i andelslagsform som ägs av sina medlemmar och som bedriver lokal hushållsbanksrörelse inom sitt verksamhetsområde. Alla medlemmar är ägarkunder och varje medlem har en medlemsandel som ger lika rättigheter.

Andelsbanken hör till OP Gruppen som är en ledande finländsk finansgrupp. Den består av de självständiga andelsbankerna och deras centralinstitut OP Andelslag jämte dotterföretag. OP Andelslag och dess dotterföretag OP Detalj kunder Abp ansvarar för utvecklingen och produktionen av centraliserade tjänster till OP Gruppen och dess medlemsbanker. OP Andelslag fungerar som en strategisk ägarsammanslutning för hela OP Gruppen samt som det centralinstitut som svarar för gruppstyrning och tillsyn.

Andelsbanken är ett medlemskreditinstitut till OP Andelslag. OP Andelslag och dess medlemskreditinstitut bildar tillsammans med sammanslutningarna i deras finansiella företagsgrupper en sådan sammanslutning som avses i lagen om en sammanslutning av inlåningsbanker (Sammanslutningslagen). Enligt sammanslutningslagen svarar centralinstitutet och medlemskreditinstituten för varandras skulder och förbindelser och tillsynen av deras kapitaltäckning, likviditet och exponeringar övervakas på sammanslutningsnivå. OP Gruppens försäkringsbolag omfattas inte av det solidariska ansvaret.

Andelsbanken som medlemskreditinstitut är inte skyldigt att ge ut en sådan halvårsrapport som avses i 12 kapitlet 12 § i kreditinstitutslagen. Medlemskreditinstituten är inte skyldiga att ge ut uppgifterna om kapitaltäckningen (uppgifterna enligt Pelare III) i sin helhet, utan de ges ut för sammanslutningen av andelsbanker.

Omvärlden

Enligt preliminära uppgifter växte världsekonomin 2023 något långsammare än medeltalet på lång sikt. Under slutet av året var resultatet av konjunkturenkätorna svagare än under början av året. Euroområdet BNP växte långsamt under 2023 och sjönk under den senare hälften av året. Inflationen inom euroområdet minskade i december till 2,9 procent från 9,2 procent vid slutet av 2022.

Aktiekurserna steg under årets sista kvartal, sedan marknadsräntorna börjat sjunka, och var i de flesta länderna högre än vid början av året. I Finland var aktiepriserna lägre än vid slutet av 2022.

Europeiska centralbanken höjde sin styrränta flera gånger under året. Efter höjningen med 0,25 procentenheter i september var inlåningsräntan 4,00 procent under återstoden av året. Under slutet av året vände 12 månaders Euribor nedåt och var vid slutet av december 3,51 procent, det vill säga endast något högre än vid slutet av 2022.

Finlands BNP minskade en aning 2023. Arbetslöshetsgraden steg i november till 7,6 procent från 6,9 procent vid slutet av 2022. Inflationen minskade i december till 3,6 procent från 9,1 procent i december 2022. Råntestegringen bromsade upp bostadshandeln, och bostadspriserna sjönk.

På lokalplanet inledde Purmo Andelsbank under året förhandlingar kring en eventuell bankfusion med Pedersörenejdens Andelsbank och Kronoby Andelsbank. Bakgrunden till dessa förhandlingar var att bankerna ansåg att en gemensam bank är det bästa alternativet för att kunna erbjuda lokala banktjänster i framtiden. Under förhandlingarnas gång konstaterade styrelserna att genom att förena sina krafter kan bankerna på bästa sätt i fortsättningen tillgodose sina ägarkunders tjänster och stödja utvecklingen av sin likartade omvärld. De här tre bankerna ska tillsammans bilda en stark andelsbank med stadiga rötter i det tvåspråkiga Österbotten.

Framtidsutsikter

De ekonomiska utsikterna är fortfarande dämpade och osäkra under början av 2024. I och med den mindre inflationen väntas räntorna kunna sänkas, vilket skapar förutsättningar för en ekonomisk återhämtning under slutet av 2024.

Hållbarhet

Hållbarhet är en integrerad del av OP Gruppens och andelsbankernas affärsrörelse och strategi. OP Gruppens hållbarhetsarbete baserar sig på gruppens grundläggande uppgift och värden, som stöds av den kundägda affärsmodellen. Affärsrörelsen ska främja välfärd, trygghet och hållbar ekonomisk framgång bland kunderna och i omvärlden. OP Gruppens mål är att vara en branschföregångare inom hållbarhet i Finland. OP Gruppen uppdaterade sitt hållbarhetsprogram i augusti 2022. Hållbarhetsprogrammet och dess riktlinjer realiserar gruppens strategi samt styr affärsrörelsernas och andelsbankernas hållbarhetsarbete. Hållbarhetsprogrammet bygger på tre teman: Klimat och miljö, Människor och samhälle samt God förvaltningssed. Hållbarhetsprogrammet baserar sig på gruppens värden, megatrender i omvärlden samt en väsentlighetsanalys. Hållbarhetsprogrammet och dess mål har utarbetats i samarbete med olika intressentgrupper. Inom temat Klimat och miljö ställs mål för att tillhandahålla hållbara finansierings- och placeringsprodukter, minska utsläppen i kredit- och placeringsportföljerna samt främja biologisk mångfald. I fokus för temat Människor och samhälle står välfärden i lokalsamhällena samt stöd för hanteringen av den egna ekonomin och för ekonomisk utveckling. Temat God förvaltningssed omfattar integrering av hållbarheten i all affärsrörelse och risktagning samt ett mål att öka mångfalden i förvaltningen.

OP Gruppens Principer för god affärssed (Code of Conduct) innehåller gruppens hållbarhets- och miljöprinciper, som alla anställda inom OP Gruppen ska iaktta i sitt arbete oberoende av roll, position eller verksamhetsställe. Principerna för god affärssed kompletteras av mer detaljerade regler och anvisningar. Kriterierna för leverantörers samhällsansvar (Supplier Code of Conduct) gäller alla gruppens

tjänsteleverantörer, övriga leverantörer och samarbetspartner. OP Gruppen har förbundit sig att iaktta de tio principerna om mänskliga rättigheter, rättigheter i arbetslivet, miljöprinciper och antikorrupcion i enlighet med FN:s Global Compact-initiativ. OP har också förbundit sig att iaktta FN:s principer för ansvarsfull placering och FN:s principer för hållbar försäkring. OP Gruppen har som grundande medlem undertecknat principerna för ansvarsfull bankverksamhet enligt FN:s miljöprogram Finance Initiative (UNEP FI). OP Gruppen rapporterar årligen sin hållbarhet i enlighet med GRI-standarderna samt från och med rapporteringen för 2024 i enlighet med standarder under direktivet om företagens hållbarhetsrapportering (CSRD).

Väsentliga händelser under räkenskapsperioden

OP Gruppen övergick i mars 2023 till schablonmetoden för kreditrisken i kapitaltäckningsanalysen i enlighet med Europeiska centralbankens (ECB) beslut. Övergången till schablonmetoden hade ingen väsentlig inverkan på bankens kapitaltäckning.

OP Gruppen använder en del av sin förbättrade lönsamhet till att stötta ägarkunderna i deras vardag. OP Gruppen höjer sina ägarkunders OP-bonus för 2024 med 40 procent. För 2023 höjdes OP-bonus med 30 procent. Därtill får ägarkunderna de dagliga banktjänsterna utan månadsavgifter från november 2023 till slutet av 2024.

Avkastningsandelens avkastningsmål är 4,50 procent för 2023 och 5,50 procent för 2024. Utbetalningen av räntan och räntans storlek beror på andelsbankens resultat. Avkastningsandelen är ett långfristigt egetkapitalinstrument för ägarkunder, alltså en placering i den egna andelsbanken. Avkastningsandelarna ökar OP Gruppens kreditgivningsförmåga och bidrar till att realisera gruppens grunduppgift, dvs. att öka ägarkundernas och omvärldens bestående ekonomiska framgång, trygghet och välfärd.

Från början av november 2023 kommer ägarkunderna att få 0,25 procent ränta på sina insättningar på brukskonton. Förmånen gäller de ägarkunder som har både ägarkundskap och brukskonto i en och samma andelsbank.

Under räkenskapsperioden avslutades verksamheten vid bankens kontor i Nederpurmo. Sista öppethållningsdagen var 13.06.2023.

Inga andra väsentliga händelser inträffade under räkenskapsperioden i Purmo Andelsbank.

Väsentliga händelser efter räkenskapsperioden

Andelsbankens styrelse har 2.2.2024 godkänt ett förslag till fusionsplan, enligt vilken andelsbanken fusioneras med Kronoby och Pedersörenejdens Andelsbanker. Förslaget om fusion förs till Purmo Andelsbanks och Kronoby Andelsbanks andelsstämmor samt Pedersörenejdens Andelsbanks fullmäktige för behandling 7.5.2024. Den planerade registreringstidpunkten för verkställandet av fusionen är 31.12.2024.

Inga övriga väsentliga händelser inträffade i Purmo Andelsbank efter räkenskapsperiodens slut.

Andelsbankens resultat

Utvecklingen av de mest centrala intäkts- och kostnadsposterna som påverkat rörelsevinsten under de tre senaste åren presenteras i tabellen nedan.

Resultatanalys				
1000 €				
	2023	2022	Förändr. %	2021
Intäkter				
Räntenetto	1 848	1 064	73,6	802
Övriga intäkter				
Intäkter från egetkapitalinstrument	153	112	36,8	112
Provisionsintäkter, netto	134	297	-55	266
Nettointäkter från finansiella instrument värderade till verkligt värde via resultatet	-	-		-
Nettointäkter från finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via fonden för verkligt värde	-	-		-
Nettointäkter från förvaltningsfastigheter	-3	-2	61,6	0
Övriga rörelseintäkter	1	1	-7,1	26
Totalt	286	409	-30,1	404
Intäkter totalt	2 134	1 473	44,8	1 206
Kostnader				
Personal- och administrationskostnader	-320	-295	8,4	-252
Övriga administrationskostnader	-388	-361	7,4	-344
Avskrivningar och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar samt av aktier och andelar	-7	-4	49,8	-5
Övriga rörelsekostnader	-212	-192	10,4	-162
Kostnader totalt	-926	-852	8,7	-764
Bortskrivningar och förväntade kreditförluster	-315	22	-1 504,5	-9
Rörelsevinst (-förlust)	893	643	38,8	432

Ökningen av slutliga och förväntade kreditförluster beror till största delen på ansvar till pälssjursnäringsen.

Rörelsevinsten ökade avsevärt från jämförelseperioden till följd av ökningen i räntenettot. Räntenettot ökade till följd av uppgången i marknadsräntorna, som pågått sedan våren 2022.

Provisionsintäkter samlades enligt följande:

Provisionsintäkter			
1000 €			
	2023	2022	Förändr. %
Inlåning	22	21	6,7
Utlåning	21	22	-0,7
Betalningsrörelse	132	141	-6,6
Värdepappersförmedling och emission	16	15	3,3
Kapitalförvaltning och juridiska ärenden	10	122	-92,1
Garantier	2	2	-21,4
Förmedling av försäkringar	14	13	11,1
Övriga	44	67	-34,1
Totalt	261	403	-35,1
OP-bonus	-108	-87	25
Provisionsintäkter totalt	153	316	-51,6
Provisionskostnader	-19	-19	0,4

Provisionsintäkter, netto	134	297	-55
----------------------------------	-----	-----	-----

Andelsbankens provisionsintäkter minskade från jämförelseåret. Provisionerna från kreditgivningen och betalningarna ökade. Däremot minskade provisionerna från kapitalförvaltningen och juridiska uppdrag. I provisionsintäkterna ingår som en avdragspost den OP-bonus samlats för ägarkunderna, och beloppet av den ökade.

De ökade nedskrivningarna belastade nettointäkterna från förvaltningsfastigheterna.

De övriga rörelsekostnaderna ökade av OP Gruppens interna debiteringar. Forskningen och utvecklingen har koncentrerats till OP Gruppens centralinstitut.

De realiserade och förväntade kreditförlusterna ökade från jämförelseperioden. I förhållande till kredit- och garantistocken var de realiserade och förväntade kreditförlusterna fortfarande små.

Realiserade och förväntade kreditförluster			
1000 €	2023	2022	Förändr. %
Realiserade och förväntade kreditförluster totalt	-315	22	-1 504,5
Realiserade och förväntade kreditförluster av kredit- och garantistocken, %	0,85	0,06	0,8

Omslutning och åtaganden utanför balansräkningen

Centrala balans- och åtagandeposter

Utvecklingen av de centrala balans- och åtagandeposterna under de tre senaste åren och förändringen under räkenskapsperioden 2023 presenteras i tabellen nedan.

Centrala balans- och åtagandeposter				
1000 €	31.12.2023	31.12.2022	Förändr. %	31.12.2021
Omslutning	53 422	54 009	-1,1	50 669
Utlåning	37 105	39 188	-5,3	38 558
Skuldebrev	-	1 500	-100	1 500
Aktier och andelar	3 442	3 438	0,1	3 438
Inlåning	37 790	39 341	-3,9	36 519
Eget kapital	6 743	5 614	20,1	5 610
Åtaganden utanför balansräkningen	998	1 588	-37,2	2 241

Utlåningen minskade under året som en följd av mindre efterfrågan.

Purmo Andelsbank innehade masskuldebrev som förföll till sin helhet under året och därmed minskar posten Skuldebrev.

Utvecklingen av utlåningen

Nya krediter togs under räkenskapsperioden ut för 4 393 tusen euro, vilket är 4 328 tusen euro mindre än året innan. Kreditstocken uppgick vid slutet av räkenskapsperioden till totalt 37 394 tusen euro (39 699). Kreditstocken och beloppet av bolånen minskade från året innan.

Från början av år 2023 innehåller kreditstocken inte de i skyddsberäkningen ingående krediternas ändring av gängse värde. Jämförelseårets uppgifter har justerats så att de motsvarar nuvarande definition.

De nödlidande exponeringarna och exponeringarna med anstånd utvecklades på följande sätt under räkenskapsperioden:

Nödlidande exponeringar och exponeringar med anstånd			
1000 €	31.12.2023	31.12.2022	Förändr. %
Nödlidande exponeringar	1 456	818	78,0
Över 90 dagar förfallna fordringar	486	223	117,9
Nödlidande exponeringar med anstånd	693	486	42,6
Sannolikt obetalda fordringar	276	109	153,2
Presterande exponeringar med anstånd	1 945	2 076	-6,3
Problemfordringar totalt	3 400	2 894	17,5

Tabellens siffror redovisas i brutto. Förlustreserven har alltså inte dragits av från siffrorna. Som över 90 dagar förfallna fordringar redovisas det återstående kapitalet på en fordran där räntan eller kapital förfallit till betalning men inte betalats på tre månader. Som exponeringar med anstånd redovisas fordringar där avtalsvillkoren omförhandlats på grund av att kundens betalningsförmåga försämrats. Som sannolikt obetalda fordringar redovisas övriga fordringar i de svagaste kreditklasserna.

Fastighetsinnehav

Andelsbankens fastighetsinnehav består av rörelsefastigheter och förvaltningsfastigheter.

Fastighetsinnehav		
1000 €	31.12.2023	31.12.2022
Rörelsefastigheter		
Uppbundet kapital	80	83
Procent av omslutningen	0,1	0,2
Förvaltningsfastigheter		
Uppbundet kapital	78	81
Procent av omslutningen	0,1	0,2
Verkligt värde	87	87
Nettointäkter, %	-2,1	-0,6
Kapital uppbundet i fastigheter totalt	158	165
Procent av omslutningen	0,3	0,3

Det uppbundna kapitalet för fastighetssammanslutningar består av aktielägenheternas bokföringsvärde ökat med aktielägenhetens läneandel.

Utvecklingen av den övriga placeringsverksamheten

Forordningar på kreditinstitut, varav merparten består av fordringar på OP Företagsbanken Abp, uppgick till 11 606 tusen euro (8 724).

Vid slutet av räkenskapsperioden hade andelsbanken placeringar i centralinstitutets andelskapital för totalt 3 442 tusen euro (3 438).

Skulder till allmänheten och offentlig sektor

Utvecklingen av inlåningen från allmänheten och övriga skulder beskrivs i tabellen nedan.

Skulder till allmänheten och offentlig sektor			
1000 €	31.12.2023	31.12.2022	Förändr. %
Inlåning			
Brukskonton	36 534	37 006	-1,3
Tidsbundna konton	978	2 055	-52,4
Övrig inlåning	278	280	-0,8
Inlåningsskulder totalt	37 790	39 341	-3,9
Övriga skulder	-	-	
Skulder till allmänheten och offentlig sektor totalt	37 790	39 341	-3,9

Utvecklingen av övrigt främmande kapital och övriga åtaganden

Skulderna till kreditinstitut, som består av skulder till OP Företagsbanken Abp och av s.k. mellankrediter till OP-Bostadslånebanken Abp, minskade till 6 400 tusen euro (6 500).

Andelsbanken har inte emitterat obligationslån.

De övriga posterna i främmande kapital består närmast av kortfristiga betalningsförmedlingsposter samt resultatregleringar i anslutning till periodiseringen av intäkter och kostnader i bokslutsskedet.

Eget kapital och reserver

Purmo Andelsbanks sammanlagda egna kapital ökade med 20,1 procent till 6 743 tusen euro (5 614).

Andelskapital

Andelskapitalet uppgick till 1 477 tusen euro (1 475). Vid slutet av räkenskapsperioden hade ägarkunderna placeringar i medlemsandelar för 114 tusen euro (111) och i Avkastningsandelar för 1 363 tusen euro (1 364). Vid slutet av räkenskapsperioden fanns uppsagda Avkastningsandelar för 53 tusen euro (20) och uppsagda medlemsandelar för 3 tusen euro (3).

Till innehavarna av Avkastningsandelar betalades i juni 2023 en ränta på 4,45 procent för 2022, dvs. totalt 60 711,26 euro. På medlemsandelskapitalet betalas ingen ränta.

Andelsbanken kan enligt lagen om andelslag och andelsbankens stadgar ha medlemsandelar som medför medlemsrättigheter samt Avkastningsandelar som utgör frivilliga andelar. I andelsbankens andelskapital ingår 1 107 medlemsandelar. Varje medlem är skyldig att ta en medlemsandel i andelsbanken och att för den som teckningspris betala en medlemsinsats på 100 euro. I andelsbankens andelskapital ingår 13 626 avkastningsandelar. Avkastningsandelar kan tecknas endast av andelsbankens medlemmar, och styrelsen beslutar om emissionen av Avkastningsandelar. Det nominella beloppet på en Avkastningsandel och den avkastningsinsats som ska betalas till andelsbanken som teckningspris för Avkastningsandelen är etthundra (100) euro.

Då medlemskapet upphört eller en medlemsandel eller Avkastningsandel sägs upp återbetalas medlemsinsatsen och avkastningsinsatsen i enlighet med andelsbankens stadgar, lagen om andelslag och lagen om andelsbanker och andra kreditinstitut i andelslagsform under de förutsättningar som nämns i

de här lagarna. En medlemsinsats och en avkastningsinsats kan återbetalas 12 månader efter slutet av den räkenskapsperiod under vilken medlemskapet har upphört eller avkastningsandelsägaren sagt upp andelen. För återbetalningarna krävs tillstånd av tillsynsmyndigheterna, om bestämmelserna så kräver.

Andelsbanken har dock rätt att vägra att återbetala medlemsinsatser och avkastningsinsatser under den tid som andelsbanken är verksam. Andelsbanken kan senare besluta att återta den här vägran. Bankens styrelse beslutar vid behov om förbudet mot återbetalning och upphävningen av det. Om full återbetalning inte är möjlig något år, ska den obetalda delen betalas ur det egna kapital som står till förfogande enligt de följande boksluten. Ovan fastställda rätt till efterhandsåterbetalning av obetalda delar upphör dock efter det femte följande bokslutet. På obetalda delar betalas inte ränta.

Andelsbanken har rätt att lösa in alla Avkastningsandelar. Andelsbankens styrelse ska besluta om att utnyttja lösningsrätten. För en inlösen krävs tillstånd av centralinstitutet och av tillsynsmyndigheterna, om bestämmelserna så kräver.

Övrigt eget kapital

Den negativa fonden för verkligt värde beror på räntestegringen som pågått sedan våren 2022. Den fasta ränta som andelsbanken fick från derivat som utgör säkring för kassaflödet är lägre än Euriborräntorna och förväntningarna på kommande Euriborräntor.

Reserver

Kreditförlustreserven minskade med 413 tusen euro.

Kapitalbas och kapitaltäckning

Vid beräkningen av kapitalkravet för andelsbankens kreditrisk tillämpas schablonmetoden. Under jämförelseperioden tillämpades internmetoden för kreditrisken (IRBA), och dess riskvägda poster har höjts med den schablonmetodsbaserade golvnivån för riskvägda poster. Kapitalkravet för marknadsrisker beräknas enligt schablonmetoden. Också kapitalkravet för operativa risker beräknas enligt schablonmetoden.

OP Gruppen offentliggör mer detaljerade kapitaltäckningsuppgifter enligt den s.k. Pelare III i samband med bokslutet. OP Gruppens bokslut och kapitaltäckningsuppgifterna enligt Pelare III kan läsas i nättjänsten www.op.fi.

Andelsbankens kapitalbas bildades enligt följande:

Kapitalbas	31.12.2023	31.12.2022
1000 euroa		
Kärnprimärkapital (CET1)		
Eget kapital*	6 743	5 614
Bokslutsdispositioner med avdrag för uppskjuten skatteskuld	887	1 218
Fonden för verkligt värde, säkring av kassaflöde	212	323
Kärnprimärkapital (CET1) före avdrag	7 843	7 154
Planerad utdelning	-61	-61
Andelskapital som dras av från kapitalbasen	-19	-3
Tillämplig summa av otillräcklig täckning för nödlidande exponeringar	-183	
ECL** – Förväntade förluster (EL) underskott		-288
Kärnprimärkapital (CET1) totalt	7 579	6 803

Primärkapital (T1) totalt	7 579	6 803
Kapitalbas totalt	7 579	6 803

*exkl. eventuell uppskjuten skatteskuld i anslutning till uppskrivningsfonden

**Förväntade kreditförluster

Från kärnprimärkapitalet har under jämförelseperioden dragits av de uppsagda andelskapital som återbetalats till kunderna.

Totalt riskvägt exponeringsbelopp		
1000 euroa	31.12.2023	31.12.2022
Kreditrisk		
Schablonmetoden (SA)		
Företagsexponeringar	395	40
Hushållsexponeringar	6 139	17
Exponeringar säkrade genom panträtt i fastighet	9 509	
Fallerande exponeringar	840	
Fordringar på kreditinstitut	0	
Exponeringar mot stater, centralbanker och offentlig sektor	150	213
Exponeringar mot institut och företag med ett kortfristigt kreditbetyg	3 442	
Poster förknippade med särskilt hög risk	540	
Övriga poster	179	
Internmetoden (IRB)		
Företagsexponeringar ¹⁾		4 629
Hushållsexponeringar ²⁾		10 582
Övriga poster		3 611
Kreditrisk totalt	21 195	19 092
Operativ risk	2 168	1 962
Övriga risker³⁾	704	5 013
Totalt	24 067	26 068

1) På exponeringarna mot företag och institut tillämpas IRBA:s s.k. basmetod (FIRB), dvs. vid beräkningen av riskvikterna för de här exponeringarna tillämpar banken egna estimat för sannolikheten för fallissemang (PD).

2) Vid beräkningen av riskvikterna för hushållsexponeringarna tillämpar banken egna estimat för sannolikheten för fallissemang (PD), förlustandelen vid fallissemang (LGD) och konverteringsfaktorn (CF).

3) Risker utan övrig täckning. Under jämförelseperioden schablonmetodsbaserat golv för de riskvägda posterna.

Kapitalrelationer		
(%)	31.12.2023	31.12.2022
Kärnprimärkapitalrelation (CET1)	31,5	26,1
Primärkapitalrelation (T1)	31,5	26,1
Kapitalrelation	31,5	26,1
Kärnprimärkapitalrelation (CET1) för sammanslutningen av andelsbanker	19,1	17,4

Kapitalkrav		
1000 euroa	31.12.2023	31.12.2022
Kapitalbas	7 579	6 803
Kapitalbaskrav + buffertkrav*	2 528	2 738
Kapitalbasöverskott	5 051	4 065

*Minimikrav 8 %, kapitalkonserveringsbuffert 2,5 % och ett eventuellt landvist kontracykliskt buffertkrav

Formler för nyckeltalen:

Kärnprimärkapitalrelation (CET1), %

$\frac{\text{Kärnprimärkapital (CET1) totalt}}{\text{Totalt riskvägt exponeringsbelopp}} \times 100$

Primärkapitalrelation (T1), %

$\frac{\text{Primärkapital (T1) totalt}}{\text{Totalt riskvägt exponeringsbelopp}} \times 100$

Kapitalrelation, %

$\frac{\text{Sammanlagd kapitalbas}}{\text{Totalt riskvägt exponeringsbelopp}} \times 100$

Solidariskt ansvar

I enlighet med sammanslutningslagen utgörs sammanslutningen av andelsbanker av sammanslutningens centralinstitut OP Andelslag, den affärsbank som är centralt finansiellt institut för andelsbankerna, OP Företagsbanken Abp, centralinstitutets övriga medlemskreditinstitut, företagen i centralinstitutets och medlemskreditinstitutens finansiella företagsgrupper samt sådana kreditinstitut, finansiella institut och tjänsteföretag varav de ovan nämnda företagen ensamma eller tillsammans äger över hälften. OP Andelslags medlemmar utgjordes vid slutet av 2023 av 102 andelsbanker samt OP Företagsbanken Abp, OP-Bostadslånebanken Abp och OP Detaljkunder Abp. Tillsynen över sammanslutningen av inlåningsbanker är gruppbaserad.

Centralinstitutet och dess medlemskreditinstitut är solidariskt ansvariga för varandras skulder. En borgenär som inte av ett medlemskreditinstitut har fått betalning för en fordran som förfallit till betalning, kan kräva betalning av centralinstitutet när huvudförpliktelsen har förfallit till betalning. I nämnda fall ska centralinstitutet upprätta en i lagen avsedd fördelningsplan för varje medlemskreditinstituts ansvarsandel. Det solidariska ansvaret fördelas i förhållande till kreditinstitutens senast fastställda balansräkningar.

Medlemskreditinstituten är skyldiga att i enlighet med 5 kap. i lagen om en sammanslutning av inlåningsbanker delta i stödåtgärder för att förhindra att ett annat medlemskreditinstitut försätts i likvidation samt i betalningen av skulder som centralinstitutet betalat för ett medlemskreditinstituts räkning. Om centralinstitutet är insolvent har medlemskreditinstituten dessutom enligt lagen om andelslag en obegränsad tillskottsplikt för centralinstitutets skulder.

Centralinstitutet är skyldigt att ge sina medlemskreditinstitut anvisningar om deras interna kontroll och riskhantering, deras verksamhet för att trygga likviditeten och kapitaltäckningen samt om enhetliga redovisningsprinciper vid upprättandet av sammanslutningens konsoliderade bokslut.

Insättningsgaranti och investerarskydd

Enligt lagen om finansiell stabilitet ska inlåningsbankerna höra till insättningsgarantifonden. De inlåningsbanker som hör till OP Gruppen betraktas vad gäller insättningsgarantin som en enda bank. Insättningsgarantifonden ersätter insättarnas fordringar på inlåningsbankerna inom OP Gruppen högst upp till 100 tusen euro. OP Gruppens inlåningsbanker är andelsbankerna och OP Företagsbanken Abp. OP Gruppens avgifter i enlighet med det nya systemet har beskrivits i punkten Myndighetsavgifter i principerna för upprättandet av bokslutet.

Ersättningsfonden för investerarskydd betalar ersättningar till icke-professionella investerare då ett värdepappersföretag eller ett kreditinstitut till följd av annat än tillfällig betalningsoförmåga inte avtalsenligt kan betala klara och ostridiga fordringar. Beloppet av ersättningen är 90 procent av beloppet

av fordringarna, högst 20 tusen euro. Enligt lagstiftningen om ersättningsfonden för investerare betraktas de banker som hör till OP Gruppen som en enda bank i fråga om investerarskyddet.

Enligt bestämmelserna om resolution har resolutionsmyndigheten rätt att ingripa i villkoren för bankens skulder på ett sätt som påverkar borgenärens ställning. Resolutionsmyndighet för OP Gruppen är EU:s resolutionsnämnd (Single Resolution Board) i Bryssel. Resolutionsmyndigheten fastställer för OP Gruppen ett minimibelopp enligt resolutionslagen på gruppnivå.

Nyckeltal för den ekonomiska utvecklingen

Nyckeltal	2023	2022	2021
	Räntabilitet på eget kapital (ROE), %	10,3	7,9
Räntabilitet på totalt kapital (ROA), %	1,4	1	0,7
Soliditet, %	14,3	12,6	13,3
Kostnads-/intäktsrelation, %	43,4	57,9	63,4

Formler för nyckeltalen

Räntabilitet på eget kapital (ROE), %

$\frac{\text{Rörelsevinst (-förlust)} - \text{Inkomstskatt}^*}{\text{Eget kapital och minoritetsandel} + \text{Ackumulerade bokslutsdispositioner} - \text{minuss uppskjuten skatt (medeltalet vid räkenskapsperiodens början och slut)}} \times 100$

Räntabilitet på totalt kapital (ROA), %

$\frac{\text{Rörelsevinst (-förlust)} - \text{Inkomstskatt}^*}{\text{Balansomslutning i genomsnitt (medeltalet vid räkenskapsperiodens början och slut)}} \times 100$

Soliditet, %

$\frac{\text{Eget kapital och minoritetsandel} + \text{Ackumulerade bokslutsdispositioner} - \text{minuss uppskjuten skatt}}{\text{Balansomslutning}} \times 100$

Kostnads-/intäktsrelation, %

$\frac{\text{Administrationskostnader} + \text{Avskrivningar och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar} + \text{Övriga rörelsekostnader}}{\text{Räntenetto} + \text{Intäkter från egetkapitalinstrument} + \text{Provisionsnetto} + \text{Nettointäkter från finansiella instrument värderade till verkligt värde via resultatet} + \text{Nettointäkter från finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via fonden för verkligt värde} + \text{Nettointäkter från förvaltningsfastigheter} + \text{Övriga rörelseintäkter} + \text{Andel av intresseföretagens resultat (netto)}} \times 100$

* Med beaktande av skatteinverkan som ingår i bokslutsdispositionerna

Riskhantering

Organisering av och principer för riskhantering samt bankens riskprofil

Riskhanteringen baseras på yrkesskicklighet och försiktighet hos de personer som fattar rörelsebeslut samt på en systematisk mätning, analys och begränsning av riskerna. Riskhanteringsens viktigaste syfte är

att trygga bankens riskhanteringsförmåga och att säkerställa att banken inte i sin verksamhet tar så stora risker att lönsamheten, kapitaltäckningen, likviditeten eller kontinuiteten i bankens verksamhet äventyras. Riskhanteringsförmågan bildas av en högklassig riskhantering som är dimensionerad enligt verksamhetens omfattning och krav samt en tillräcklig kapitaltäckning och likviditet som baserar sig på lönsam affärsrörelse.

Bankrörelsens riskpolicy innehåller de riktlinjer, åtgärder, mål och begränsningar för riskhanteringen som behövs för att styra affärsrörelsen så att de riktlinjer som fastställts i OP Gruppens strategi och i principerna för risktagning genomförs.

Andelsbankens riskhantering har ordnats i enlighet med OP Andelslags anvisningar för medlemsbankerna. Andelsbankens förvaltningsråd övervakar styrelsens och verkställande direktörens förvaltning av andelsbanken.

Styrelsen ansvarar för riskhanteringen och för att riskhanteringssystemen är tillräckliga. Den fastställer målen för affärsverksamheten, limiter för kapitaltäckningen och de olika risklagen samt övervakar och följer regelbundet upp bankens affärsrörelse, riskhanteringsförmåga och riskprofil.

Verkställande direktören ansvarar för att riskhanteringen och kapitalutvärderingen verkställs och organiseringen av uppgifterna i anslutning till dem. Verkställande direktören rapporterar regelbundet bankens affärsrörelse, riskhanteringsförmåga och riskprofil till styrelsen.

Andelsbanken förhåller sig moderat till risktagning. Riskhanteringsförmågans tillräcklighet i förhållande till bankens risker analyseras på basis av riskmätarna och det ekonomiska kapitalkravet.

Genom kapitalplanering säkerställs proaktivt att bankens kapitaltäckning är tillräcklig med hänsyn till nuvarande och kommande risker. Dessutom säkerställer man med kapitalplaneringen att målsättningarna för bankens tillväxt, lönsamhet och kapitaltäckning är ändamålsenliga och konsekvent uppställda i förhållande till varandra. I kapitalplanen ingår bl.a. målen för kapitaltäckningen och en beredskapsplan för oförutsedda situationer som kan påverka kapitaltäckningen. I första hand säkerställs att kapitalbasen är tillräcklig genom att hålla bankens lönsamhet skälig. Dessutom ger banken sina ägarkunder möjlighet att teckna Avkastningsandelar, som räknas till kärnprimärkapitalet. Bankens riskhanteringsförmåga är tillräcklig och riskprofilen är stabil.

Kreditrisker

Med kreditrisk avses att en motpart inte fullgör sina avtalsenliga betalningsförpliktelser, vilket leder till ekonomisk förlust för banken. Syftet med hanteringen av kreditriskerna är att redan före ett kreditbeslut minska sannolikheten för kreditförluster och begränsa och förhindra att riskerna i anslutning till redan fattade kreditbeslut förverkligas.

Hanteringen av kreditrisker baserar sig på god kundkännedom, aktiv hantering av kundrelationer, gedigen yrkesskicklighet, omfattande dokumentation och säkerheter. Den dagliga kreditprocessen och dess kvalitet spelar en central roll i hanteringen av kreditrisker.

En förutsättning för all kreditgivning är att kundens skuldbetalningsförmåga är tillräcklig. Kreditbesluten ska vara omsorgsfulla och övervägda, och de ska basera sig på anvisningar om beslutsfattandet, gällande och aktuella kreditklasser samt på säkerheter, som normalt ska vara betryggande.

Bankens bedömning av en kunds skuldbetalningsförmåga och kreditrisk består av en kreditklassificering samt uppgifter om betalningsbeteende, och för företagskunder vid behov också av bokslutsanalys och -prognoser, branschöversikter, kreditvärdighetsbedömningar samt eventuella andra dokument.

Tillräckligheten hos privatkundernas betalningsförmåga ska säkras i händelse av en räntehöjning. Kunderna kan skydda sig mot en räntehöjning genom att använda fast ränta, räntetak eller räntekorridor för sina krediter. Höga finansieringsgrader undviks vid beviljande av kredit. Kunderna erbjuds försäkringar som tryggar återbetalningen vid sjukdom och arbetslöshet.

Mot de problem som kan förutses vidtas åtgärder så tidigt som möjligt. Om man vill granska utvecklingen av den ekonomiska situationen, beloppet på kreditrisken och betalningsbeteendet intensivare för vissa kunder, sätts de under specialobservation.

För nykreditgivning och kreditstocken har det ställts kreditklassvisa målvärden för att kvaliteten på kreditportföljen ska hållas god. Kreditriskernas utveckling följs regelbundet upp i relation till de limiter, uppföljningsgränser och mål som fastställts. Dessutom följs kvaliteten och strukturen hos kreditportföljen, säkerheternas täckning samt problemfordringarna upp. Kreditriskerna limiteras och kreditprocessen kontrolleras inom ramen för OP Gruppens riskhanteringssystem.

Stor exponering är sådana åtaganden hos en och samma kund eller kundgrupp, vilkas sammanlagda belopp efter förlustreserver uppgår till minst 10 procent av den kapitalbas som täcker exponeringen. Enligt bestämmelserna får maximibeloppet för en enskild exponering uppgå till högst 25 procent av kapitalbasen, med tillstånd av centralinstitutet till högst 40 procent. Bankens kapitalbas för täckning av exponeringarna uppgick i december 2023 till totalt 7 579 tusen euro.

Banken har ingen kundgrupp vars exponering överstiger 10 procent av kapitalbasen.

Likviditetsrisken

Likviditetsrisken inom bankrörelsen består av en strukturell finansieringsrisk och en kortfristig likviditetsrisk. Med strukturell finansieringsrisk avses den osäkerhet som förknippas med kreditgivning på lång sikt och som beror på den återfinansieringsrisk som förorsakas av finansieringens struktur. Den kortfristiga likviditetsrisken utgörs av risken för att banken inte klarar av väntade och oväntade, nuvarande och framtida betalningar utan inverkan på kontinuiteten i affärsrörelsen, lönsamheten eller kapitaltäckningen.

Den strukturella finansieringsrisken följs upp med differensen mellan kreditgivningen och placeringarna samt löptidsstrukturen för finansieringen av dem. Likviditetsrisken följs upp som en differens mellan bankens kassaflöde för inkomster och utgifter och likviditeten sköts via checkkontot i OP Företagsbanken Abp. Den strukturella finansieringsrisken hanteras med hjälp av OP Gruppens riktlinjer och anvisningar för likviditetshantering samt de limiter som centralinstitutet har fastställt för andelsbankerna. Fördelningen av bankens finansiella tillgångar och skulder beskrivs i noterna.

OP Andelslag har i egenskap av centralinstitut för sammanslutningen av andelsbanker beviljat sina medlemskreditinstitut ett undantag i enlighet med lagen om en sammanslutning av inlåningsbanker, enligt vilket det på medlemskreditinstitut inte tillämpas sådana krav på kreditinstituts likviditet som avses i del sex i EU:s tillsynsförordning. Likviditeten enligt förordningen övervakas och rapporteras för sammanslutningen av andelsbanker.

Marknadsrisk

Med marknadsrisk avses en ofördelaktig förändring som hänför sig till ett avtals värde eller intjäningen genom ett avtal och som orsakas av prisförändringar som observeras på finansmarknaden. Till marknadsriskerna hör ränterisker, valutarisker, volatilitetsrisker, kreditspreadrisker, aktierisker och fastighetsrisker samt eventuella andra prISRISKER för balansposter och poster utanför balansräkningen.

Syftet med hanteringen av marknadsrisker är att identifiera, mäta, avgränsa, följa upp och kontrollera bankens marknadsrisker så att bankens lönsamhet eller kapitaltäckning inte äventyras.

Den väsentligaste marknadsrisken inom bankrörelsen är ränteintäktsrisken, dvs. effekten av en förändring i räntorna på räntenettet. En ränterisk uppkommer genom att kreditgivningen och upplåningen är bundna till olika räntor eller har olika räntejusteringstidpunkter, varvid förändringar i räntenivån realiserar i räntenettet. Andelsbankens ränterisk från kreditgivningen och upplåningen hanteras med OP Gruppens produkter för centralbanksplacering och centralbanksfinansiering, val av räntebindning för OP-Bostadslånebankens mellankredit samt med de modeller för derivatskydd av ränterisken som används i gruppen.

Andelsbanken har under räkenskapsperioden tillämpat:

- säkringsredovisning enligt metoden för kassaflöde då den säkrat det Euriborbundna ränteflödet i utlåningen mot en räntesänkning eller en långvarig period med låga räntor. Vid säkring av kassaflödet har en del av den Euriborbundna kreditstockens framtida ränteflöden bytts ut till fast ränta med hjälp av ränteswappar.
- säkringsredovisning enligt metoden för verkligt värde då den säkrat en förändring av det verkliga värdet på räntetak och räntekorridor för kreditavtal.

I bankrörelsen avses med valutarisk den resultatrisk eller risk för förändringar i marknadsvärdet som förorsakas av banken vid förändringar i valutakurserna. En öppen valutaposition uppkommer då beloppet av fordringar och skulder i samma valuta avviker från varandra. I OP Gruppen koncentreras valutarisken till OP Företagsbanken.

Med aktierisken avses den inkomstrisk och risk för förändring av marknadsvärdet som förorsakas av förändringar i marknadskurserna för aktier och andra dylika instrument. Merparten av aktieplaceringarna är placeringar inom OP Gruppen. Den övriga aktieplaceringsverksamheten är liten.

Med fastighetsrisker avses sådana värdeminskings-, avkastnings- och skaderisker som riktar sig till andelsbankens och dess koncernföretags fastigheter eller aktier och andelar i fastighetssammanslutningar. Fastigheterna har försäkrats till verkligt värde. Bankens styrelse behandlar regelbundet fastighetsinnehavet och riskerna i anslutning till det. Den regelbundna behandlingen omfattar också investeringar, reparationer och andra åtgärder. Vid uppföljningen fästs uppmärksamhet bland annat vid beloppet uppbundet kapital i fastigheter i förhållande till bankens omslutning och nettoavkastningen på kapital uppbundet i förvaltningsfastigheter samt förvaltningsfastigheternas verkliga värden.

Andelsbanken bedriver ingen egentlig fastighetsrörelse, utan fastighetsinnehavet består främst av kontorsfastigheter i eget bruk.

Operativa risker

Den operativa risken är en s.k. påföljdsrisk som orsakas av all affärsverksamhet och som kan uppkomma av bristfälliga eller felaktiga rutiner, processer, system eller yttre faktorer. Den operativa risken innehåller också en juridisk risk, informationssäkerhetsrisker och andra säkerhetsrisker. Den operativa risken kan framkomma som en ekonomisk förlust eller som någon annan skadlig följd, t.ex. som försvagat eller förlorat anseende eller förtroende.

Målet för hanteringen av operativa risker är att säkerställa de centrala affärsprocessernas och funktionernas effektivitet och kvalitet samt deras kontinuitet även under exceptionella omständigheter. Ledningen för varje företag i OP Gruppen ansvarar för att ordna hanteringen av operativa risker i enlighet med ovan nämnda mål och med beaktande av affärsrörelsernas särdrag.

Med hanteringen av operativa risker säkerställer företags ledning att riskerna inte medför oförutsedda ekonomiska förluster eller andra skadliga följder. På grund av de operativa riskernas kvalitativa art går det inte att skydda sig mot dem helt och hållet och inte heller att alltid undvika de negativa följderna av dem. Målet med hanteringen av operativa risker är inte heller alltid att helt eliminera risken, utan att hantera risken så att risknivån är acceptabel.

En fortlöpande uppföljning av realiserade riskhändelser och nära ögat-situationer samt risker i verksamheten jämte orsaker och konsekvenser är en viktig del av hanteringen av operativa risker.

OP Gruppens affärsrörelse har som mål att säkerställa en så störningsfri verksamhet som möjligt under alla omständigheter. Med kontinuitetshanteringen förbereder sig företaget på att minimera de ekonomiska effekterna av en störning, längden på avbrotten och de skadliga effekterna på anseendet. Kontinuitetsplaneringen är en del av beredskapen, kontinuitetshanteringen och hanteringen av riskerna i affärsrörelsen.

Med kontinuitetsplaneringen förbereder sig företaget på sådana risker som, om de realiseras, kan medföra långa avbrott i affärsverksamheten eller annars avsevärt äventyra kontinuiteten i verksamheten. I planen ingår också att säkerställa kontinuiteten för utlagda funktioner samt för utomstående tjänsteleverantörer och andra tjänsteleverantörer. I kontinuitetsplanen fastställer affärsrörelsen förfaranden och verksamhetsmodeller för att säkerställa kontinuiteten vid risker och allvarliga störningar som äventyrar kontinuiteten i verksamheten. Med verksamhetsmodeller som fastställts på förhand minskar den de skadliga effekterna av en störning och, om ett avbrott inträffar, längden på avbrottet i affärsverksamheten.

Risker i den framtida affärsrörelsen

Risker i den framtida affärsrörelsen handlar om med vilka villkor och volymer det ingås nya avtal, antingen av nuvarande eller av helt ny typ. Detta involverar också risker som uppkommer på grund av bristfällig intern reaktion och osmidighet inför förändringar i omvärlden och konkurrensmiljön eller i kundernas värden och tekniken. OP Gruppen följer en gemensam strategi på gruppnivå från vilken andelsbankerna härleder sina egna realiseringsplaner för strategin.

Förändringsfaktorer i omvärlden

Omvärlden analyseras som en del av den fortlöpande riskbedömningen och strategiprocessen. Megatrenderna och framtidsbilderna bakom strategin återspeglar de förändringskrafter som påverkar OP Gruppens och dess kunders vardag, förhållanden och framtid. Sådana fenomen som formar omvärlden är för närvarande bland annat klimatet, förlusten av biologisk mångfald, vetenskapliga och tekniska innovationer, demografiska förändringar och geopolitiken. Faktorer i omvärlden granskas noga för att förstå vilka konsekvenser de har för kundernas framtida framgång. Genom rådgivning och affärsbeslut främjar OP Gruppen bestående ekonomisk framgång, trygghet och välfärd för ägarkunderna och omvärlden. Samtidigt hanteras OP Gruppens riskprofil på längre sikt. Kundrådgivningen, dimensioneringen av tjänster, livscykelhanteringen av avtal, beslutsfattandet, ledningen och rapporteringen ska bygga på korrekt och fullständig information.

Förändringsfaktorerna i omvärlden är inte risker i sig, utan de kanaliseras via olika funktionskedjor till ekonomiska risker för OP Gruppens bank- och försäkringsrörelse. Effekterna kan realiseras direkt eller indirekt som bland annat kreditrisker, marknadsrisker, operativa risker och anseenderisker.

OP Gruppens affärsrörelse omfattar en stor del av delområdena inom finanssektorn. Överraskande chocker som får sin början utanför den ekonomiska omvärlden kan ha många olika direkta och indirekta effekter på framgången hos OP Gruppens kunder samt på OP Gruppens lokaler, datatekniska infrastruktur och personal. Om de realiseras kan de påverka riskprofilen, kapitaliseringen, likviditeten och den dagliga verksamhetens kontinuitet på många sätt. Effekterna av sådana potentiella chocker bedöms med hjälp av scenarioarbete. OP Gruppen förbereder sig kontinuerligt på denna typ av händelser genom att upprätta och testa olika verksamhetsplaner för dem.

På kundnivå hanteras riskerna genom att ge kunderna råd och följa upp kundrelationernas utveckling. Prissättningen är riskbaserad. ESG-projekt och/eller ESG-placeringar som finansieras ska vara ekonomiskt hållbara. Då kundernas framtida framgång ombesörjs, säkerställs att gruppens affärsverksamhet är lönsam också på lång sikt samt att de riskbuffertar som behövs för verksamheten är tillräckliga i fråga om kapital och likviditet. Avsikten med kundrådgivningen är att skapa ett mervärde som visar sig som en förbättring av den ekonomiska ställningen och välfärden bland kunderna.

Service nätverket

OP Gruppens servicenät består av flera kanaler såsom nät- och mobiltjänster, telefontjänster samt landets mest omfattande kontorsnät. Vid slutet av räkenskapsperioden hade Purmo Andelsbank utöver huvudkontoret inga övriga filialer. Filialen i Nederpurmo drogs in i juni.

Förutom banktjänster tillhandahåller andelsbanken OP Försäkrings tjänster via ombud.

OP Gruppen har investerat avsevärt i utveckling av mobila tjänster och nättjänster. I synnerhet de mobila tjänsternas betydelse har ökat inom såväl privat- som företagskundernas ärenden.

Personalens ersättningssystem

OP Gruppens rörliga ersättningar består 2023 av ett resultatlönesystem som omfattar alla anställda och en personalfond. I mätarna för resultatlönesystemet och personalfonden beaktas de företagsspecifika målen som grundar sig på årsplanen samt gruppens strategiska mål. Ersättningssystemen har upprättats i enlighet med bestämmelserna om ersättningssystemen inom finansbranschen. Ersättningssystemen beskrivs närmare i bokslutsnoterna.

Personal

Vid slutet av rapportperioden hade Andelsbanken 4 anställda (4). Antalet anställda var i genomsnitt 4 (4).

Andelsbankens bolagsstyrning

Andelsstämman

Ägarkunderna, alltså medlemmarna, i Purmo Andelsbank utövar sin beslutanderätt enligt andelsbankslagen vid andelsstämman. Varje medlem har en röst vid andelsstämman. Ordinarie andelsstämma hålls en gång om året före utgången av maj och där behandlas bland annat följande ärenden:

- fastställande av andelsbankens bokslut (och koncernbokslut),
- beslut om ansvarsfrihet för ledamöterna i styrelsen och förvaltningsrådet samt verkställande direktören,
- beslut om åtgärder som föranleds av överskott,
- antalet ledamöter i förvaltningsrådet, val av dessa samt deras arvoden
- beslut om val av och arvoden till revisor.

Dessutom fattar andelsstämman beslut bland annat om ändringar i andelsbankens stadgar. Bankens styrelse fattar beslut om sammankallande av andelsstämman.

Ordinarie andelsstämma hölls 22.03.2023.

Förvaltningsrådet

Andelsbanken har ett förvaltningsråd, vars uppgift är att övervaka styrelsens och verkställande direktörens förvaltning av andelsbanken. Förvaltningsrådet utser ledamöterna till styrelsen samt en verkställande direktör och en ställföreträdare för verkställande direktören. Dessutom fastställer förvaltningsrådet bland annat ett reglemente för andelsbanken och antecknar för kännedom de anvisningar som enligt centralinstitutets anvisningar ska behandlas i förvaltningsrådet.

Förvaltningsrådet ger ett utlåtande med anledning av bokslutet till [den ordinarie andelsstämman / det ordinarie fullmäktigesammanträdet]. Det kan också ge styrelsen anvisningar i frågor som är av stor betydelse eller principiellt viktiga.

Förvaltningsrådet består enligt bankens stadgar av minst 10 och högst 15 ledamöter. Antalet ledamöter fastställs årligen vid den ordinarie andelsstämman och antalet är nu 12. Ledamöterna väljs bland andelsbankens ägarkunder, och de ska representera medlemskåren på ett mångsidigt sätt. Mandattiden för en ledamot i förvaltningsrådet är tre år. Av ledamöterna står årligen en tredjedel i tur att avgå.

Förvaltningsrådet sammanträdde 2023 totalt 3 gånger.

Förvaltningsrådsledamöterna och deras närmare personuppgifter, se Purmo Andelsbanks webbsidor <https://www.op.fi/web/purmo-andelsbank/hallinto>

Nomineringskommittén

Andelsbanken har en nomineringskommitté som bereder utnämningar av ledamöter till förvaltningen. Kommittén har till uppgift att bistå andelsbankens andelsstämma och förvaltningsråd vid personval och säkerställa att beredningen av valprocessen är effektiv. Förvaltningsrådet fastställer en arbetsordning för nomineringskommittén.

Styrelsen

Styrelsen leder andelsbankens verksamhet. Styrelsen ska främja andelsbankens intresse omsorgsfullt och sköta andelsbankens ärenden i enlighet med lagar och bankens stadgar, det reglemente som förvaltningsrådet har fastställt samt de anvisningar som centralinstitutet fastställt. Styrelsen har en allmän befogenhet att besluta om alla frågor i anslutning till bankens förvaltning och andra ärenden som inte enligt lag eller stadgar ankommer på andelsstämman, förvaltningsrådet eller verkställande direktören. Styrelsen svarar för bankens strategiska ledning samt styr och övervakar bankens verkställande ledning. Styrelsen ser också till att tillsynen över andelsbankens bokföring och medelsförvaltning är ordnad på ett ändamålsenligt sätt.

Enligt andelsbankens stadgar består styrelsen av verkställande direktören under dennas tid i befattningen samt av 4 övriga ledamöter, som väljs av förvaltningsrådet och som ska vara ägarkunder i andelsbanken. Antalet ledamöter är för närvarande 5. Mandattiden för en styrelseledamot är ett år.

Styrelsen sammanträdde 2023 totalt 12 gånger.

Styrelseledamöterna och deras närmare personuppgifter, se Purmo Andelsbanks webbsidor <https://www.op.fi/web/purmo-andelsbank/hallinto>

Verkställande direktör

Bankens verkställande direktör ska främja andelsbankens intressen omsorgsfullt och sköta bankens dagliga förvaltning i enlighet med lagar och styrelsens anvisningar och föreskrifter samt de anvisningar som centralinstitutet fastställt. Verkställande direktören får vidta åtgärder som med beaktande av omfattningen och arten av bankens verksamhet är ovanliga eller vittsyftande endast om styrelsen har bemyndigat hen till det eller styrelsens beslut inte kan inväntas utan att bankens verksamhet åsamkas väsentlig olägenhet. Verkställande direktören ska också se till att bankens bokföring följer lagen och att bankens medelsförvaltning är ordnad på ett betryggande sätt.

Pol. Mag. Tony Hellman (1972) är bankens verkställande direktör sedan 01.07.2022.

Revisor

Revisionssammanslutning och revisorns namn
KPMG Oy Ab Giia Sandells, CGR

Internrevisionen

För internrevisionen svarar OP Andelslags Internrevision, som sköter internrevisionen i alla företag som hör till OP Gruppen. Internrevisionen är oberoende och objektiv analys-, säkrings- och konsulteringsverksamhet som ska ge mervärde åt OP Gruppen och förbättra dess verksamhet.

Internrevisionen iakttar i sin verksamhet Internrevisionens verksamhetsprinciper (Internal Audit Charter) samt de internationella branschstandarderna för internrevision (International Standards for the Professional Practice of Internal Auditing), som fastställts av IIA (Institute of Internal Auditors).

Internrevision har utförts som revision av OP Gruppens centraliserade funktioner samt som revision av andelsbankerna. Revisionerna har prioriterats och riktats på basis av Internrevisionens riskbedömning och långsiktsplan samt med beaktande av OP Gruppens strategiska mål, reglerings- och myndighetskraven samt Internrevisionens prioriteringsområden. Vid revisionerna utvärderades särskilt efterlevnaden av bestämmelser och andra krav, uppnåendet av mål, governance-förfarandena samt riskhanteringen och övervakningen. Vid utvärderingen av de processer som var föremål för revisionerna betonades särskilt deras effektivitet samt kontrollernas och den övriga interna kontrollens tillräcklighet och funktionsduglighet.

Framtidsutsikter

De ekonomiska utsikterna är fortfarande dämpade och osäkra under början av 2024. I och med den mindre inflationen väntas räntorna kunna sänkas, vilket skapar förutsättningar för en ekonomisk återhämtning under slutet av 2024.

Styrelsens förslag till disposition av överskott

Andelsbankens utdelningsbara tillgångar (utdelningsbara överskott) var 4 803 528,08 euro, av vilket räkenskapsperiodens vinst (överskott) var 1 074 819,50 euro.

Räkenskapsperiodens vinst (det överskott som balansräkningen utvisar) föreslås disponeras så att i ränta på Avkastningsandelar betalas 4,50 procent, dvs. totalt 61 317,20 euro. Av räkenskapsperiodens vinst (överskott) kvarstår 1 013 502,30 euro på kontot för balanserad vinst.

Det har inte skett några väsentliga förändringar i andelsbankens finansiella ställning efter räkenskapsperiodens slut. Bankens solvens är god och den föreslagna utdelningen äventyrar inte enligt styrelsen bankens solvens.

PURMO ANDELSBANK

ANDELSBANKENS RESULTATRÄKNING	1.1. - 31.12.2023	1.1.-31.12.2022
Ränteintäkter	2 268 522,88	1 080 100,32
Räntekostnader	-420 561,25	-15 788,76
RÄNTENETTO	1 847 961,63	1 064 311,56
Intäkter från egetkapitalinstrument	153 409,00	112 105,00
Övriga företag	153 409,00	112 105,00
Provisionsintäkter	153 065,89	316 201,73
Provisionskostnader	-19 359,21	-19 282,42
Nettointäkter från finansiella instrument som bokförts till verkligt värde via resultaträkningen	0,00	0,00
Nettointäkter från förvaltningsfastigheter	-2 851,84	-1 764,67
Övriga rörelseintäkter	1 362,05	1 466,45
Personal- och administrationskostnader	-707 876,57	-656 246,15
Personalkostnader	-320 058,93	-295 175,18
Löner och arvoden	-273 831,10	-253 042,39
Lönebikostnader	-46 227,83	-42 132,79
Pensionskostnader	-37 399,44	-38 375,39
Övriga lönebikostnader	-8 828,39	-3 757,40
Övriga administrationskostnader	-387 817,64	-361 070,97
Avskrivningar och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar samt av aktier och andelar	-6 727,86	-4 492,05
Övriga rörelsekostnader	-211 578,94	-191 635,06
Slutliga och förväntade kreditförluster	-314 684,72	22 405,21
RORELSEVINST (-FÖRLUST)	892 719,43	643 069,60
Bokslutsdispositioner	412 639,33	-81 924,90
Inkomstskatt	-230 539,26	-89 807,96
Räkenskapsperiodens skatt	-227 770,52	-88 032,68
Tidigare räkenskapsperioders skatt	-5 503,17	0,00
Latent skatt	2 734,43	-1 775,28
VINST (FÖRLUST) AV ORDINARIE VERKSAMHET EFTER SKATT	1 074 819,50	471 336,74
RÄKENSKAPSPERIODENS VINST (FÖRLUST)	1 074 819,50	471 336,74

PURMO ANDELSBANK

ANDELSBANKENS BALANSRÄKNING	31.12.2023	31.12.2022
AKTIVA		
Kontanta medel	196 604,50	198 383,25
Fordringar på kreditinstitut	11 606 409,12	8 723 693,79
På anfordran betalbara	5 174 524,91	2 362 786,80
Övriga	6 431 884,21	6 360 906,99
Fordringar på allmänheten och offentlig sektor	37 105 000,70	39 188 340,82
Övriga	37 105 000,70	39 188 340,82
Skuldebrev	0,00	1 500 000,00
Övriga	0,00	1 500 000,00
Aktier och andelar	3 442 000,00	3 437 916,72
Derivatinstrument	369 989,48	484 010,85
Materiella tillgångar	179 399,82	173 291,82
Förvaltningsfastigheter samt aktier och andelar i förvaltningsfastigheter	77 680,00	81 302,00
Övriga fastigheter samt aktier och andelar i fastighetssammanslutningar	79 971,82	83 212,82
Övriga materiella tillgångar	21 748,00	8 777,00
Övriga tillgångar	23 714,54	36 935,74
Resultatregleringar och förskottsbetalningar	438 710,01	181 390,10
Latenta skattefordringar	60 184,70	85 161,57
AKTIVA TOTALT	53 422 012,87	54 009 124,66
PASSIVA		
FRÄMMANDE KAPITAL		
Skulder till kreditinstitut	6 401 315,15	6 501 065,40
Kreditinstitut	6 401 315,15	6 501 065,40
På anfordran betalbara	1 315,15	1 065,40
Övriga	6 400 000,00	6 500 000,00
Skulder till allmänheten och offentlig sektor	37 789 896,25	39 341 089,53
Inlåning	37 789 896,25	39 341 089,53
På anfordran betalbara	36 523 599,19	37 003 944,17
Övriga	1 266 297,06	2 337 145,36
Derivatinstrument och andra skulder som innehas för handel	375 041,91	526 103,65
Övriga skulder	179 456,10	189 612,03
Övriga skulder	179 454,95	189 606,17
Avsättningar	1,15	5,86
Resultatregleringar och erhållna förskott	822 714,63	315 262,67
Latenta skatteskulder	816,66	0,00
FRÄMMANDE KAPITAL TOTALT	45 569 240,70	46 873 133,28
ACKUMULERADE BOKSLUTSDISPOSITIONER	1 109 337,34	1 521 976,67
Reserver	1 109 337,34	1 521 976,67
EGET KAPITAL		
Andelskapital	1 476 600,00	1 475 400,00
Medlemsandelar	114 000,00	111 200,00
Avkastningsandelar	1 362 600,00	1 364 200,00
Övriga bundna fonder	254 229,99	140 118,15
Reservfond	463 006,75	463 006,75
Fond för verkligt värde	-208 776,76	-322 888,60
Fria fonder	366 026,11	366 026,11
Övriga fonder	366 026,11	366 026,11
Balanserad vinst (förlust)	3 571 759,23	3 161 133,71
Räkenskapsperiodens vinst (förlust)	1 074 819,50	471 336,74
EGET KAPITAL TOTALT	6 743 434,83	5 614 014,71
PASSIVA TOTALT	53 422 012,87	54 009 124,66
ÅTAGANDEN UTANFÖR BALANSRÄKNINGEN		
Åtaganden för kunders räkning till förmån för tredje part	57 618,60	89 348,68
Garantier och pantar	57 618,60	89 348,68
Oåterkalleliga åtaganden till förmån för kunder	940 063,48	1 498 635,38
Övriga	940 063,48	1 498 635,38
ÅTAGANDEN UTANFÖR BALANSRÄKNINGEN TOTALT	997 682,08	1 587 984,06

Purmo Andelsbank Finansieringsanalys

€	2023	2022
Kassaflöde från rörelsen		
Periodens resultat	1 074 819,50	471 336,74
Justeringar i rapportperiodens resultat	-12 433,31	44 528,37
Ökning (-) eller minskning (+) av rörelsetillgångar	3 175 118,90	-1 427 477,26
Fordringar på kreditinstitut	-70 977,22	-189 188,82
Derivatinstrument	0,00	0,00
Fordringar på kunder	1 990 194,83	-1 163 662,60
Investeringstillgångar	1 500 000,00	0,00
Övriga tillgångar	-244 098,71	-74 625,84
Ökning (+) eller minskning (-) av rörelseskulder	-1 374 140,72	2 898 289,69
Skulder till kreditinstitut	-99 750,25	1 065,40
Derivatinstrument	152 304,51	20 574,92
Skulder till kunder	-1 693 626,95	2 942 352,77
Avsättningar och övriga skulder	266 931,97	-65 703,40
Betald inkomstskatt	-132 285,58	-48 201,39
Erhållna utdelningar	153 409,00	112 105,00
A. Kassaflöde från rörelsen totalt	2 884 487,79	2 050 581,15
Kassaflöde från investeringar		
Investeringar i materiella och immateriella tillgångar	-16 457,86	-9 158,05
Överlåtelse av materiella och immateriella tillgångar	0,00	0,00
Anskaffning av dotterföretag	0,00	0,00
Försäljning av dotterföretag	0,00	0,00
B. Kassaflöde från investeringar totalt	-16 457,86	-9 158,05
Kassaflöde från finansiering		
Efterställda skulder, förändring	0,00	0,00
Skuldebrev emitterade till allmänheten, förändring	0,00	0,00
Andels- och aktiekapital, ökningar	4 500,00	4 100,00
Andels- och aktiekapital, minskningar	-3 300,00	-19 100,00
Utdelningar och räntor på andelskapital	-59 270,57	-44 958,31
Leasingskulder	0,00	0,00
Övriga ökningar i eget kapital	0,00	0,00
Övriga minskningar i eget kapital	0,00	0,00
C. Kassaflöde från finansiering totalt	-58 070,57	-59 958,31
Nettoförändring av likvida medel (A+B+C)	2 809 959,36	1 981 464,79

Likvida medel vid början av räkenskapsperioden	2 561 170,05	579 705,26
Effekten av förändringar i valutakurserna	0,00	0,00
Likvida medel vid slutet av räkenskapsperioden	5 371 129,41	2 561 170,05

Erhållna räntor	1 942 761,52	882 101,96
Betalda räntor	-195 869,21	131 173,58

Justeringar i räkenskapsperiodens resultat

Poster med transaktioner som inte medför betalningar och övriga justeringar

Nedskrivningar av fordringar	314 684,72	-22 405,21
Förändringar i värdet av finansiella instrument	-3 773,39	0,00
Förändring i förvaltningsfastigheternas verkliga värde	0,00	0,00
Förmånsbestämda pensionsplaner	0,00	0,00
Avskrivningar	10 349,86	8 113,05
Andel av intresseföretagens resultat	0,00	0,00
OP-bonus till ägarkunder	0,00	0,00
Inkomstskatt	231 402,61	89 807,96
Övriga	-565 097,11	-30 987,43

Poster som redovisas på annat håll än i kassaflödet från rörelsen

Poster som redovisas på annat håll än i kassaflödet från rörelsen	0,00	0,00
Räntor på andelskapital	0,00	0,00
Övriga återföringar till ägarkunder	0,00	0,00
Justeringar totalt	-12 433,31	44 528,37

Likvida medel

Kontanta medel	196 604,50	198 383,25
På anfordran betalbara fordringar på kreditinstitut	5 174 524,91	2 362 786,80
Totalt	5 371 129,41	2 561 170,05

PRINCIPER FÖR UPPRÄTTANDET AV ANDELSBANKENS BOKSLUT

1.1 ALLMÄNT

Andelsbanken är en inlåningsbank i andelslagsform som ägs av sina medlemmar och som bedriver lokal hushållsbanksrörelse inom sitt verksamhetsområde.

Andelsbanken är medlem i centralinstitutet för sammanslutningen av andelsbanker, OP Andelslag. OP Andelslag fungerar som en strategisk ägarsammanslutning för hela OP Gruppen samt som det centralinstitut som svarar för gruppstyrning och tillsyn.

Andelsbankens styrelse har 2.2.2024 godkänt ett förslag till fusionsplan, enligt vilken andelsbanken fusioneras med Kronoby och Pedersörenejdens Andelsbanker. Förslaget om fusion förs till Purmo Andelsbanks och Kronoby Andelsbanks andelsstämmor samt Pedersörenejdens Andelsbanks fullmäktige för behandling 7.5.2024. Den planerade registreringstidpunkten för verkställandet av fusionen är 31.12.2024.

Nedan redogörs för de viktigaste redovisningsprinciper som tillämpats på bokslutet. De har konsekvent iakttagits under alla räkenskapsperioder som redovisats, om inte annat anges.

1.2 DET SOLIDARISKA ANSVARET OCH OP GRUPPEN

Sammanslutningen av andelsbanker (nedan OP Gruppen) idkar bank- och försäkringsrörelse. Den är en sådan ekonomisk helhet som avses i lagen om andelsbanker och andra kreditinstitut i andelslagsform samt i lagen om en sammanslutning av inlåningsbanker. I sammanslutningen ansvarar OP Andelslag och dess medlemskreditinstitut i sista hand solidariskt för varandras skulder och förbindelser. Andelsbanken konsolideras i OP Gruppens bokslut. Enligt lagen om en sammanslutning av inlåningsbanker ska OP Gruppens bokslut upprättas som en sammanställning av boksluten eller koncernboksluten för centralinstitutet OP Andelslag och dess medlemskreditinstitut. OP Andelslag och dess medlemsandelsbanker har inte ett sådant bestämmande inflytande gentemot varandra som avses i de allmänna koncernredovisningsprinciperna. Därför har ett tekniskt moderföretag utsetts för OP Gruppen. Det konsoliderade bokslutet ska också omfatta sådana sammanslutningar, i vilka ovan nämnda sammanslutningar tillsammans har bestämmande inflytande i enlighet med bokföringslagen. OP Gruppens andelskapital utgörs av andelsbanksmedlemmarnas sådana medlemsinsatser som banken har en absolut rätt att vägra lösa in.

En kopia av OP Gruppens bokslut kan fås på internetadressen www.op.fi eller från gruppens kontor på besöksadressen Gebhardsplatsen 1, 00510 Helsingfors.

1.3 GRUND FÖR UPPRÄTTANDET AV BOKSLUTET

Andelsbankens bokslut upprättas och ställs upp i enlighet med kreditinstitutslagen, finansministeriets förordning om bokslut, koncernbokslut och verksamhetsberättelse i kreditinstitut och värdepappersföretag, bokföringslagen och Finansinspektionens föreskrifter och anvisningar om bokföring och årsredovisning inom finanssektorn. Dessutom ger centralinstitutet för sammanslutningen av andelsbanker, OP Andelslag, anvisningar för iakttagande av enhetliga bokslutsprinciper samt för upprättande av bokslut. De nedan beskrivna bokslutsprinciperna är enhetliga för OP Andelslags alla medlemsandelsbanker. En medlemsandelsbank har nödvändigtvis inte alla poster som ingår i de här bokslutsprinciperna.

1.4 FINANSIELLA INSTRUMENT

1.4.1 Fastställande av verkligt värde

Det verkliga värdet är det pris som en tillgångspost kunde säljas eller en skuld betalas till på värderingsdagen i en normal transaktion mellan marknadsparter.

Det verkliga värdet av ett finansiellt instrument fastställs antingen med prisnoteringar på en fungerande marknad eller, om ingen fungerande marknad finns, med hjälp av egna värderingsmetoder. Marknaden anses vara fungerande, om prisnoteringar finns att få enkelt och regelbundet och de beskriver faktiska och regelbundna marknadstransaktioner mellan parter som är oberoende av varandra. Som noterat marknadspris på finansiella tillgångar används köpkursen vid respektive tidpunkt.

Om det på marknaden finns en etablerad värderingspraxis för finansiella instrument som inte direkt får ett marknadspris, baserar sig det verkliga värdet på den marknadspriskalkyl och marknadsnoteringarna för de indata som används i modellen.

Om ingen värderingspraxis har etablerats på marknaden, fastställs marknadsvärdet på basis av en egen värderingsmodell för respektive produkt. Värderingsmodellerna bygger på allmänt tillämpade kalkyler och de omfattar alla delfaktorer som marknadsparterna skulle beakta då de fastställer priset. De stämmer överens med de ekonomiska metoder som är godkända vid prissättningen av finansiella instrument.

Som värderingsmetoder används priserna i den senaste tidens marknadstransaktioner, metoden med diskonterat kassaflöde och det verkliga värdet vid balansstidpunkten på andra till relevanta delar liknande instrument. I värderingsmetoderna beaktas bedömningen av kreditrisk, de diskonteringsräntor som används, möjligheterna till återbetalning i förtid och andra sådana faktorer som påverkar fastställandet av ett verkligt värde för ett finansiellt instrument på ett tillförlitligt sätt.

Det verkliga värdet för finansiella instrument delas in i tre nivåer enligt hur deras verkliga värde har bestämts:

- noterade priser på aktiva marknader för identiska tillgångar eller skulder (nivå 1)
- verkliga värden som bestämts på basis av andra indata än de noterade priser som ingår i nivå 1, som är observerbara för tillgången eller skulden antingen direkt (t.ex. som priser) eller indirekt (t.ex. härledda från priser) (nivå 2)
- verkliga värden som bestämts på basis av indata för tillgången eller skulden, som inte bygger på observerbara marknadsdata (nivå 3).

Den nivå för verkliga värden som en viss post som värderats till verkligt värde i sin helhet har klassificerats till har fastställts för hela den post som värderats till verkligt värde på basis av betydande indata för den lägsta nivån. Indatas betydelse har för ifrågasvarande post som värderats till verkligt värde bedömts genom en helhetsbedömning.

1.4.2 Värderingsmetoder

1.4.2.1 Upplupet anskaffningsvärde

Upplupet anskaffningsvärde är det belopp till vilket den finansiella tillgången eller den finansiella skulden värderas vid första redovisningstillfället minus återbetalningar, plus eller minus ackumulerade periodiseringar vid användning av effektivräntemetoden på eventuell skillnad mellan det ursprungliga beloppet och beloppet på förfallodagen och, för finansiella tillgångar, justerat med hänsyn till en eventuell förlustreserv.

Effektivräntemetoden diskonterar exakt de uppskattade framtida in- och utbetalningarna under den förväntade löptiden för den finansiella tillgången eller finansiella skulden till redovisat bruttovärde för en finansiell tillgång eller till det upplupna anskaffningsvärdet för en finansiell skuld. Vid beräkning av effektivräntan uppskattas de förväntade kassaflödena genom att beakta samtliga avtalsvillkor för det finansiella instrumentet utan att beakta de förväntade kreditförlusterna ("ECL"). Beräkningen innefattar alla avgifter och punkter som betalats eller erhållits av avtalsparterna, och som är en integrerad del av effektivräntan, transaktionskostnader och alla andra premier eller rabatter. Avgifter som ingår i räntan för ett finansiellt instrument omfattar t.ex. expeditions- och uppläggningsavgifter i samband med uttag av lån. Sådana avgifter periodiseras på det finansiella instrumentets förväntade löptid eller på en kortare period, i tillämpliga fall. Avgifter som inte ingår i effektivräntan för ett finansiellt instrument redovisas i enlighet med bokföringslagen. Sådana avgifter är t.ex. avgifter som tas ut för förvaltning av lån.

Ränteintäkter

Ränteintäkterna beräknas genom tillämpning av effektivräntan på det redovisade bruttovärdet för en finansiell tillgång utom då det är fråga om finansiella tillgångar som inte är köpta eller utgivna kreditförsämrade finansiella tillgångar men som senare har blivit kreditförsämrade finansiella tillgångar eftersom de har varit förfallna i över 90 dagar (befinner sig i steg 3). Då resultatförs räntan på de här finansiella tillgångarna inte längre enligt prestationsprincipen utan den börjar redovisas enligt kontantprincipen.

1.4.2.2 Det första redovisningstillfället och den första värderingen

Vid det första redovisningstillfället ska en finansiell tillgång eller finansiell skuld värderas till det verkliga värdet plus eller minus, när det gäller en finansiell tillgång eller finansiell skuld som inte värderas till verkligt värde via resultatet, transaktionskostnader som är direkt hänförliga till förvärv eller emission av den finansiella tillgången eller finansiella skulden. Omedelbart efter det första redovisningstillfället ska för en finansiell tillgång redovisas en förlustreserv för förväntade kreditförluster, om den finansiella tillgången värderas till upplupet anskaffningsvärde eller verkligt värde via fonden för verkligt värde. Det här medför att en förlust redovisas i resultatet för finansiella tillgångar som nyligen getts ut eller köpts.

1.4.3 Klassificering och efterföljande värdering av finansiella tillgångar

Andelsbanken klassificerar finansiella tillgångar i följande kategorier:

- Värderade till verkligt värde via resultatet
- Värderade till verkligt värde via fonden för verkligt värde
- Värderade till upplupet anskaffningsvärde.

1.4.3.1 Krediter och skuldebrev

Klassificeringen och den efterföljande värderingen av krediter och skuldebrev beror på följande faktorer:

- a) Andelsbankens affärsmodell för förvaltningen av finansiella tillgångar
- b) egenskaperna hos de avtalsenliga kassaflödena från den finansiella tillgången.

På basis av de här faktorerna ska andelsbanken klassificera krediter och skuldebrev i följande tre värderingskategorier:

- 1) Finansiella tillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde innehas inom ramen för en affärsmodell vars mål är att inneha finansiella tillgångar i syfte att inkassera avtalsenliga kassaflöden som endast är betalningar av kapitalbelopp och ränta på det utestående kapitalbeloppet. En posts bokförda värde innehåller en förlustreserv för förväntade kreditförluster och ränteintäkterna redovisas bland ränteintäkterna med effektivräntemetoden.
- 2) Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via fonden för verkligt värde innehas enligt en affärsmodell vars mål kan uppnås både genom att samla in avtalsenliga kassaflöden och sälja finansiella tillgångar. Dessutom ska de avtalade villkoren vid bestämda tidpunkter ge upphov till kassaflöden som endast är betalningar av kapitalbelopp och ränta på det utestående kapitalbeloppet. Ändringarna i verkligt värde redovisas i fonden för verkligt värde. Nedskrivningsvinster eller -förluster samt valutakursvinster eller -förluster resultatförs. När en finansiell tillgång tas bort från balansräkningen omklassificeras den ackumulerade vinsten eller förlusten i fonden för verkligt värde från eget kapital till resultatet som en omklassificeringsjustering till nettointäkter från finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via fonden för verkligt värde. Räntan beräknad enligt effektivräntemetoden tas upp i ränteintäkter.
- 3) Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet är finansiella tillgångar som innehas för handel eller finansiella tillgångar som inte uppfyller kriterierna för värdering till upplupet anskaffningsvärde eller till verkligt värde via fonden för verkligt värde. Vinsterna och förlusterna redovisas bland nettointäkterna från värdepappershandel. Ränteintäkter och räntekostnader för finansiella instrument som innehas för handel redovisas bland nettointäkterna från värdepappershandel.

Affärsmodell

Med affärsmodell avses hur andelsbanken förvaltar sina finansiella tillgångar för att generera kassaflöden. Andelsbankens affärsmodell avgör huruvida enbart insamling av avtalsenliga kassaflöden eller insamling av avtalsenliga kassaflöden och försäljning av finansiella tillgångar leder till kassaflöden eller om det är fråga om handel. Finansiella tillgångar som hör till affärsmodellen med handel värderas i resultatet. Vid bedömningen av affärsmodellen beaktar andelsbanken kommande åtgärder för att nå affärsmodellens mål. Bedömningen omfattar tidigare erfarenhet av insamlingen av kassaflöden, hur affärsrörelsemodellen och de finansiella tillgångar som innehåses i enlighet med den ska värderas samt hur det rapporteras till nyckelpersoner i företagets ledning, hur riskerna hanteras och hur cheferna för affärsrörelsen belönas. Till exempel innehåses bolån som andelsbanken beviljat för att samla in avtalsenliga kassaflöden.

Ändring i affärsmodellen

Ändringar i affärsmodellen förväntas sällan ske till följd av interna eller externa förändringar, och de måste vara betydande med tanke på andelsbankens verksamhet. Andelsbankens styrelse bestämmer om ändringar i affärsmodellen. Affärsmodellen ändras då andelsbanken förvärvar eller avyttrar ett affärsområde eller avvecklar affärsområdets verksamhet. En förändring i affärsmodellen dokumenteras på ett ändamålsenligt sätt av andelsbanken. Ekonomi och Riskhantering ska behandla den för att klarlägga hurdana effekter den kan ha på bokföringen (inkl. effekterna på förlustreserven). En förändring i målet för ett företags affärsmodell måste genomföras före den dag då klassificeringen ändras.

Ändringen i klassificeringen ska tillämpas prospektivt från ändringsdagen för klassificeringen. Ändringsdagen för klassificeringen är den första dagen i den rapporteringsmånad som följer efter det att beslutet om att ändra klassificeringen har fattats. Tidigare rapportperioder justeras inte retroaktivt. Det har inte förekommit ändringar i andelsbankens affärsmodell 2022–2023.

Egenskaperna hos kassaflödena

Då andelsbankens affärsmodell är en annan än handel, bedömer andelsbanken om avtalsenliga kassaflöden är förenliga med ett grundläggande lånearrangemang eller inte. I ett grundläggande lånearrangemang består de avtalsenliga kassaflödena endast av betalningar av kapitalbelopp och ränta på det utestående kapitalbeloppet ("SPPI"), och ersättning för pengars tidsvärde, kreditrisk, utlåningsrisker samt en vinstmarginal är oftast de mest betydande delarna av räntan. Största delen av andelsbankens finansiella tillgångar består av grundläggande lånearrangemang.

Alla krediter som andelsbanken beviljat privatkunder och en del av företagskundernas krediter innehåller en möjlighet till återbetalning i förtid. Villkoren motsvarar dock grundläggande lånearrangemang, eftersom beloppet för förtida inlösen representerar ett avtalsenligt nominellt belopp och upplupen (men ännu inte reglerad) avtalsenlig ränta, vilket kan innebära ytterligare ersättning för förtida uppsägning av avtalet.

Andelsbanken beviljar sina företagskunder krediter för hållbar finansiering, och i kreditavtalen överenskomms om hur de företagsspecifika hållbarhetsmålen ska uppnås (t.ex. minskning av växthusgasutsläpp). Målen påverkar kreditmarginalen. Andelsbanken har bedömt att kassaflödena från sådana avtal endast är betalningar av kapitalbelopp och ränta på det återstående kapitalbeloppet.

För skuldebrevens del testas egenskaperna hos kassaflödena med ett SPPI-verktyg. Resultatet från verktyget leder till att SPPI-testet antingen godkänns eller förkastas. Metoden identifierar i avtalsvillkoren flera olika element som inverkar på om SPPI-kriteriet uppfylls eller inte.

Då de avtalsenliga kassaflödena är exponerade för t.ex. förändringar i aktiekurser eller låntagarens ekonomiska resultat, är det inte fråga om ett grundläggande lånearrangemang, och sådana finansiella tillgångar ska värderas till verkligt värde via resultatet. Typiska exempel på det här är olika fondplaceringar som inte uppfyller definitionen på eget kapital enligt IAS 32 i emittentens bokslut.

Inbäddade derivat som ingår i de finansiella tillgångarna skiljs inte åt från värdavtalet utan de beaktas i den totala bedömningen av avtalsenliga kassaflöden.

Om affärsmodellen för förvaltningen av finansiella tillgångar ändras, kan det bli nödvändigt att omklassificera de finansiella tillgångarna. Omklassificeringen tillämpas framåttrikt från dagen för omklassificeringen. Sådana förändringar förväntas ske synnerligen sällan.

1.4.3.2 Egetkapitalinstrument

Egetkapitalinstrument är instrument som innebär en residual rätt i ett företags tillgångar efter avdrag för alla dess skulder. Oftast utgörs egetkapitalinstrumenten av aktieplaceringar.

Egetkapitalinstrument värderas senare till verkligt värde via resultatet, utom då andelsbanken gjort ett oåterkalleligt val vid första redovisningstillfället att efterföljande förändringar i verkligt värde för särskilda investeringar i egetkapitalinstrument som inte ingår i handelsrörelsen, och som annars skulle värderas till verkligt värde via resultatet, redovisas i fonden för verkligt värde. Sådana investeringar utgörs av andelsbankernas strategiska placeringar i andelskapital i andelsbankernas centralinstitut OP Andelslag (tilläggsandelar och medlemsandelar), vars nominella värde motsvarar det verkliga värdet. De här investeringarna medför varken realisationsvinster eller realisationsförluster. Räntorna på andelskapital redovisas bland intäkterna från egetkapitalinstrument. Beloppet på den ränta som betalas fastställs årligen vid OP Andelslags andelsstämma. Utdelningar för egetkapitalinstrument som innehåses för handel redovisas också via resultatet bland intäkter från egetkapitalinstrument.

1.4.3.3 Modifiering av avtalsenliga kassaflöden

Ändringar i betalningsplanen utgör åtgärder inom normala kundrelationer, men förekommer också i fall där kundens betalningsförmåga har försämrats. Anstånd som beviljats på grund av försämrad betalningsförmåga tas upp som exponeringar med anstånd och handlar vanligen om exempelvis amorteringsfrihet för en begränsad tid. Vanligtvis omförhandlas de avtalsenliga kassaflödena för lån i sådana fall, eller så modifieras de på något annat sätt så att lånen inte tas bort från balansräkningen. I sådana fall beräknas lånets redovisade bruttovärde på nytt, och en modifieringsvinst eller -förlust redovisas på räntenettet i resultaträkningen. När ett lån klassificeras som en exponering med anstånd överförs det dessutom till minst nedskrivningssteg 2 och omfattas av förväntade kreditförluster beräknade för hela löptiden under minst två år eller längre, ända tills kundens betalningsförmåga har förbättrats.

För att en exponering med anstånd ska klassificeras som presterande krävs även efter en minst tvåårig provotid att:

- Kunden har erlagt betalningar regelbundet och i tid under minst hälften av provotiden för fordran, och att ett betydande totalbelopp av kapitalet eller räntan därmed har betalats.
- Ingen av kundens exponeringar har varit förfallen i över 30 dagar under de föregående tre månaderna.

Utvecklingen för ändringarna i betalningsplaner rapporteras regelbundet till ledningen som en mätare som beskriver kundernas betalningsförmåga.

Om ändringarna i lånevillkoren är betydande eller om ett lån annars omförhandlas, tar andelsbanken bort det ursprungliga lånet ur balansräkningen och redovisar samtidigt det nya, ändrade lånet i balansräkningen. I sådana fall ska modifieringens datum behandlas som det första redovisningstillfället för lånet vid tillämpning av nedskrivningskraven på det modifierade lånet. Det här innebär vanligtvis att man värderar förlustreserven till ett belopp som motsvarar 12 månaders förväntade kreditförluster. Andelsbanken klassificerar orsakerna till ändringen och svårighetsgraderna med en intern klassificering som följer upp om det vid borttagningen ur balansräkningen har funnits bevis för att det modifierade lånet är kreditförsämrat vid första redovisningstillfället. I så fall redovisas lånet som en utgiven kreditförsämrad finansiell tillgång. Det här skulle till exempel kunna inträffa i en situation där det föreligger en betydande modifiering av en nödlidande tillgång.

I övriga fall tas finansiella tillgångar bort från balansräkningen då de avtalsenliga rättigheterna till kassaflödena från den finansiella tillgången upphör eller då andelsbanken överför den finansiella tillgången till en annan part, och överföringen uppfyller villkoren för borttagande från balansräkningen.

1.4.4 Nedskrivningar

Förväntade kreditförluster beräknas på basis av alla balansposter som värderas till upplupet anskaffningsvärde och verkligt värde via fonden för verkligt värde (övriga än egetkapitalinstrument) samt låneåtaganden och finansiella garantiavtal utanför balansräkningen. Förväntade kreditförluster ska redovisas varje balansdag och de ska beskriva:

1. ett objektivt och sannolikhetsvägt belopp som bestäms genom att utvärdera ett intervall av möjliga utfall,
2. pengarnas tidsvärde, och

3. rimliga och verifierbara uppgifter som är tillgängliga utan onödiga kostnader eller insatser på balansdagen för tidigare händelser, nuvarande förhållanden och prognoser för framtida ekonomiska förutsättningar.

1.4.4.1 Klassificering av avtal i tre nedskrivningssteg

Avtalen klassificeras i tre steg. De olika stegen beskriver hur en kredits kvalitet försvagats efter det första redovisningstillfället.

- Steg 1: avtal vars kreditrisk inte har ökat betydligt från det första redovisningstillfället och för vilka beräknas ECL för 12 månader.
- Steg 2: avtal vars kreditrisk har ökat betydligt från det första redovisningstillfället och för vilka beräknas ECL för hela löptiden.
- Steg 3: nödlidande avtal för vilka också beräknas ECL för hela löptiden.

Definition av fallissemang (default)

Andelsbanken tillämpar för kalkyleringen enligt standarden IFRS 9 samma definition på fallissemang som tillämpas i de interna kreditriskmodellerna. Fallissemang bedöms med andelsbankens interna klassificeringssystem för betalningsbeteendet. För privatkunderna tillämpas definitionen av fallissemang för varje avtal medan granskningen av företagskunderna sker kundgruppsspecifikt. En kund klassificeras som fallerande då det är osannolikt att kunden kommer att betala sina förpliktelser, till exempel då kunden har en offentlig betalningsstörning eller exponering med anstånd, där nuvärdet av ett lån minskar med mer än 1 procent. För privatkundernas del sprids fallissemang till den fallerande gäldenärens samtliga kreditförpliktelser, då en betydande del (20 procent) av en privatkunds exponeringar är fallerade. Dessutom är ett avtal fallerande senast då en betalning som hör till de finansiella tillgångarna är försenad i mer än 90 dagar.

Kundens fallissemang upphör då det inte längre uppfyller definitionen på fallissemang och den efterföljande provotiden på 6–12 månader har löpt ut.

Definitionen av fallissemang baserar sig på artikel 178 i Europaparlamentets och rådets förordning EU nr 575/2013 (CRR) samt Europeiska bankmyndighetens (EBA) riktlinjer för tillämpningen av definitionen av fallissemang EBA/GL/2016/07 och EBA/RTS/2016/06).

Definition av nödlidande (non-performing) exponering

Definitionen av nödlidande exponering omfattar utöver exponeringarna enligt den tidigare tillämpade definitionen av fallissemang även provotiderna för nödlidande exponeringar med anstånd innan de kan klassificeras som presterande (performing). Nödlidande exponering definieras i enlighet med artikel 47a i tillsynsförordningen (EU) nr 575/2013. Andelsbanken använder nödlidande exponering som ett kriterium för klassificering enligt nedskrivningssteg 3.

Dessutom omfattas avtal som vid det första redovisningstillfället beviljats som kreditförsämrade alltid under hela löptiden av beräkningen av förväntad förlust (POCI).

Betydande ökning av kreditrisker

De förväntade kreditförlusterna beräknas avtalsenligt antingen för 12 månader eller för hela löptiden beroende på om instrumentets kreditrisk på balansdagen har ökat betydligt sedan det första redovisningstillfället eller inte. En betydande ökning i kreditrisken bedöms avtalspecifikt samt med såväl kvalitativa som kvantitativa kriterier. Exponeringar med anstånd och därmed likställda kovenantbrott betraktas som kvalitativa kriterier för en betydande ökning i kreditrisken och således för en överföring till nedskrivningssteg 2. Som kriterier för en betydande ökning i kreditrisken betraktas också att mekanismen för tidig varning producerat en anteckning på bevakningslistan samt en över trefaldig ökning av ursprungliga annualiserade PD. Annualiserade PD måste dock vara över 0,3 procent. Därför tillämpas här ett s.k. antagande om låg kreditrisk som standarden IFRS 9 tillåter.

Andelsbanken har för att fastställa betydande ökning av kreditrisken inkluderat relativa och absoluta tröskelvärden och beaktat alla väsentliga och verifierbara uppgifter.

En kvantitativ förändring bedöms under hela löptiden med PD-tal (PD-kurva) utifrån en relativ förändring. Ursprunglig PD-kurva för hela löptiden beräknas vid den tidpunkt då krediten beviljats med beaktande av makroekonomiska faktorer. Efter det fastställs den naturliga godtagbara variationsbredden för när kreditrisken inte anses ha ökat märkbart under lånets återstående löptid. En godtagbar variationsbredd har modellerats separat för privatkunder och företagskunder. Resultatet är en s.k. tröskelvärdeskurva, som man varje balansdag jämför med PD-kurvan för den del av löptiden som då återstår: om tröskelvärdet överskrids, har kreditrisken ökat betydligt och för krediten redovisas en kreditförlust som beräknats för kreditens hela löptid. Utöver den här gränsen för relativ förändring krävs att det skett en försämring i ratingklassen från det första redovisningstillfället för att övergången till beräkning av ECL för hela löptiden inte ska ske enbart på grund av tid. Dessutom tillämpas ett absolut tröskelvärde för de svagaste ratingklasserna (E+, E, E-, 9,0, 9,5 och 10,0).

Utöver de kriterier som nämns ovan har kreditrisken för en finansiell tillgång ökat betydligt efter det första redovisningstillfället, om de avtalsenliga betalningarna är försenade mer än 30 dagar.

Andelsbanken följer regelbundet upp hur effektivt de kriterier som nämns ovan upptäcker att kreditrisken har ökat betydligt innan avtalsenliga betalningar har varit förfallna mer än 30 dagar samt att avtal i regel inte överförs från nedskrivningssteg 1 direkt till nedskrivningssteg 3, och vidtar de kalibreringar som behövs i sättet att beräkna den relativa förändringen.

1.4.4.2 Beräkningsmetoder

Förväntade kreditförluster beräknas i regel systembaserat och avtalsspecifikt med metoden för sannolikheten för fallissemang/förlustandelen vid fallissemang (PD/LGD-metoden) för alla privatkunders och företagskunders exponeringar. För de största företagsexponeringarna som är på bevakningslistan och omfattas av R-ratingmodellen, och där exponeringarna i regel befinner sig i steg 2 eller 3 i ECL-beräkningen, används dessutom den kassaflödesbaserade ECL-beräkningsmetoden som baseras på bedömningar från egna medarbetare.

1.4.4.2.1 PD/LGD-metoden

De förväntade kreditförlusterna beräknas för varje avtal med modellerade riskparametrar och formeln $\text{probability of default (PD)} \times \text{loss given default (LGD)} \times \text{exposure at default (EAD)}$ för alla portföljer och de beskriver förväntningarna av framtida kreditförluster på balansdagen. PD beskriver sannolikheten för fallissemang i enlighet med definitionen för fallissemang ovan. LGD beskriver förlustandelen vid fallissemang, och den påverkas bl.a. av beloppet och typen av säkerheter och olika garantier. EAD beskriver exponeringsbeloppet vid fallissemang medräknat den exponering som ingår i balansräkningen (kapital och upplupen ränta) samt det förväntade syftet för poster utanför balansräkningen vid fallissemang.

ECL beräknas utifrån tre olika scenarier. Riskparametrarna PD, LGD och EAD beräknas på årsplanet i varje scenario. De årliga ECL-talen diskonteras på balansdagen, och med talen för de olika scenarierna beräknas ett ECL som viktats med sannolikheter. Som diskonteringsfaktor används avtalets effektiva ränta eller en uppskattning av det. Avtalets återstående löptid är begränsad till högst 30 år i beräkningarna.

Modellerna för sannolikheten för fallissemang under ett avtals hela löptid (lifetime PD) har upprättats separat för privatkunder och företagskunder. Centralt för PD-modellerna är avtalets ratingklass, kreditens ålder (privatkunder) samt modellens undersegment som bestäms för företagskunder utifrån en klassificeringsmodell och för privatkunder utifrån produkttyp. Dessutom är PD-estimatet beroende av makroekonomiska faktorer och prognoserna för dem i de olika scenarierna. Förändringen i BNP och realräntan används som makroekonomiska förklarande faktorer i lifetime PD-modellen för företagsexponeringar. I lifetime PD-modellen för privatkunder har de makroekonomiska faktorerna delats upp mer detaljerat enligt segment, och till exempel för bolån används förändringen i BNP och 12 mån. Euribor, med avdrag för inverkan av BNP och inflationen. I revolverande krediter används förändringen i BNP och 3 mån. Euribor realränta.

Modellen för förlustandelen vid fallissemang (lifetime LGD) består av tre komponenter: 1) sannolikheten för återhämtning från fallissemang, 2) återbäring från skulder med säkerhet och 3) återbäring från skulder utan säkerhet. De olika

komponenternas värden beror främst på produkttyp, bransch (företag), säkerhetstyp och hur länge avtalet har varit fallerande.

Modellen för förlustandelen vid fallissemang (lifetime LGD) består av tre komponenter:

- 1) sannolikheten för återhämtning från fallissemang,
- 2) återbäring från skulder med säkerhet och
- 3) återbäring från skulder utan säkerhet.

För exponeringar mot privatkunder har sannolikheten för återhämtning från fallissemang estimerats på produktkategorinivå, medan estimaten för exponeringar mot företagskunder är branschspecifika. Återbäring från skulder med säkerhet beskriver en hur stor del av det återstående exponeringsbeloppet som täcks av kassaflöden från säkerheter. Återbäring från skulder med säkerhet beräknas med hjälp av värderingsavdrag för säkerheter (s.k. "haircut"). Värderingsavdragen har estimerats genom att säkerhetslagsvis jämföra säkerheternas realiseringspriser i förhållande till deras verkliga värden och med beaktande av de direkta kostnader som uppkommer av att en säkerhet tas i besittning och säljs. Slutligen har det till värderingsavdragsestimaten lagts en försiktighetsmarginal på grund av de osäkerheter som är förknippade med säkerhetsdata och estimeringen. Återbäring från skulder utan säkerhet beskriver de kassaflöden som har estimerats på produktkategorinivå för det återstående exponeringsbelopp som inte täcks av återbäring från skulder med säkerhet.

De makroekonomiska faktorerna och prognoserna för dem påverkar de två första komponenterna.

Ett avtals exponeringar vid fallissemang för hela löptiden (lifetime EAD) består beroende på produkttyp av avtalsenliga kassaflöden, förväntad kapacitet, sannolikheten för återbetalning i förtid samt en löptidsmodell.

Hur avtals giltighetstid fastställs

Ett avtals giltighetstid består för skuldebrevslån av avtalets löptid som beaktar de låneamorteringar som följer av betalningsplanen. Modellen för återbetalning i förtid tillämpas på skuldebrevslån med säkerhet (exkl. fallerade), men den minskar inte löptiden för avtalet utan beaktas som en del av avtalets EAD.

Revolverande krediter utgörs av avtal som gäller tills vidare. För dem har upprättats modeller med en förväntad löptid. Löptiden i modellen beror på produkttyp och ratingklass. Den är i snitt cirka 13 år.

För kreditlöften, bankgarantier och revolverande krediter beaktas i steg 3 tilläggsuttag efter fallissemang med CCF-faktorn.

Framtidsinriktad information

I beräkningsmodellen inkluderas framtidsinriktad information och makroekonomiska scenarier. OP Gruppens ekonomer uppdaterar de makroekonomiska scenarierna kvartalsvis, och de är desamma som också annars används i OP Gruppens ekonomiska planering. De makroekonomiska prognoserna omfattar 2–3 år av bastrenden för de ekonomiska scenarierna. Efter det konvergerar scenariot mot långsiktig ekonomisk jämvikt. I långsiktig jämvikt beräknas BNP och en del av de övriga variablerna enligt produktionsfunktionsmetoden. De alternativa scenarierna kring bastrenden beräknas enligt en vektorautoregressiv modell, där man utifrån variablernas sammansatta sannolikhetsfördelning avgör trenderna för respektive variabel med önskade sannolikheter. Variablernas sannolikhetsfördelning baserar sig på historiska ekonomiska chocker och korrelationer mellan variabler. Då de alternativa scenarierna beräknas beaktas även prognosfel i OP Gruppens ekonomiprognos. De scenarier som används är tre: bas, stark och svag. De makroekonomiska faktorer som använts är: BNP-tillväxten, arbetslöshetsgraden, ökningen i investeringar, inflationen, förändringen i inkomstnivån, 12 mån. Euribor och 3 mån. Euribor–realränta. Dessutom används bostadsprisindex i LGD-modellerna.

Det ingår en stor mängd osäkerhet i att upprätta makroekonomiska prognoser och att projicera dem mot framtiden ända upp till 30 år. De faktiska resultaten kan därför avvika betydligt från prognoserna. Andelsbanken har analyserat att förhållandet mellan komponenterna för de riskparametrar som används i ECL-beräkningen och förändringarna i makroekonomiska faktorer inte är lineärt. De makroekonomiska prognoserna påvisar därmed andelsbankens bästa uppfattning om vilka scenarier och resultat som är möjliga.

1.4.4.2 Den kassaflödesbaserade ECL-metoden som baseras på bedömningar från egna medarbetare

Målgruppen för ECL-testmetoden som baseras på bedömningar från egna medarbetare är företagsmotparter på bevakningslistan som omfattas av R-ratingmodellen och vars exponeringar i regel hamnat i steg 2 eller 3 för ECL-beräkningen. De egna medarbetarnas bedömningar upprättas i samband med rating- eller kreditbeslut.

Den framtidsinriktade information som ska utnyttjas vid beräkningen utgör en del av den kreditvärdighetsbedömning och den ratingframställan som kreditanalytikern upprättat för företaget. I dem tar man ställning till hur affärsverksamheten, marknaden, konkurrensläget och det förväntade kassaflödet kommer att utveckla sig. I beräkningen beaktas också scenarier som beskriver de makroekonomiska variabelernas inverkan (stark, bas och svag), och kundens viktade förväntade kreditförlust beräknas utifrån dem. Då scenarierna byggs upp utnyttjar man de scenarier som använts i PD/LGD-modellen.

Då en kund som omfattas av en kundspecifik ECL-bedömning från egna medarbetare inte längre uppfyller kriterierna för fallissemang, och kunden i samband med ratingprocessen har identifierats och klassificerats som en "icke nödlidande" motpart, omfattas kunden inte längre av den här metoden. Kunden börjar i stället omfattas av beräkningen av förväntade kreditförluster enligt den normala PD/LGD-modellen.

1.4.4.3 Nedskrivningar av skuldebrev

Den förväntade förlusten för skuldebrev som värderas till verkligt värde via fonden för verkligt värde resultatförs och minskar fonden för verkligt värde.

Andelsbanken använder den ratingbaserade modellen för att beräkna den förväntade förlusten för skuldebrev.

I modellen används köpposters ratingar för såväl förvärvstidpunkten som rapporteringstidpunkten och de konverteras till PD-tal. I första hand används medelvärden för externa ratingar, i andra hand interna ratingar då externa ratingar inte finns.

PD-talen motsvarar de historiska fallissemang som realiserats för varje ratingklass enligt ratingklass och tidsperiod från den tidpunkt då ratingen fastställts. De historiska data som de korrelationer som fastställts baseras på är omfattande och härstammar från en lång tidsperiod. LGD motsvarar också det historiska utfall som undersökts enligt placeringsslag/säkerhetsslag (senioritet, covered bond-status). De värderas inte separat enligt emittent eller placering. Eftersom externa ratingar i stället för PD mäter den totala kreditrisken (ECL), inverkar LGD i deras fall endast på hur ECL fördelas mellan PD- och LGD-komponenterna.

1.4.4.3.1 Klassificering av skuldebrev i nedskrivningssteg

Till steg 2 överförs placeringar vars PD för ett år har fördubblats i den grad att förändringen räknat i procentenheter är minst 0,2, har en exponering med anstånd eller vars betalningar varit förfallna till betalning i mer än 30 dagar. I steg 3 klassificeras placeringar i anslutning till emittenter som fallerat, om betalningarna varit förfallna till betalning i mer än 90 dagar eller om kunden är en problemkund.

1.4.4.4 Nedskrivning av poster utanför balansräkningen

En stor del av de produkter som andelsbanken tillhandahåller har en uttagsmån, en limit eller något annat låneåtagande utanför balansräkningen antingen som standard eller åtminstone under någon del av kretsloppet. Till exempel omfattar konton med kredit både ett lån och ett utnyttjat åtagande. Dessutom är andelsbanken säljarpart i olika garantier såsom finansieringsgarantier samt andra handelsgarantier eller myndighetsgarantier, på vilka tillämpas reglerna för nedskrivning enligt standarden IFRS 9. För låneåtaganden och finansiella garantiavtal ska det datum då andelsbanken blir avtalspart till det oåterkalleliga åtagandet anses vara dagen för det första redovisningstillfället vid tillämpningen av nedskrivningskraven. Därmed beaktas vid beräkningen av den förväntade förlusten endast poster som binder andelsbanken.

För de här posterna beräknas den förväntade förlusten med samma principer som för krediter. En betydlig ökning av kreditrisken bedöms på samma grunder. För sådana produkter modelleras EAD, som förutser exponeringsbelopp vid fallissemang. I den ingår såväl en bruksgrad som en konverteringsfaktor. Dessutom tillämpas en löptidsmodell på de avtal som gäller tills vidare. I modellen beaktas de fall där andelsbanken har en avtalsenlig möjlighet att kräva återbetalning och ta tillbaka det outnyttjade åtagandet, men det begränsar inte exponeringen för kreditförluster till avtalets avtalsenliga uppsägningstid.

1.4.4.5 Redovisning av förväntade kreditförluster

I regel redovisas för förväntade kreditförluster en förlustreserv som avdrag på lånets bokförda värde på ett separat konto. Då det är fråga om låneåtaganden och finansiella garantiavtal, redovisas förlustreserver som avsättningar. Om en produkt omfattar både en lånedel (dvs. en finansiell tillgång) och en outnyttjad låneåtagandedel (dvs. ett låneåtagande) och andelsbanken inte kan identifiera de förväntade kreditförlusterna för låneåtagandedelen separat från de för den finansiella tillgångsdelen, ska förväntade kreditförluster på låneåtagandet redovisas tillsammans med förlustreserven för den finansiella tillgången.

1.4.4.6 Sådana extra avsättningar för nedskrivningar som baserar sig på ledningens bedömning ("management overlay")

I situationer där någon extern faktor förändras mycket snabbt (exempelvis vid globala kriser såsom pandemier eller krig, eller vid en uppgång i Euriborräntorna), kan andelsbanken göra en ECL-avsättning som baserar sig på ledningens bedömning. Avsättningen är tillfällig och gäller tills de riskparametrar som används i ECL-beräkningen har uppdaterats för att beskriva den förändrade situationen. Tills vidare har andelsbanken endast använt s.k. post-model management overlay för ECL-beloppet. Andelsbanken kan emellertid också göra s.k. in-model management overlay för exempelvis PD-riskparametern. På sådana extra avsättningar för nedskrivningar som gjorts på basis av ledningens bedömning tillämpas stränga uppföljningskriterier och de rapporteras till den högsta ledningen kvartalsvis.

1.4.4.7 Bortskrivning

En bortskrivning av en slutlig kreditförlust är ett borttagande från balansräkningen. Om det inte finns några rimliga förväntningar på att återvinna en finansiell tillgång helt eller delvis, redovisas den slutliga kreditförlusten genom att direkt minska den finansiella tillgångens redovisade bruttovärde.

Ett lån bortskrivs ur balansräkningen då säkerheterna är realiserade eller då konkursboets slutsammanträde har hållits, eller då boförvaltaren har meddelat att ingen utdelning fås, skuldsaneringen eller företagssaneringen har upphört eller då indrivningen har upphört. Andelsbanken redovisar andelar som inte återvinns som partiella kreditförluster redan i det skede då betalningsprogrammet för skuldsaneringen eller företagssaneringen har fastställts, och om krediten inte har andra parter eller egendom som kan realiseras. Betalningar som erhålls efter bortskrivningen redovisas som korrigeringar av nedskrivningar av fordringar.

1.4.5 Likvida medel

Likvida medel består av kontanta medel och på anfordran betalbara fordringar på kreditinstitut.

1.4.6 Klassificering och efterföljande värdering av finansiella skulder

Finansiella skulder innefattar insättningar och övriga skulder till kreditinstitut och kunder samt emitterade skuldebrev och övriga finansiella skulder.

Finansiella skulder värderas till upplupet anskaffningsvärde med effektivräntemetoden med undantag av derivatskulder som värderas till verkligt värde via resultatet. Som skulder som innehas för handel klassificeras skyldigheter att till en motpart leverera värdepapper som har sålts men som inte innehas vid försäljningstidpunkten (blankning).

Andelsbanken har inte vid det första redovisningstillfället identifierat finansiella skulder som värderats till verkligt värde via resultatet.

Finansiella skulder (eller en del av en finansiell skuld) tas bort ur balansräkningen då skulden är utsläckt, dvs. när den förpliktelse som är angiven i avtalet fullgörs, annulleras eller upphör.

Om andelsbanken byter finansiella skulder mellan de ursprungliga långgivarna med villkor som i allt väsentligt är olika, ska bytet redovisas som en utsläckning av den gamla finansiella skulden. De utgifter eller arvoden som uppkommer genom det här redovisas som en del av vinsten eller förlusten för utsläckningen. Om bytet eller modifieringen inte redovisas som utsläckning ska det upplupna anskaffningsvärdet för den modifierade finansiella skulden räknas om genom att diskontera de avtalsenliga kassaflödena med den ursprungliga effektiva räntesatsen. Förändringarna i det upplupna anskaffningsvärdet för finansiella skulder värderas via resultatet. Skuldens redovisade värde justeras med uppkomna utgifter eller arvoden och de skrivs av över återstående löptid för den ändrade skulden. Andelsbanken har inte bytt finansiella skulder i de nuvarande finansiella skulderna.

Andelsbanken kan delta i OP-Bostadslånebanken Abp:s mellankreditsmodell där andelsbanken får en betydande mellankredit för finansiella skulder av OP-Bostadslånebanken Abp då krediter med säkerhet i bostäder som ingår i andelsbankens balansräkning tecknas som säkerhet för obligationslån från OP-Bostadslånebanken Abp.

1.4.7 Avtal om långsiktigt sparande

Andelsbanker som tillhandahåller LS-tjänster tar emot betalningar av kunderna på sparkonton som öppnats för det här syftet och som omfattas av insättningsgarantin. Om sparmedlen lämnas på sparkontot eller placeras på andra inlåningskonton som andelsbanken tillhandahåller, ska sparmedlen i bankens balansräkning bokföras bland inlåningsskulderna. Om sparmedlen placeras i enlighet med avtalet i andra placeringsobjekt, ska banken avföra de placerade medlen från sparkontot och bokföra dem i den sparavtalspecifika reskontran utanför balansräkningen.

Räntorna, utdelningarna och de övriga intäkterna från placeringen av sparmedlen samt de medel som flyter in från överlåtelser av placeringsobjekt och rättigheter i anslutning till dem jämte återbetalningar av kapital ska bokföras på sparkonton i balansräkningen, om medlen inte genast omplaceras. Kostnaderna och provisionerna enligt sparavtalet ska resultatföras genom att debitera sparkontot.

1.4.8 Derivatinstrument och säkringsåtgärder

Andelsbanken kan ingå avtal om derivatinstrument i säkringssyfte antingen som ekonomisk säkring eller enligt reglerna för bokföringsmässig säkringsredovisning. Den viktigaste marknadsrisken är ränteintäktsrisken, som uppkommer genom att kreditgivningen och inlåningen är bundna till olika räntor eller har olika räntestjusteringstidpunkter. Den ränterisk som detta ger upphov till hanteras med OP Gruppens produkter för centralbanksplacering och centralbanksfinansiering, val av räntebindning för OP-Bostadslånebankens mellankredit samt med de modeller för derivatsäkring av ränterisken som används i gruppen. Ränterisken i andelsbankens finansiella balansräkning hanteras inom kontrollgränsen för ränterisken och en ränterisklimit som banken själv har fastställt åt sig. Organiseringen av och principerna för riskhanteringen samt bankens riskposition beskrivs närmare i verksamhetsberättelsens avsnitt Riskhantering.

För säkringen kan ränteswappar och ränteoptioner användas. Derivatens nominella värden och verkliga värden redovisas i noten Derivatinstrument.

Andelsbanken har inga derivatinstrument där motparten utgörs av ett bolag utanför sammanslutningen av andelsbanker (dvs. OP Gruppen). Motpart är alltid OP Företagsbanken Abp. Om OP Företagsbanken skulle bli insolvent, skulle de övriga bolagen i sammanslutningen av andelsbanker garantera OP Företagsbankens åtaganden.

Derivatinstrumenten upptas vid första redovisningstillfället i bokföringen till verkligt värde och efter det värderas de till verkligt värde. Den vinst eller förlust som uppkommer beror på om derivatet är avsett för säkring och hurdan post det skyddar.

Derivatinstrumentens positiva värdeförändringar som tagits upp i balansräkningen bokförs bland balansräkningens aktiva på posten Derivatinstrument och de negativa bland passiva på posten Derivatinstrument. De räntor på derivatinstrument

som utväxlas ska periodiseras på basis av den tid som förlöpt bland förutbetalda kostnader och upplupna kostnader i balansräkningen och nettot av dem som motpost bland räntor i resultaträkningen.

OP Gruppen har en referensräntearbetsgrupp, som har till uppgift att följa upp processen kring referensräntereformen och dess konsekvenser för OP Gruppen samt att regelbundet rapportera om utvecklingen till ledningen. OP Gruppen har upprättat en kontinuitetsplan som krävs enligt referensvärdesförordningen. I planen fastställs en reservränta för avtal, om de referensräntor som nu används inte längre skulle vara tillgängliga. I planen identifieras också de existerande avtalsvillkoren produktvis och bedöms effekterna för de olika delarna av affärsrörelsen. OP Gruppen tar i bruk reformerade referensräntor enligt marknadspraxis i nya avtal. I det gamla avtalsbeståndet genomförs ändringarna genom att ta i bruk praxis som tillämpas på marknaden för att ersätta IBOR-räntorna.

Metoden för att fastställa Euribor har förnyats och den regleras av EU:s referensvärdesförordning. European Securities and Market Authority (ESMA) har varit tillsynsmyndighet för Euribor sedan början av 2022. OP Gruppen förväntar sig att Euribor kommer att användas som referensränta även i framtiden, eftersom Euribor-panelen har förstärkts. EMMI (European Money Market Institute), som administrerar Euriborräntan, började under Q4/2022 publicera den framåtblickande referensräntan EFTERM (Euro forward-looking term rate). EFTERM beräknas utifrån €STR-derivatmarknaden och ska användas som reservränta för Euribor. Eoniaräntan (Euro Over Night Index Average) upphörde 3.1.2022 och ersattes av den korta ränta för euroområdet (€STR) som ECB publicerar.

Referensräntereformen har inte inverkat på de derivat som andelsbanken använder. Säkringarna väntas fortfarande vara effektiva i framtiden och säkringsförhållandets effektivitet kan fortfarande mätas tillförlitligt.

1.4.8.1 Ekonomisk säkring

Vid ekonomisk säkring skyddas en viss balanspost, position eller kassaflödet mot framtida värdeförändringar i enlighet med den riskhanteringsstrategi som ska tillämpas. Eftersom det inte är ändamålsenligt att verifiera säkringen med reglerna för säkringsredovisning, kallas säkringssättet annars säkrande. Vid ekonomisk säkring redovisas förändringar i verkligt värde för derivatinstrumenten i nettointäkter från värdepappershandel i resultaträkningen.

1.4.8.2 Säkringsredovisning

Genom att tillämpa säkringsredovisning på de derivat som utgör skydd mot ränterisken elimineras den resultatvolatilitet som derivaten annars skulle ge upphov till.

Andelsbanken har upprättat metoder och interna principer för när ett finansiellt instrument kan klassificeras som säkrande. I enlighet med säkringsprinciperna kan andelsbanken tillämpa säkring av ränterisken enligt metoden för verkligt värde eller säkring av kassaflödet. Med säkringen till verkligt värde skyddas mot förändringar i det verkliga värdet på säkringsobjektet och med säkring av kassaflödet skyddas mot fluktuationer i det framtida kassaflödet. Åtgärder enligt andelsbankens säkringsstrategi genomförs och upprätthålls centraliserat i OP Gruppen. Sambandet mellan säkringsinstrumenten och de säkrade instrumenten dokumenteras formellt vid början av säkringen. Dokumentationen innehåller uppgifter om principerna för riskhantering, säkringsstrategin och de metoder som tillämpas för att påvisa hur effektiv säkringen är. Kontrakten behandlas i bokföringen i enlighet med reglerna för säkringsredovisning, om det säkringsförhållande mellan säkringsinstrumentet och den säkrade posten som krävs enligt IAS 39 uppfyller kriterierna i standarden.

Med säkringsredovisning avses ett bokföringsmässigt redovisningsförfarande för ett verifierat säkringsförhållande, där förändringar i det verkliga värdet av ett säkringsinstrument upphäver det verkliga värdet av det säkrade objektet eller förändringen i kassaflödet helt eller delvis.

Säkringsredovisningen ska upphöra framåtriktat om säkringsinstrumentet förfaller, säljs, avvecklas eller löses in eller om säkringen inte längre uppfyller kriterierna för säkringsredovisning eller om identifieringen av säkringen hävs. I detta syfte är en ersättning eller en överflyttning av ett säkringsinstrument till ett annat säkringsinstrument inte förfall eller avveckling, om ersättningen eller överflyttningen är en del av företagets dokumenterade säkringsstrategi.

Andelsbankerna kan ha både finansiella tillgångar och finansiella skulder som omfattas av säkringsredovisning, såsom en enskild kredit eller en kreditstock som ingår i klassen lån och fordringar, ett skuldebrev som redovisas via fonden för verkligt värde samt en individualiserad tidsbunden insättning bland övriga finansiella skulder eller en utelöpande emission.

Andelsbanken utnyttjar undantaget enligt IFRS 9 som medger fortsatt tillämpning av standarden IAS 39 på säkringsredovisningen och tillämpning av EU carve out-versionen på portföljsäkringen av ränterisken. Effektiviteten hos säkringen påvisas vid den tidpunkt då säkringen äger rum och under säkringsperioden genom att jämföra förändringarna i de verkliga värdena eller kassaflödet av säkringsinstrumenten och de säkrade posterna med varandra. Säkringen anses vara effektiv då förändringarna i det verkliga värdet eller kassaflödet för säkringsinstrumentet eliminerar 80–125 procent av förändringen i det verkliga värdet eller kassaflödet för det kontrakt eller den portfölj som utgör säkringsobjekt.

1.4.8.2.1 Säkringsredovisning enligt metoden för verkligt värde

Säkringen av det verkliga värdet för ränterisken hänför sig i regel till kreditportföljer. En portföljsäkringsmodell till verkligt värde enligt EU carve out-versionen tillämpas för att säkra derivatvillkoren för vissa krediter och som säkring av ränterisken för brukskonton och sparkonton med fast ränta och avistavillkor då det är nödvändigt med tanke på hanteringen av ränteintäktsrisken. När det gäller säkringsförhållandena för ränterisken i krediter bär andelsbanken från och med räkenskapsperioden 2022 en kundbeteenderisk som hänför sig till säkrade poster. Risken tar sig uttryck i en eventuell förtida återbetalning. Det här orsakar emellertid sällan ineffektivitet, eftersom den här risken hanteras genom att regelbundet anpassa säkringsgraden inom ramen för andelsbankens hantering av ränteintäktsrisken.

Förändringar i verkligt värde för derivatinstrument, i regel optioner, som har dokumenterats som säkring av verkligt värde och är effektiva som säkring, resultatförs i Nettoresultat av säkringsredovisning. Också tillgångsposter som utgör säkringsobjekt värderas under säkringstiden i fråga om den säkrade risken till verkligt värde, och förändringarna i verkligt värde resultatförs i Nettoresultat av säkringsredovisning. Nettoresultaten för båda posterna specificeras i en separat not. Värderingsresultatet för säkrade lån redovisas i balansposten Fordringar på allmänheten och offentlig sektor.

När säkringsredovisningen upphör, ska en sådan justering av det verkliga värdet som gjorts i det redovisade värdet för ett säkrat finansiellt instrument och som är hänförlig till den säkrade risken, periodiseras i resultaträkningen vid förfall av det finansiella instrumentet. Detta gäller för sådana finansiella instrument på vilka effektivräntemetoden tillämpas. Justeringen periodiseras på basis av en omräknad effektiv ränta eller vid portföljsäkring på basis av en linjär metod. Om dock en säkrad post tas bort från balansräkningen i samband med att säkringen upphör, ska också den ackumulerade justeringen av det verkliga värdet genast resultatföras.

1.4.8.2.2 Säkringsredovisning enligt metoden för kassaflöde

Ränteswappar som skyddar mot ränteförändringar i framtida ränteflöden från den Euriborbundna kreditstocken och som har dokumenterats som kassaflödessäkring samt är effektiva i säkringen, omfattas av säkringsredovisning enligt metoden för kassaflöde.

Vid säkring av kassaflödet byts den Euriborbundna kreditstockens framtida ränteflöde med hjälp av ränteswappar ut till fast ränta till den del som det är nödvändigt enligt andelsbankens riskhanteringsstrategi.

Upplupna räntor som ska periodiseras för ränteswapparna bokförs enligt prestationsprincipen. De ackumulerade räntorna redovisas i balansräkningen bland förutbetalda kostnader eller upplupna kostnader. Båda motposterna bokförs netto i räntenettoposten Ränteintäkter från derivatinstrument. Nettoräntan är antingen en ränteintäkt eller en korrigerig av ränteintäkter.

Ränteswappar som används som finansiella derivat värderas till verkligt värde derivat för derivat. Den effektiva delen av förändringarna i verkligt värde redovisas direkt i fonden för verkligt värde under eget kapital efter avdrag av den uppskjutna skatteskulden. Den eventuella ineffektivitet som säkringsförhållandet förorsakar kan uppkomma av att kassaflödena för säkringsinstrumentet och den säkrade posten uppkommer vid olika tidpunkter och den resultatförs i Nettoresultat av säkringsredovisning. Förändringarna i verkligt värde bland eget kapital tas upp i resultatet för den räkenskapsperiod under vilken de kassaflöden som är föremål för säkring genereras.

Om det inte längre förväntas att säkrade kassaflöden genereras, ska förändringarna i verkligt värde på säkringsinstrumentet överföras som en justering som beror på ändringen i klassificeringen från eget kapital till resultatet. När identifieringen av en säkring hävts och det fortfarande förväntas att säkrade kassaflöden genereras, ska ackumulerade förändringar i verkligt värde kvarstå som en separat post under eget kapital, tills de säkrade kassaflödena ingår i resultaträkningen. Om kassaflöden förväntas för flera rapporteringsperioder, ska det ackumulerade beloppet periodiseras linjärt.

1.5 KVITTNING AV BOKSLUTSPOSTER

I resultaträkningen redovisas intäkt- och kostnadsposterna var för sig utan att de dras av från varandra, om det inte är motiverat att slå ihop en intäkt och kostnad för att ge en rättvisande bild.

Om andelsbanken har en fordran hos den som banken själv är skyldig, ska fordran och skulden tas upp var för sig i balansräkningen förutsatt att banken inte har lagstadgad rätt till kvittning och om banken inte avser att utnyttja sin rätt till kvittning.

1.6 POSTER I UTLÄNDSK VALUTA

Tillgångar, skulder och andra åtaganden i utländsk valuta omräknas till finsk valuta enligt kursen på balansdagen. De kursdifferenser som uppkommer vid omräkningen av poster i utländsk valuta till finsk valuta bokförs på resultatposten Nettointäkter från valutaverksamheten.

1.7 AKTIER OCH ANDELAR I ÄGARINTRESSEFÖRETAG OCH FÖRETAG SOM HÖR TILL SAMMA KONCERN

Aktier och andelar samt andra egetkapitalinstrument i ägarintresseföretag samt i företag som hör till samma koncern upptas till anskaffningsvärdet, eller om värdet av posten på bokslutsdagen till följd av nedskrivning konstateras vara lägre än anskaffningsvärdet, till anskaffningsvärdet minskat med nedskrivningen. Nedskrivningar bokförs på resultatposten Avskrivningar och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar samt av aktier och andelar.

1.8 IMMATERIELLA TILLGÅNGAR

Anskaffningsvärdet för rättigheter och tillgångar som hör till de immateriella tillgångarna aktiveras och avskrivs enligt plan under verkningstiden. Också eventuella aktiverade övriga utgifter med lång verkningstid avskrivs enligt plan under verkningstiden.

Immateriella tillgångar värderas ursprungligen till anskaffningsvärdet. Om den framtida inkomsten från en immateriell tillgång bestående är lägre än det oavskrivna anskaffningsvärdet, kostnadsförs differensen som nedskrivning.

Utvecklingsutgifterna aktiveras, om de väntas generera inkomst under flera räkenskapsperioder. De aktiverade utvecklingsutgifterna ska avskrivs enligt plan under sin verkningstid. Om verkningstiden inte kan bedömas på ett tillförlitligt sätt, ska utvecklingsutgifterna avskrivs under högst tio år. Analysutgifter redovisas som kostnader för räkenskapsperioden.

Avskrivningar enligt plan och nedskrivningar av immateriella tillgångar bokförs på resultatposten Avskrivningar och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar samt av aktier och andelar.

1.9 MATERIELLA TILLGÅNGAR

1.9.1 Förvaltningsfastigheter

Förvaltningsfastigheter innehas i syfte att generera hyresintäkter, värdestegring eller både och. Till förvaltningsfastigheter räknas också sådana aktier i fastighetssammanslutningar som ger rätt att besitta fastigheter som hyrs samt aktier i fastigheter som erhålls för obetalda fordringar. Om en del av en fastighet i direkt innehav hyrs ut och om den egna andelen är ringa (under fem procent av ytan), klassificeras fastigheten som förvaltningsfastighet. Om en del av de utrymmen som ett vanligt fastighetsbolag innehar används i placeringssyfte och den egna andelen är ringa (under fem procent av ytan som fastighetsbolaget innehar), klassificeras aktierna som förvaltningsfastigheter.

Byggnaderna tas i balansräkningen upp till anskaffningsvärdet minskat med avskrivningar enligt plan. Aktier i fastighetssammanslutningar samt mark-, vatten- och skogsområden upptas till anskaffningsvärdet. Fastigheterna kan skrivas upp om motposterna har redovisats i uppskrivningsfonden. Uppskrivningar avskrivs inte. Utgifterna för fastigheternas grundförbättringar aktiveras och redovisas som kostnader med avskrivningar enligt plan.

Om det sannolika överlåtelsepriset för en förvaltningsfastighet bestående är lägre än det bokförda värdet, avskrivs differensen mellan det bokförda värdet och det sannolika överlåtelsepriset under den räkenskapsperiod då värdeminskningen konstateras.

Det verkliga värdet av affärs-, kontors- och industrifastigheter som klassificerats som förvaltningsfastigheter fastställs i regel direkt enligt avkastningsvärdesmetoden som grundar sig på kapitalisering. Det verkliga värdet av mark-, vatten- och skogsområden samt bostäder beräknas i regel enligt affärsvärdesmetoden. Redovisningen av nedskrivningar grundar sig på hur bestående och väsentliga de är.

Förvaltningsfastigheternas intäkter, kostnader, realisationsvinster och realisationsförluster, avskrivningar enligt plan och nedskrivningar redovisas på resultatposten Nettointäkter från förvaltningsfastigheter.

Nya fastigheter som uppförs som förvaltningsfastigheter (eller aktier i fastighetssammanslutningar) ska före färdigställandet bokföras som anläggningstillgångar under uppförande i klassen förvaltningsfastigheter och beaktas redan innan de blivit färdiga då det verkliga värdet på förvaltningsfastigheter fastställs.

1.9.2 Övriga fastigheter

Med övriga fastigheter avses de rörelsefastigheter som är i bankens eget bruk som kontor eller lager eller andra motsvarande lokaler eller som används av personalen för boende eller rekreation eller annat dylikt, samt aktier i fastighetssammanslutningar som berättigar till besittning av sådana lokaler. Till rörelsefastigheter räknas också sådana fastigheter i direkt innehav av vilka en del är uthyrda, men den uthyrda delen inte kan säljas separat, och andelen i eget bruk är över fem procent av ytan. Aktier i ett vanligt fastighetsbolag räknas som aktier i en rörelsefastighet om minst fem procent av de utrymmen som bolaget äger är i eget bruk.

Då balansvärdet för rörelsefastigheter fastställs utgår man från tillgångens värde i relation till den förväntade inkomsten från den ordinarie affärsrörelsen. Byggnaderna tas i balansräkningen upp till anskaffningsvärdet minskat med avskrivningar enligt plan. Aktier i fastighetssammanslutningar samt mark-, vatten- och skogsområden upptas till anskaffningsvärdet.

För rörelsefastigheters del bedöms i samband med varje bokslut om det finns några tecken på att värdet på någon fastighet har minskat. Tecken på en värdeminskning utgörs av att marknadsvärdet minskat betydligt, tecken på inkurans eller fysisk skada. Om de intäkter som i framtiden sannolikt inflyter från en fastighet i eget bruk bedöms bestående vara mindre än den oavskrivna utgiftsresten, ska differensen kostnadsföras som en nedskrivning.

Fastigheterna kan skrivas upp om motposterna har redovisats i uppskrivningsfonden. Uppskrivningar avskrivs inte. Utgifterna för fastigheternas grundförbättringar aktiveras och redovisas som kostnader med avskrivningar enligt plan.

Intäkter från och realisationsvinster på rörelsefastigheter redovisas på resultatposten Övriga rörelseintäkter samt kostnader och realisationsförluster på resultatposten Övriga rörelsekostnader. Avskrivningar enligt plan och nedskrivningar bokförs på resultatposten Avskrivningar och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar.

1.9.2.1 Uppskrivningsprinciperna och metoder för värdering av uppskrivningsobjekten

Uppskrivningar kan göras för markområden och aktier och andelar i fastighetssammanslutningar, om deras sannolika överlåtelsevärde på balansdagen bestående är väsentligt större än det ursprungliga anskaffningsvärdet. Värdet av de markområden och aktier i fastighetssammanslutningar som utgör objekt för uppskrivningen grundar sig på värderingsinstrument.

1.9.2.2 Borttagande från balansräkningen

En förvaltningsfastighet eller en rörelsefastighet tas bort från balansräkningen då den överläts eller då fastigheten bestående tas ur bruk och då ingen framtida ekonomisk fördel är att vänta för överlåtelsen av den.

1.9.2.3 Övriga materiella tillgångar

Övriga materiella tillgångar upptas i balansräkningen till anskaffningsvärdet och kostnadsförs enligt plan över nyttjandetiden som avskrivningar.

Om den framtida inkomsten från en tillgång bestående är lägre än dess oavskrivna anskaffningsvärde, kostnadsförs differensen som nedskrivning.

Avskrivningar enligt plan och nedskrivningar av tillgångar bokförs på resultatposten Avskrivningar och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar.

1.9.3 Grunderna för avskrivningar enligt plan och förändring i dem

Anskaffningsvärdet av byggnader och övriga förslitbara materiella och immateriella tillgångar avskrivs linjärt under tillgångarnas nyttjandetid enligt en i förväg uppgjord avskrivningsplan enligt tillgångarnas ekonomiska livslängd. För markområden och aktier i fastighetssammanslutningar görs inga avskrivningar. Avskrivningarna inleds efter det att objektet har skaffats eller färdigställts och tagits i bruk.

Nyttjandetiderna är i huvuddrag följande:

Byggnader	30–40 år
Maskiner och inventarier	3–6 år
Övriga materiella och immateriella tillgångar	3–10 år

1.10 LEASINGAVTAL

När andelsbanken är hyresgivare, bokförs hyresintäkterna från förvaltningsfastigheter på resultatposten Nettointäkter från förvaltningsfastigheter.

Hyreskostnaderna för leasingavtal kostnadsförs på resultatposten Övriga rörelsekostnader.

1.11 AVSÄTTNINGAR

Från intäkterna avdras förestående utgifter och förluster på grund av framtida förpliktelser, om de hänför sig till den gångna eller en tidigare räkenskapsperiod, de anses vara säkra eller sannolika då bokslutet upprättas, en inkomst som motsvarar dem inte är säker eller sannolik och de baserar sig på lag eller förpliktelse gentemot en utomstående. Om det exakta beloppet av en utgift eller förlust eller datum för dess realisering inte är känt, tas den upp bland balansräkningens avsättningar högst till det sannolika beloppet. Om belopp och datum är känt, tas det upp bland upplupna kostnader.

1.12 EGET KAPITAL

I andelsbankens eget kapital ingår andelsbankernas ägarkunders medlemsinsatser och ägarkundernas placeringar i Avkastningsandelar. Andelsbanken har en ovillkorlig rätt att genom ett separat beslut vägra att återbetala såväl medlemsinsatser som Avkastningsandelar. Normalt kan dock av andelskapitalen varje år återbetalas belopp som faller inom de gränser som myndigheterna angett.

Medlemsinsatsen och ägarkundskapet som det innebär ger en möjlighet att delta i andelsbankens beslutsfattande. Andelsbanken har en ovillkorlig rätt att vägra att återbetala medlemsinsatser. På medlemsinsatser betalas ingen ränta.

Avkastningsandelarna medför ingen rösträtt. Andelsbanken har en ovillkorlig rätt att vägra att återbetala Avkastningsandelarnas kapital och att betala ränta på dem. Den ränta som eventuellt betalas på Avkastningsandelarna är lika stor för alla Avkastningsandelar. Röntan redovisas som skuld och dras av från det egna kapitalet då beslut om betalningen har fattats.

1.13 BOKSLUTSDISPOSITIONER

I avskrivningsdifferensen för de ackumulerade bokslutsdispositionerna i balansräkningen ingår den ackumulerade differensen mellan de avskrivningar som gjorts och avskrivningarna enligt plan. I reserverna ingår de frivilliga bokslutsdispositioner som gjorts och som skattelagstiftningen tillåter. Ett exempel är den kreditförlustreservering som bl.a. näringskattelagen tillåter för inlåningsbankerna. Enligt lagen får en inlåningsbank dra av en under skatteåret gjord kreditförlustreservering, vars belopp är högst 0,6 procent av summan av fordringarna vid skatteårets utgång. Det sammanlagda beloppet av oupplösta kreditförlustreserveringar som gjorts under skatteåret och tidigare får dock inte överstiga 5 procent av summan av fordringarna vid skatteårets utgång.

Ökningar och minskningar i de avskrivningar som gjorts, avskrivningar enligt plan och reserver redovisas i resultaträkningen under bokslutsdispositioner. I resultaträkningen och balansräkningen ingår den uppskjutna skatteskulden också i bokslutsdispositionerna.

1.14 ERSÄTTNINGAR TILL ANSTÄLLDA

1.14.1 Pensionsersättningar

Det lagstadgade pensionsskyddet för de anställda har skötts av Ömsesidiga Pensionsförsäkringsbolaget Ilmarinen och tilläggs-pensionsskyddet av pensionsstiftelsen OP-Eläkesäätio eller OP-Livförsäkrings Ab. OP-Eläkesäätio har inte tagit emot nya medlemmar sedan 1.7.1991 och OP-Livförsäkrings grupp-pensionsförsäkring sedan 2005. Pensionsåtagandena är i sin helhet täckta.

1.14.2 Rörliga ersättningar

De rörliga ersättningarna består av resultatlönesystemet och personalfonden. OP Gruppens strategiska mål beaktas i mätarna för resultatlönesystemet och personalfonden.

OP Gruppens rörliga ersättningar iakttar bestämmelserna i finansbranschen och baserar sig på OP Gruppens strategiska mål samt målen enligt årsplanen. I OP Gruppens principer för ersättningar beaktas gruppens riskposition och

riskhanteringsmetoder. Intjäningsmätarnas mål har dimensionerats så att de inte uppmuntrar till för stor risktagning. Ersättningarnas högsta belopp är begränsade i alla system.

Utbetalningen av en ersättning ska kunna motiveras med att företagets affärsrörelse varit framgångsrik, att interna anvisningar och extern reglering har följts samt att verksamheten varit förenlig med principerna för risktagning och riskhantering. Utöver de observationer företaget styrelse har gjort ska granskningen av kriterierna för utbetalning av ersättning beakta riskhanteringen, compliances och internrevisionens observationer.

1.14.3 Personalfonden

Andelsbanken kan höra till OP Gruppens gemensamma personalfond. Till fonden betalas enligt på förhand fastställda principer en vinstpremie beroende på hur OP Gruppens mål uppnås. Vinstpremieandelarna som betalas till fonden bokförs på resultatposten Löner och arvoden och motposten bokförs som upplupna kostnader tills den betalas.

Den vinstpremieandel som betalas till OP Gruppens personalfond baserade sig 2023 på följande mål som uppnåddes: OP Gruppens kostnads-intäktsrelation (vikt 50 procent) samt nettoökningen i antalet kunder som uppfyller kriterierna för produkttäckningsmätaren (vikt 50 procent).

1.14.4 Resultatlönesystemet

Intjäningsperioden i resultatlönesystemet är 6 eller 12 månader. Systemet baserar sig på bankspecifika, teamspecifika eller personliga mål som härletts ur årsplanen och omfattar hela personalen. I mätarna betonas starkt bland annat kundupplevelsen, kvaliteten på kredit- och placeringsprocessen, provisionsintäkterna, försäljningen samt de mål som härletts ur strategin. De mätare på gruppnivå som är gemensamma för alla direktörer vid OP Gruppen utgjordes av OP Gruppens kostnads-intäktsrelation (vikt 20 procent) och nettoökningen i antalet kunder som uppfyller kriterierna för produkttäckningsmätaren (vikt 20 procent). Alla verkställande direktörer för andelsbankerna har även en mätare för den bankspecifika avkastningen på riskjusterat kapital (RORAC) med vikten 20 procent.

Förutom av utfallet av intjäningsmätarna för resultatlönen påverkas utbetalningen av den slutliga ersättningen även av en kvalitativ bedömning, där chefen bedömer huruvida personens verksamhet har varit förenlig med anvisningar och reglering. Vid granskningen beaktas också hållbarhetsrisker för de personer och roller för vilka beaktandet av hållbarhetsrisker är en väsentlig del av arbetsuppgiften. Resultatlönen skärs ned med koefficienten 0–1 beroende på mängden förseelser och hur kritiska de är.

Ersättningarna betalas i sin helhet i pengar, om inte det uppskovsförfarande som avses i bestämmelserna ska tillämpas på personen, varvid hälften av ersättningarna betalas i pengar och hälften binds upp i värdet på ett referensinstrument. Kostnaderna för systemet periodiseras från början av intjäningsperioden till utbetalningstidpunkten (rättighetens uppkomstperiod) i personalkostnader, och en motsvarande skuld bokförs bland upplupna kostnader.

1.15 INKOMSTSKATTER

I resultaträkningens inkomstskatt ingår de skatter som grundar sig på den beskattningsbara inkomsten, skatter från tidigare räkenskapsperioder och förändringar i uppskjutna skatteskulder och skattefordringar.

Den uppskjutna skatteskulden räknas och upptas i balansräkningen på alla skattepliktiga periodiseringsdifferenser och andra temporära differenser mellan bokföringen och beskattningen.

Den uppskjutna skattefordran räknas och upptas i balansräkningen på alla avdragbara periodiseringsdifferenser och andra temporära differenser mellan bokföringen och beskattningen och på de i beskattningen fastställda förlusterna om det är sannolikt att de avdragbara temporära differenserna och de skattemässiga underskotten kan utnyttjas tack vare den inlutna beskattningsbara inkomsten.

De uppskjutna skatteskulderna och -fordringarna räknas enligt den skattesats som antas gälla då den temporära differensen upplöses. Om den uppskjutna skatten beror på balansposter vilkas förändringar inte påverkar resultaträkningen, bokförs förändringar i den uppskjutna skatteskulden eller skattefordran i eget kapital.

1.16 PRINCIPER FÖR INTÄKTSFÖRING

Provisionsintäkter och -kostnader för tjänster bokförs i samband med att en tjänst utförs. För sådana engångsprovisioner som gäller flera år och som eventuellt måste återbetalas senare, intäktsförs endast den andel som gäller räkenskapsperioden. Utdelningar intäktsförs i regel då bolagsstämman vid det bolag som betalar utdelningen har beslutat om utdelningen.

Ränteintäkter och räntekostnader på tillgångs- och skuldposter med ränta redovisas med effektivräntemetoden. Effektivräntemetoden beskrivs närmare i avsnittet Upplupet anskaffningsvärde i redovisningsprinciperna. Också räntor på sådana fordringar för vilka det finns förfallna betalningar som inte skötts intäktsförs. Differensen mellan anskaffningsvärdet av en fordran och fordrans nominella värde periodiseras bland ränteintäkter och differensen mellan skuldbeloppet och dess nominella värde periodiseras bland räntekostnader.

1.17 ÅTAGANDEN UTANFÖR BALANSRÄKNINGEN

Som åtaganden utanför balansräkningen behandlas åtaganden för kunders räkning till förmån för tredje part, såsom garantier och olika garantiförbindelser samt oåterkalleliga åtaganden till förmån för kunder, såsom bindande tilläggskreditarrangemang, kreditlöften, outnyttjade kreditlimiter samt teckningsförbindelser för värdepapper.

Åtaganden för kunders räkning till förmån för tredje part bokförs som åtaganden utanför balansräkningen till det belopp som garantin i respektive fall högst motsvarar. Oåterkalleliga åtaganden till förmån för kunder bokförs till det belopp som man som mest kan bli tvungen att betala för dem.

1.18 MYNDIGHETSAVGIFTER

Andelsbanken betalar avgifter till olika myndigheter. Verket för finansiell stabilitet ansvarar för insättningsgarantin. Europeiska centralbanken ansvarar för banktillsynen. Finansinspektionen ansvarar för förfarande- och makrotillsynen. EU:s resolutionsnämnd (Single Resolution Board, SRB) ansvarar för resolutionen. Myndighetsavgifterna bokförs i början av året i sin helhet bland övriga rörelsekostnader.

1.18.1 Stabilitetsavgift

Stabilitetsavgifter samlas in till den europeiska resolutionsfonden (Single Resolution Fund, SRF) fram till 2023 så att fondens målnivå på minst 1 procent av de insättningar som ska ersättas uppnås. Resolutionsfonden förvaltas av EU:s resolutionsnämnd, som också fattar beslut om stabilitetsavgifternas belopp. SRF ska säkerställa att finanssektorn finansierar stabiliseringen av finansieringssystemet. Stabilitetsavgiften bestäms på basis av bankens betydelse och riskprofil.

1.18.2 Insättningsgarantiavgift

De medel som samlats in till den gamla insättningsgarantifonden (VTS-fonden) överstiger för närvarande EU-kraven om insättningsgarantins nivå. Med stöd av sina stadgar betalar VTS-fonden till den nya, av Verket för finansiell stabilitet (RVV) förvaltade, insättningsgarantifonden de insättningsgarantiavgifter som fastställs för VTS:s medlemsbanker i samma proportion som respektive medlemsbank under årens lopp har betalat avgiften till den gamla insättningsgarantifonden.

Som medlem av VTS-fonden har andelsbanken rätt att täcka insättningsgarantiavgifterna till Verket för finansiell stabilitet (RVV) helt eller delvis med hjälp av VTS-fondens tillgångar. Insättningsgarantiavgiften medförde ingen kostnadseffekt i andelsbankens resultaträkning för 2022 och 2023.

1.18.3 Förvaltningsavgift till Verket för finansiell stabilitet

Förvaltningsavgiften till Verket för finansiell stabilitet baserar sig på samma beräkningsmetod som tillsynsavgiften till Finansinspektionen.

1.18.4 Finansinspektionens tillsynsavgift

Finansinspektionens tillsynsavgift består av en proportionell avgift som beräknas enligt balansomslutningen samt av en fast grundavgift.

1.18.5 Europeiska centralbankens tillsynsavgift

Andelsbanken omfattas av Europeiska centralbankens (ECB) tillsyn eftersom banken är en del av OP Gruppen. ECB:s tillsynsavgift bestäms på basis av bankens betydelse och riskprofil, ECB fastställer tillsynsavgiften för OP Gruppens centralinstitut som fördelar den på OP Gruppens medlemsbanker.

FÖRTECKNING ÖVER NOTERNA

Noter till resultaträkningen

- 1 Ränteintäkter
- 2 Räntekostnader
- 3 Nettointäkter från leasingverksamhet
- 4 Intäkter från egetkapitalinstrument
- 5 Provisionsintäkter och -kostnader
- 6 Nettointäkter från finansiella instrument som bokförts till verkligt värde via resultaträkningen
- 7 Nettointäkter från förvaltningsfastigheter
- 8 Övriga rörelseintäkter
- 9 Avskrivningar och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar samt av aktier och andelar
- 10 Övriga rörelsekostnader
- 11 Slutliga och förväntade kreditförluster

Noter till balansräkningen

- 12 Fordringar på kreditinstitut
- 13 Fordringar på allmänheten och offentlig sektor
- 14 Leasingobjekt
- 15 Skuldebrev
- 16 Förlustreserv
- 17 Aktier och andelar
- 18 Derivatinstrument
- 19 Immateriella tillgångar
- 20 Förändringar i immateriella och materiella tillgångar under räkenskapsperioden
- 21 Övriga tillgångar
- 22 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter
- 23 Uppskjutna skattefordringar och skatteskulder
- 24 Skuldebrev emitterade till allmänheten
- 25 Övriga skulder
- 26 Avsättningar
- 27 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter
- 28 Efterställda skulder
- 29 Eget kapital
- 30 Bundet och fritt eget kapital samt icke-utdelningsbara poster i fritt eget kapital
- 31 Löptidsinformation om finansiella tillgångar och skulder 31.12.2023
- 32a Tillgångs- och skuldposter i inhemsk och utländsk valuta 31.12.2023
- 32b Verkligt värde och bokfört värde av finansiella tillgångar och skulder och hierarki för verkligt värde 31.12.2023
- 32c Klassificering av finansiella tillgångar och skulder enligt IFRS 9 standarden

Övriga noter

- 33 Egendom som ställts som säkerhet 31.12.2023
- 34 Tilläggspensionsskyddet
- 15 Leasing- och andra hyresåtaganden
- 36 Åtaganden utanför balansräkningen
- 37 Övriga ansvarsförbindelser och åtaganden vid räkenskapsperiodens slut
- 38 Personalen och personer i ledande ställning samt närstående
- 39 Innehav i andra företag 31.12.2023
- 40 Andelsbankens medlemsantal samt beloppet obetalda och uppsagda insatser 31.12.2023
- 41 Kundmedel

1. Ränteintäkter

Fordringar på kreditinstitut
Fordringar på allmänheten och offentlig sektor
Skuldebrev
Derivatinstrument
av vilka säkring av kassaflödet
Övriga ränteintäkter
Totalt
varav ränteintäkter från finansiella tillgångar bokförs i nivå 3

2023	2022
329 275,99	25 437,69
1 866 906,53	1 003 554,92
14 671,35	24 014,51
57 580,67	27 054,95
-61 074,50	24 932,68
88,34	38,25
2 268 522,88	1 080 100,32
67 651,78	20 789,33

2. Räntekostnader

Skulder till kreditinstitut
Skulder till allmänheten och offentlig sektor
Skuldebrev emitterade till allmänheten
Derivatinstrument och övriga skulder som innehas för handel
Efterställda skulder
Övriga räntekostnader
Totalt

2023	2022
-216 060,04	-5 363,38
-142 448,03	-18 696,96
0,00	0,00
-62 053,18	8 280,89
0,00	0,00
0,00	-9,31
-420 561,25	-15 788,76

3. Nettointäkter från leasingverksamhet

Hysesintäkter
Avskrivningar enligt plan
Nedskrivningar
Realisationsvinster och -förluster (netto) på leasingtillgångar
Provisionsintäkter
Övriga direkta intäkter
Övriga direkta kostnader
Totalt

2023	2022
0,00	0,00
0,00	0,00
0,00	0,00
0,00	0,00
0,00	0,00
0,00	0,00
0,00	0,00
0,00	0,00

4. Intäkter från egetkapitalinstrument

Utdelningar och räntor på andelskapitalet
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet
varav finansiella tillgångar som innehas för handel
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via totalresultat
Företag inom samma koncern
Ägarintresseföretag
Totalt

2023	2022
240,00	240,00
240,00	240,00
153 169,00	111 865,00
0,00	0,00
0,00	0,00
153 409,00	112 105,00

5. Provisionsintäkter och -kostnader**Provisionsintäkter**

Utlåningsprovisioner
Inlåningsprovisioner
Betalningsförmedlingsprovisioner
Fondandelsprovisioner
Förvaltningsprovisioner
Avgifter för juridiska tjänster
Courtage
Emissionsprovisioner
Provisioner för förmedling av försäkringar
Garantiprovisioner
Övriga provisioner
Totalt

2023	2022
21 445,59	21 602,51
22 307,00	20 907,50
131 943,69	141 245,45
12 465,87	11 327,17
-1 327,00	3 809,88
10 931,26	117 882,49
3 416,30	4 046,22
0,00	0,00
14 084,72	12 675,37
1 859,50	2 364,33
-64 061,04	-19 659,19
153 065,89	316 201,73

Provisionskostnader

Utbetalda expeditonsavgifter
Övriga
Totalt

2023	2022
-9 180,73	-9 546,75
-10 178,48	-9 735,67
-19 359,21	-19 282,42

6. Nettointäkter från finansiella instrument som bokförts till verkligt värde via resultaträkningen

	2023	2022
Realisationsvinster och -förluster		
Skuldebrev	0,00	0,00
Aktier och andelar	0,00	0,00
Övriga	0,00	0,00
Totalt	0,00	0,00
Förändringar av verkligt värde		
Skuldebrev	0,00	0,00
Aktier och andelar	0,00	0,00
Övriga	0,00	0,00
Totalt	0,00	0,00
Övriga intäkter		
Ränteintäkter	0,00	0,00
Nettointäkter från derivat	0,00	0,00
Nettointäkter från värdepappershandel totalt	0,00	0,00
Nettointäkter från finansiella tillgångar som redovisas till det upplupna anskaffningsvärdet	0,00	0,00
Nettointäkter från valutaverksamhet	0,00	0,00
Nettoresultat av säkringsredovisning	0,00	0,00
Nettovinst (-förlust) från säkringsinstrument	373 779,13	435 735,49
Nettovinst (-förlust) från säkrade poster	-373 779,13	-435 735,49
Alla totalt	0,00	0,00

7. Nettointäkter från förvaltningsfastigheter

	2023	2022
Hysesintäkter och utdelningar	12 145,74	12 000,00
Övriga intäkter	0,00	0,00
Realisationsvinster	0,00	0,00
Hyeskostnader	0,00	0,00
Avskrivningar enligt plan	-3 622,00	-3 621,00
Realisationsförluster	0,00	0,00
Nedskrivningar och återförda nedskrivningar	0,00	0,00
Övriga kostnader	-11 375,58	-10 143,67
Totalt	-2 851,84	-1 764,67

8. Övriga rörelseintäkter

	2023	2022
Hysesintäkter från rörelsefastigheter	0,00	0,00
Realisationsvinster på rörelsefastigheter	0,00	0,00
Fusionsvinster	0,00	0,00
Övriga	1 362,05	1 466,45
Totalt	1 362,05	1 466,45

9. Avskrivningar och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar samt av aktier och andelar

	2023	2022
Avskrivningar enligt plan	-6 727,86	-4 492,05
Nedskrivningar av dotter- och ägarintresseföretagen	0,00	0,00
Nedskrivningar av andra materiala och immateriella tillgångar	0,00	0,00
Totalt	-6 727,86	-4 492,05

10. Övriga rörelsekostnader

	2023	2022
Hyreskostnader	-5 502,00	-2 430,16
Kostnader för rörelsefastigheter	-42 304,74	-44 019,55
Realisationsförluster på rörelsefastigheter	0,00	0,00
Fusionsförluster	0,00	0,00
Myndighetsavgifter	-27 966,23	-29 500,56
Övriga	-135 805,97	-115 684,79
Totalt	-211 578,94	-191 635,06

11 Slutliga och förväntade kreditförluster

2023

Slutliga och förväntade kreditförluster från finansiella tillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde och poster utanför balansräkning

	Ökning	Minskning	Bokfört i resultaträkning
Fordringar på kreditinstitut	0,00	0,00	0,00
Fordringar på allmänheten och offentlig sektor	-314 605,57	0,00	-314 605,57
Åtaganden för kundens räkning och till förmån för kunden	0,00	4,71	4,71
Övriga			0,00
Slutliga kreditförluster	-83,86		-83,86
Återföringar av fordringar som avskrivits		0,00	0,00
Totalt	-314 689,43	4,71	-314 684,72

2022

Slutliga och förväntade kreditförluster från finansiella tillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde och poster utanför balansräkning

	Ökning	Minskning	Bokfört i resultaträkning
Fordringar på kreditinstitut	0,00	0,00	0,00
Fordringar på allmänheten och offentlig sektor	0,00	22 408,51	22 408,51
Åtaganden för kundens räkning och till förmån för kunden	-3,30	0,00	-3,30
Övriga	0,00	0,00	0,00
Slutliga kreditförluster	0,00	0,00	0,00
Återföringar av fordringar som avskrivits	0,00	0,00	0,00
Totalt	-3,30	22 408,51	22 405,21

12. Fordringar på kreditinstitut**Betalbara på anfordran**

Inlåning

Övriga

Totalt

Övriga

Centralbanker

Kreditinstitut

Inlåning

Övriga

Totalt

Fordringar på kreditinstitut totalt

varav efterställda fordringar

	31.12.2023	31.12.2022
Inlåning	5 174 524,91	2 362 786,80
Övriga	0,00	0,00
Totalt	5 174 524,91	2 362 786,80
Övriga		
Centralbanker	0,00	0,00
Kreditinstitut		
Inlåning	6 431 884,21	6 360 906,99
Övriga	0,00	0,00
Totalt	6 431 884,21	6 360 906,99
Fordringar på kreditinstitut totalt	11 606 409,12	8 723 693,79
varav efterställda fordringar	0,00	0,00

13. Fordringar på allmänheten och offentlig sektor**Kreditgivning och garantifordringar**

Icke-finansiella företag

Finansiella företag (inkl. försäkringsföretag)

Offentlig sektor

Hushållens ideella organisationer

Hushåll

Utlandet

Totalt

varav efterställda fordringar

	31.12.2023	Förlustreserv 31.12.2023	31.12.2022	Förlustreserv 31.12.2022
Icke-finansiella företag	3 573 496,32	338 015,10	5 368 275,24	14 151,76
Finansiella företag (inkl. försäkringsföretag)	0,00	0,00	0,00	0,00
Offentlig sektor	0,00	0,00	0,00	0,00
Hushållens ideella organisationer	34 460,39	4,05	46 321,90	5,34
Hushåll	33 497 043,99	96 520,45	33 766 746,10	105 776,93
Utlandet	0,00	0,00	6 997,58	0,00
Totalt	37 105 000,70	434 539,60	39 188 340,82	119 934,03
varav efterställda fordringar	0,00		0,00	

14. Leasingobjekt

Förskottsbetalningar

Maskiner och inventarier

Fast egendom och byggnader

Övriga tillgångar

Totalt

	31.12.2023	31.12.2022
Förskottsbetalningar	0,00	0,00
Maskiner och inventarier	0,00	0,00
Fast egendom och byggnader	0,00	0,00
Övriga tillgångar	0,00	0,00
Totalt	0,00	0,00

15. Skuldebrev

Skuldebrev efter Instrumentkategori 31.12.2023

	31.12.2023		31.12.2022	
	Offentligt noterade	Övriga	Totalt	Skuldebrev totalt
Offentlig sektor	0,00	0,00	0,00	0,00
Upplupet anskaffningsvärde	0,00	0,00	0,00	0,00
Statens obligationslån	0,00	0,00	0,00	0,00
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet	0,00	0,00	0,00	0,00
Statens obligationslån	0,00	0,00	0,00	0,00
Obligationslån från övrig offentlig sektor	0,00	0,00	0,00	0,00
Innehas för handel	0,00	0,00	0,00	0,00
Statens obligationslån	0,00	0,00	0,00	0,00
Obligationslån från övrig offentlig sektor	0,00	0,00	0,00	0,00
Övriga	0,00	0,00	0,00	1 500 000,00
Upplupet anskaffningsvärde	0,00	0,00	0,00	1 500 000,00
Bankcertifikat	0,00	0,00	0,00	0,00
Bankers obligationslån	0,00	0,00	0,00	1 500 000,00
Övriga finansiella inst. och försäkringsföretags obligationslån	0,00	0,00	0,00	0,00
Övriga obligationslån	0,00	0,00	0,00	0,00
Övriga	0,00	0,00	0,00	0,00
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet	0,00	0,00	0,00	0,00
Bankers obligationslån	0,00	0,00	0,00	0,00
Övriga finansiella inst. och försäkringsföretags obligationslån	0,00	0,00	0,00	0,00
Övriga obligationslån	0,00	0,00	0,00	0,00
Övriga	0,00	0,00	0,00	0,00
Innehas för handel	0,00	0,00	0,00	0,00
Bankers obligationslån	0,00	0,00	0,00	0,00
Övriga finansiella inst. och försäkringsföretags obligationslån	0,00	0,00	0,00	0,00
Övriga obligationslån	0,00	0,00	0,00	0,00
Övriga	0,00	0,00	0,00	0,00
Finansiella tillgångar som vid första redovisningstillfället eller senare värderas till verkligt värde via resultatet	0,00	0,00	0,00	0,00
Bankers obligationslån	0,00	0,00	0,00	0,00
Övriga	0,00	0,00	0,00	0,00
Totalt	0,00	0,00	0,00	1 500 000,00

16. Förlustreserv

	Fordringar på kunder och åtaganden utanför balansräkningen			
	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Totalt
	12 mån.	Hela löptiden	Hela löptiden	
Förlustreserv 1.1.2023	5 095,91	21 828,76	93 015,22	119 939,89
Överföringar från steg 1 till steg 2	-784,94	6 992,82	0,00	6 207,88
Överföringar från steg 1 till steg 3	-253,67	0,00	11 968,07	11 714,40
Överföringar från steg 2 till steg 1	1 079,70	-6 881,03	0,00	-5 801,33
Överföringar från steg 2 till steg 3	0,00	-11 369,84	339 349,48	327 979,64
Överföringar från steg 3 till steg 2	0,00	470,16	-9 220,85	-8 750,69
Överföringar från steg 3 till steg 1	0,00	0,00	0,00	0,00
Ökningar till följd av utgivning on förvärv	350,53	50,90	2,13	403,56
Minskning till följd av borttag. från balansr.	-390,65	-103,82	-1 617,71	-2 112,18
Förändringar i riskparametrar	-1 139,97	-983,53	-12 916,92	-15 040,42
Uppdatering av skattningsmetod	0,00	0,00	0,00	0,00
Minskning på grund av bortskrivningar	0,00	0,00	0,00	0,00
Andra justeringar	0,00	0,00	0,00	0,00
Nettoreultatteffekt totalt	-1 139,00	-11 824,34	327 564,20	314 600,86
Förlustreserv 31.12.2023	3 956,91	10 004,42	420 579,42	434 540,75

Exponeringar som omfattas av beräkningen av förväntade kreditförluster enligt nedskrivningssteg 31.12.2023

	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Totalt
Exponeringar i balansräkningen*	35 029 768,10	4 626 351,39	1 453 609,23	41 109 728,72
Exponeringar utanför balansräkningen**	1 803 301,75	7 337,01	552,06	1 811 190,82
Totalt	36 833 069,85	4 633 688,40	1 454 161,29	42 920 919,54

*) Exkl. studielån

**) Beloppet på exponeringar utanför balansräkningen

multipliserat med kreditkonverteringsfaktorn (CCF)

Andelsbanken kan boka den slutliga kreditförlusten i sin helhet eller en del av den från finansieringstillgångar, men rikta ännu till dem indrivningsåtgärder efter det. Antalet av sådana finansieringstillgångar var 33 290,66 euro 31.12.2023.

Förlustreserv 1.1.2022

Överföringar från steg 1 till steg 2
 Överföringar från steg 1 till steg 3
 Överföringar från steg 2 till steg 1
 Överföringar från steg 2 till steg 3
 Överföringar från steg 3 till steg 2
 Överföringar från steg 3 till steg 1

Ökningar till följd av utgivning on förvärv
 Minskning till följd av borttag. från balansr.
 Förändringar i riskparametrar
 Uppdatering av skattningsmetod

Minskning på grund av bortskrivningar
 Andra justeringar

Nettoreultat-effekt totalt

Förlustreserv 31.12.2022

Fordringar på kunder och åtaganden utanför balansräkningen			
Steg 1	Steg 2	Steg 3	Totalt
12 mån.	Hela löptiden	Hela löptiden	
5 590,98	32 595,65	104 158,47	142 345,10
-354,96	1 277,65	0,00	922,69
-11,12	0,00	2 243,04	2 231,92
586,04	-2 361,33	0,00	-1 775,29
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	1 522,95	-17 980,25	-16 457,30
0,00	0,00	0,00	0,00
1 106,29	2 127,07	0,00	3 233,36
-370,02	-124,46	-1 624,68	-2 119,16
-1 440,42	-13 206,42	6 273,47	-8 373,37
-10,88	-2,35	-54,83	-68,06
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
-495,07	-10 766,89	-11 143,25	-22 405,21
5 095,91	21 828,76	93 015,22	119 939,89

17. Aktier on andelar

31.12.2023

Aktier ock andelar

Värderade till verkligt värde via resultatet
 Innehas för handel
 Värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat
 Aktier i ägarintresseföretag
 Aktier i dotterföretag

Totalt

Offentligt noterade	Övriga	Totalt	varav kreditinstitut
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	3 442 000,00	3 442 000,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	3 442 000,00	3 442 000,00	0,00

31.12.2022

Aktier ock andelar

Värderade till verkligt värde via resultatet
 Innehas för handel
 Värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat
 Aktier i ägarintresseföretag
 Aktier i dotterföretag

Totalt

Offentligt noterade	Övriga	Totalt	varav kreditinstitut
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	3 437 916,72	3 437 916,72	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	3 437 916,72	3 437 916,72	0,00

18. Derivatinstrument

Säkringsinstrument 31.12.2023

Räntederivat

Terminskontrakt
Optionskontrakt
Köpta
Utfärdade
Ränteswapkontrakt
av vilka säkring av kassaflödet
Övriga swapkontrakt

Totalt

Nominellt värde	Verkligt värde	
	Positivt	Negativt
14 649 871,47	369 989,48	375 041,91
6 789 871,47	297 476,45	59 295,30
6 789 871,47	297 476,45	59 295,30
7 860 000,00	72 513,03	315 746,61
2 860 000,00		265 054,23
	369 989,48	375 041,91

Räntederivat

Terminskontrakt
Optionskontrakt
Köpta
Utfärdade
Ränteswapkontrakt
Övriga swapkontrakt

Derivatinstrument som inte innehåller i säkringssyfte 31.12.2023

Räntederivat

Terminskontrakt
Optionskontrakt
Köpta
Utfärdade
Ränteswapkontrakt

Totalt

Nominellt värde	Verkligt värde	
	Positivt	Negativt
0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00
	0,00	0,00

Räntederivat

Terminskontrakt
Optionskontrakt
Köpta
Utfärdade
Ränteswapkontrakt

Säkringsinstrument 31.12.2022

Räntederivat

Terminskontrakt
Optionskontrakt
Köpta
Utfärdade
Ränteswapkontrakt
av vilka säkring av kassaflödet
Övriga swapkontrakt

Totalt

Nominellt värde	Verkligt värde	
	Positivt	Negativt
11 539 948,91	484 010,85	526 103,65
5 979 948,91	484 010,85	1 879,88
5 979 948,91	484 010,85	1 879,88
5 560 000,00		524 223,77
2 860 000,00		403 610,75
	484 010,85	526 103,65

	Nominellt värde, återstående löptid				Totalt
	under 1 år	1 - 5 år	5 - 15 år	över 15 år	
Räntederivat	0,00	797 309,70	10 742 639,21	0,00	11 539 948,91
Terminskontrakt					0,00
Optionskontrakt	0,00	797 309,70	5 182 639,21	0,00	5 979 948,91
Köpta		797 309,70	5 182 639,21		5 979 948,91
Utfärdade					0,00
Ränteswapkontrakt			5 560 000,00		5 560 000,00
Övriga swapkontrakt					0,00

Derivatinstrument som inte innehåller i säkringssyfte 31.12.2022

	Nominellt värde	Verkligt värde	
		Positivt	Negativt
Räntederivat	0,00	0,00	0,00
Terminskontrakt			
Optionskontrakt	0,00	0,00	0,00
Köpta			
Utfärdade			
Ränteswapkontrakt			
Totalt		0,00	0,00

	Nominellt värde, återstående löptid				Totalt
	under 1 år	1 - 5 år	5 - 15 år	över 15 år	
Räntederivat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Terminskontrakt					0,00
Optionskontrakt	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Köpta					0,00
Utfärdade					0,00
Ränteswapkontrakt					0,00

Värdet på den underliggande tillgången för räntederivat är instrumentens nominella värde, för valutaderivat instrumentens motvärde i euro för inköpsvalutan vid bokslutstidpunkten och för aktiederivat aktiernas sannolika värde vid bokslutstidpunkten.

Värdena uppges i brutto. Som motpart i alla derivatkontrakt är OP Företagsbanken Abp.

19. Immateriella tillgångar

	31.12.2023	31.12.2022
ICT-kostnader	0,00	0,00
Övriga utvecklingsutgifter	0,00	0,00
Goodwill	0,00	0,00
Övriga immateriella tillgångar	0,00	0,00
Totalt	0,00	0,00

20. Förändringar i immateriella och materiella tillgångar under räkenskapsperioden

	Immateriella tillgångar	Förvaltningsfastigheter och aktier i fastighetsbolagen	Rörelsefastigheter och aktier i fastighetsbolagen	Övriga materiella tillgångar
Anskaffningsvärde vid räkenskapsperiodens början	0,00	190 627,22	163 315,39	9 158,05
+ ökning under räkenskapsperioden	0,00	0,00	0,00	16 457,86
- minskning under räkenskapsperioden	0,00	0,00	0,00	0,00
+/- överföringar mellan posterna	0,00	0,00	0,00	0,00
- avskrivningar enligt plan under räkenskapsperioden	0,00	-3 622,00	-3 241,00	-3 486,86
-/+ nedskrivningar och återförda nedskrivningar under perioden	0,00	0,00	0,00	0,00
+ ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar som gäller minskningar och överföringar	0,00	0,00	0,00	0,00
- ackumulerade avskrivningar vid räkenskapsperiodens början	0,00	-108 988,84	-87 334,65	-381,05
- ackumulerade nedskrivningar vid räkenskapsperiodens början	0,00	-336,38	0,00	0,00
+ ackumulerade uppskrivningar vid räkenskapsperiodens början	0,00	0,00	7 232,08	0,00
+/- uppskrivningar och återförda uppskrivningar under perioden	0,00	0,00	0,00	0,00
= Bokfört värde vid räkenskapsperiodens slut	0,00	77 680,00	79 971,82	21 748,00

Verkligt värde av förvaltningsfastigheter och fastighetsbolagen

87 000,00

21. Övriga tillgångar

	31.12.2023	31.12.2022
Försäljningsfordringar för värdepapper	0,00	0,00
Betalningsförmedlingsfordringar	136,93	0,00
Övriga	23 577,61	36 935,74
Totalt	23 714,54	36 935,74

22. Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

	31.12.2023	31.12.2022
Räntor		
Räntefordringar	436 239,37	179 805,92
Förutbetalda räntekostnader	0,00	0,00
Totalt	436 239,37	179 805,92
Övriga		
Övriga upplupna intäkter	781,81	665,04
Övriga förutbetalda kostnader	1 688,83	919,14
Totalt	2 470,64	1 584,18
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter totalt	438 710,01	181 390,10

23. Uppskjutna skattefordringar och skatteskulder

31.12.2023	Uppskjutna skattefordringar	Uppskjutna skatteskulder	Netto
Periodiseringskillnader	7 173,83	0,00	7 173,83
Övriga temporära skillnader	53 010,87	816,66	52 194,21
Totalt	60 184,70	816,66	59 368,04

I de uppskjutna skattefordringarna ingår uppskjutna skattefordringar för förluster som fastställts i beskattningen för totalt 0,00 euro.

De uppskjutna skattefordringar och skatteskulder som beror på övriga temporära skillnader grundar sig på poster som bokförs bland eget kapital i fonden för verkligt värde, dvs. på värderingsresultaten för finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via fonden för verkligt värde och derivat som utgör säkring för kassaflödet. Dessutom redovisas bland övriga temporära skillnader de temporära skillnader som uppkommit till följd av IFRS 9-övergången 1.1.2018.

Uppskrivningar 31.12.2023

I balansräkningen ingår uppskrivningar av fastigheter för	7 232,08
Uppskrivningarna är inte skattepliktiga. Om de uppskrivna objekten såldes skulle uppskrivningarna realiseras som realisationsvinst, och inkomstskatten på den vore	1 446,42

Ackumulerade bokslutsdispositioner

	Balansvärde	Uppskj. skattesk.	Netto
Avskrivningsdifferens	0,00	0,00	0,00
Reserver	1 109 337,34	221 867,47	887 469,87
Totalt	1 109 337,34	221 867,47	887 469,87

Avskrivningsdifferensen och reserverna har bokförts i balansräkningen enligt ett belopp från vilket inte dragits av uppskjuten skatt.

I kapitalbaskalkylen har avskrivningsdifferensen och reserverna efter avdrag av uppskjuten skatt likställts med primärkapitalet.

24. Skuldebrev emitterade till allmänheten

	Bokfört värde 31.12.2023	Nominellt värde 31.12.2023	Bokfört värde 31.12.2022	Nominellt värde 31.12.2022
Bankcertifikat	0,00	0,00	0,00	0,00
Masskuldebrev	0,00	0,00	0,00	0,00
Övriga	0,00	0,00	0,00	0,00
Totalt	0,00	0,00	0,00	0,00

25. Övriga skulder

	31.12.2023	31.12.2022
Leverantörsskulder för värdepapper	0,00	0,00
Betalningsförmedlingsskulder	132 689,61	150 642,71
Övriga	46 765,34	38 963,46
Totalt	179 454,95	189 606,17

26. Avsättningar**31.12.2023**

	Avsättningar för pensioner	Avsättningar för skatter	Avsättningar för garantier	Avsättningar för hyror	Övriga	Totalt
Avsättningar 1.1	0,00	0,00	0,00	0,00	5,86	5,86
+ ökning av avsättningar						0,00
- utnyttjade avsättningar						0,00
- återföringar					4,71	4,71
Avsättningar 31.12	0,00	0,00	0,00	0,00	1,15	1,15

Övriga avsättningar innehåller förväntade kreditförluster från åtaganden utanför balansräkning

1,15**31.12.2022**

	Avsättningar för pensioner	Avsättningar för skatter	Avsättningar för garantier	Avsättningar för hyror	Övriga	Totalt
Avsättningar 1.1	0,00	0,00	0,00	0,00	2,56	2,56
+ ökning av avsättningar					3,30	3,30
- utnyttjade avsättningar						0,00
- återföringar						0,00
Avsättningar 31.12	0,00	0,00	0,00	0,00	5,86	5,86

Övriga avsättningar innehåller förväntade kreditförluster från åtaganden utanför balansräkning

5,86**27. Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter****Räntor**

	31.12.2023	31.12.2022
Ränteskulder	409 852,45	43 192,14
Förutbetalda ränteintäkter	840,41	375,01
Totalt	410 692,86	43 567,15

Övriga

Övriga förutbetalda intäkter	0,00	0,00
Övriga upplupna kostnader	412 021,77	271 695,52
Totalt	412 021,77	271 695,52

Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter totalt**822 714,63** **315 262,67****28. Efterställda skulder****Efterställda skulder**

	31.12.2023	31.12.2022
Kapitallån	0,00	0,00
Övriga	0,00	0,00
Totalt	0,00	0,00

I OP Sammanslutningens kapitaltäckningsrapport 2023 redogörs i not 1 De viktigaste delarna i kapitalinstrument för hur skulderna behandlas i kapitaltäckningsanalysen

Förändringar i fonden för verkligt värde

	Vid räkenskaps- periodens början	Ökning	Minskning	Överförda till resultaträkningen	Vid räkenskaps- periodens slut
Skuldebrev	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Aktier och andelar	0,00	3 266,62	0,00	0,00	3 266,62
Övriga	-322 888,60	138 556,52	27 711,30	0,00	-212 043,38
Säkring av kassaflödet	-403 610,75	138 556,52	0,00	0,00	-265 054,23
uppskjuten skatt	80 722,15	0,00	27 711,30		53 010,85
Totalt	-322 888,60	141 823,14	27 711,30	0,00	-208 776,76

31.12.2022

	Eget kapital vid räkenskaps- periodens början	Ökning	Minskning	Överföringar mellan posterna	Eget kapital vid räkenskaps- periodens slut
Eget kapital totalt	5 610 493,43	577 401,05	-573 879,77	0,00	5 614 014,71
Andelskapital	1 490 400,00	4 100,00	-19 100,00	0,00	1 475 400,00
Medlemsandelar	108 300,00	4 100,00	-1 200,00	0,00	111 200,00
Avkastningsandelar	1 382 100,00	0,00	-17 900,00		1 364 200,00
Överkursfond	0,00				0,00
Uppskrivningsfond	0,00				0,00
Övriga bundna fonder	547 975,30	101 964,31	-509 821,46	0,00	140 118,15
Reservfond	463 006,75				463 006,75
Fonden för verkligt värde	84 968,55	101 964,31	-509 821,46		-322 888,60
Fonder enligt stadgarna	0,00				0,00
Övriga fonder	0,00				0,00
Fria fonder	366 026,11				366 026,11
Balanserad vinst eller förlust	3 206 092,02		-44 958,31		3 161 133,71
Räkenskapsper. vinst eller förl.		471 336,74	0,00		471 336,74

Förändringar i fonden för verkligt värde

	Vid räkenskaps- periodens början	Ökning	Minskning	Överförda till resultaträkningen	Vid räkenskaps- periodens slut
Skuldebrev	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Aktier och andelar	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Övriga	84 968,55	101 964,31	509 821,46	0,00	-322 888,60
Säkring av kassaflödet	106 210,71	0,00	509 821,46	0,00	-403 610,75
uppskjuten skatt	-21 242,16	101 964,31	0,00		80 722,15
Totalt	84 968,55	101 964,31	509 821,46	0,00	-322 888,60

30. Bundet och fritt eget kapital samt icke-utdelningsbara poster i fritt eget kapital

Eget kapital 31.12.2023

Bundet eget kapital	1 730 829,99
Fritt eget kapital	5 012 604,84
Eget kapital totalt	6 743 434,83

Utdelningsbara medel 31.12.2023

Fritt eget kapital	5 012 604,84
- activerade utvecklingskostnader	
- icke-utdelningsbara poster	209 076,76
Utdelningsbara medel	4 803 528,08

31. Löptidsinformation om finansiella tillgångar och skulder 31.12.2023

Återstående löptid	under 3 mån.	3 - 12 mån.	1 - 5 år	5 - 10 år	över 10 år
Skuldebrev belåningsbara i centralbanker	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Fordringar på kreditinstitut	8 206 409,12	0,00	2 400 000,00	1 000 000,00	0,00
Fordringar på allmänheten och offentlig sektor	2 027 552,85	2 954 351,68	10 272 018,53	10 229 400,01	11 621 677,63
Skuldebrev	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Skulder till kreditinstitut	1 315,15	0,00	4 000 000,00	2 400 000,00	0,00
Skulder till allmänheten och offentlig sektor	36 908 299,69	701 344,56	180 252,00	0,00	0,00
Skuldebrev emitterade till allmänheten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Efterställda skulder	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Derivatinstrument, nominellt värde	11 859,45	0,00	4 281 028,42	6 593 534,66	3 763 448,94

Andra än tidsbundna insättningar ingår i löptidsintervallet "under 3 mån.".

32a. Tillgångs- och skuldposter i inhemsk och utländsk valuta 31.12.2023

	Inhemsk valuta	Utländsk valuta
Fordringar på kreditinstitut	11 606 409,12	0,00
Fordringar på allmänheten och offentlig sektor	37 105 000,70	0,00
Skuldebrev belåningsbara i centralbanker och övriga skuldebrev	0,00	0,00
Derivatinstrument	369 989,48	0,00
Övriga tillgångar	4 340 613,57	0,00
Skulder till kreditinstitut	6 401 315,15	0,00
Skulder till allmänheten och offentlig sektor	37 789 896,25	0,00
Skuldebrev emitterade till allmänheten	0,00	0,00
Derivatinstrument och skulder som innehas för handel	375 041,91	0,00
Efterställda skulder	0,00	0,00
Övriga skulder	1 002 987,39	0,00

32b. Verkligt värde och bokfört värde av finansiella tillgångar och skulder samt hierarki för verkligt värde 31.12.2023

	Bokfört värde	Verkligt värde
Finansiella tillgångar		
Kontanta medel	196 604,50	196 604,50
Fordringar på kreditinstitut	11 606 409,12	11 606 409,12
Fordringar på allmänheten och offentlig sektor	37 105 000,70	37 105 000,70
Skuldebrev	0,00	0,00
Aktier och andelar	3 442 000,00	3 442 000,00
Derivatinstrument	369 989,48	369 989,48
Totalt	52 720 003,80	52 720 003,80
Finansiella skulder		
Skulder till kreditinstitut	6 401 315,15	6 401 315,15
Skulder till allmänheten och offentlig sektor	37 789 896,25	37 789 896,25
Skuldebrev emitterade till allmänheten	0,00	0,00
Derivatinstrument	375 041,91	375 041,91
Efterställda skulder	0,00	0,00
Totalt	44 566 253,31	44 566 253,31

Finansiella instrument som värderats till verkligt värde i balansräkningen

	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Skuldebrev				0,00
Aktier och andelar			3 442 000,00	3 442 000,00
Derivatinstrument (verkligt värde positivt)		369 989,48		369 989,48
Derivatinstrument (verkligt värde negativt)		375 041,91		375 041,91

Värderingsmetoder vilkas kalkylparametrar innehåller osäkerhet (Nivå 3)

Ingående balans 1.1.2023
omklassificering till Nivå 3
omklassificering från Nivå 3
övriga förändringar
Utgående balans 31.12.2023

3 437 916,72
0,00
0,00
4 083,28
3 442 000,00

Nivå 1: Noterade marknadspriser

De poster som klassificerats till Nivå 1 består av aktier som noterats på börsen, företags, stators och finansiella instituts noterade skuldinstrument och börsderivat. Det verkliga värdet för ifrågakvarande instrument bestäms på basis av noteringar från fungerande marknader

Nivå 2: Värderingsmetoder som baserar sig på indata som kan observeras

Värderingsmetoder som baserar sig på tillförlitliga kalkylparametrar

Med verkligt värde för instrument som klassificerats till Nivå 2 avses det värde som kan härledas ur marknadsvärdet för det finansiella instrumentets delar eller för motsvarande finansiella instrument eller ett värde som kan beräknas med värderingsmodeller och -metoder som allmänt godtas på finansmarknaden, om ett marknadsvärde kan bestämmas tillförlitligt med dem. Till den här nivån har klassificerats största delen av OP Företagsbankskoncernens OTC-derivat samt företags, stators och finansiella instituts noterade skuldinstrument som inte klassificerats till Nivå 1.

Nivå 3: Värderingsmetoder som baserar sig på indata som inte kan observeras

Värderingsmetoder vilkas kalkylparametrar innehåller osäkerhet. Instrument som klassificerats till Nivå 3 värderas med prissättningsmodeller vilkas kalkylparametrar inte innehåller osäkerhet. Dessutom klassificeras till Nivå 3 skuldinstrument för vilka det på värderingsdagen på marknaden finns endast några eller inga noteringar.

I ifrågakvarande balansklass ingår placeringar i OP Andelslags medlemsandelar och tilläggsandelar.

Det verkliga värdet på Nivå 3 baserar sig på prisuppgifter från tredje part.

32c. Klassificering av finansiella tillgångar och skulder enligt IFRS 9-standarden

	Upplupet anskaffningsvärde	Värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat	Innehas för handel	Obligatoriskt värderade till verkligt värde via resultatet	Säkringsinstrument
Finansiella tillgångar					
Kontanta medel	196 604,50	0,00	0,00	0,00	0,00
Fordringar på kreditinstitut	11 606 409,12	0,00	0,00	0,00	0,00
Fordringar på allmänheten och offentlig sektor	37 105 000,70	0,00	0,00	0,00	0,00
Skuldebrev belåningsbara i centralb. och övr. skuldebr.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Aktier och andelar	0,00	3 442 000,00	0,00	0,00	0,00
Derivatinstrument	0,00	0,00	0,00	0,00	369 989,48
Totalt	48 908 014,32	3 442 000,00	0,00	0,00	369 989,48
Finansiella skulder					
Skulder till kreditinstitut	6 401 315,15	0,00	0,00	0,00	0,00
Skulder till allmänheten och offentlig sektor	37 789 896,25	0,00	0,00	0,00	0,00
Skuldebrev emitterade till allmänheten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Derivatinstrument	0,00	0,00	0,00	0,00	375 041,91
Efterställda skulder	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Totalt	44 191 211,40	0,00	0,00	0,00	375 041,91

Skulder till kreditinstitut innehåller skulder till OP-Bostadslånebanken Abp

3 400 000,00 euro

33. Egendom som ställts som säkerhet 31.12.2023

Säkerheter som ställts för egen skuld

Skulder till kreditinstitut
Skulder till allmänheten och offentlig sektor
Skuldebrev emitterade till allmänheten
Derivatinstrument och skulder som innehas för handel
Övriga skulder
Efterställda skulder
Totalt

Panter	Inteckningar	Övriga säkerheter	Totalt
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	3 840 324,29	3 840 324,29
0,00	0,00	3 840 324,29	3 840 324,29

Övriga säkerheter som ställts för egen räkning

Säkerheter som ställts för andras räkning

Ställda säkerheter totalt

34. Tilläggspensionsskydd

Beloppet på den pensionskostnad som uppstått under räkenskapsperioden vid ordnande av tilläggspensionsskydd.

0,00

Det lagstadgade pensionsskyddet för bankens personal är ordnat via Pensionsförsäkringsbolaget Ilmarinen och tilläggspensionsskyddet via OP-Eläkesäätiö.

35. Finansiell leasing och övriga leasingåtaganden

Under 1 år
Över 1 år och under 5 år
Över 5 år
Totalt

31.12.2023

9 672,00
36 270,00
45 942,00

De viktigaste uppsägnings- och Inlösningsvillkoren i avtalen

36. Åtaganden utanför balansräkningen

Åtaganden utanför balansräkningen 31.12.2023

Åtaganden för kunders räkning till förmån för tredje part
Garantier
Oåterkalleliga åtaganden till förmån för kunder
Återköpsförbindelser för värdepapper
Övriga
varav kreditlöften

För dotterföretag	För intresseföretag	För andra	Totalt
0,00	0,00	997 682,08	997 682,08
0,00	0,00	57 618,60	57 618,60
0,00	0,00	57 618,60	57 618,60
0,00	0,00	940 063,48	940 063,48
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	940 063,48	940 063,48
0,00	0,00	940 063,48	940 063,48

37. Övriga ansvarsförbindelser och åtaganden vid räkenskapsperiodens slut

31.12.2023

0,00
0,00
0,00
0,00

38. Personalen och personer i ledande ställning samt närstående**Antal anställda i genomsnitt 2023**

Fast heltidsanställda
Fast deltidanställda
Visstidsanställda

Totalt

Medelantal anställda	Förändring under perioden
3	1
3	0
0	0
6	1

Löner och arvoden till personer i ledande ställning 2023

Ledamöter i förvaltningsrådet
Ledamöter i styrelsen samt verkställande direktören och dennas ställföreträdare
varav till verkställande direktör Tony Hellman utbetalda löner och arvoden
samt naturaförmåner

Löner och arvoden	
	6 560,00
	151 860,41
	92 658,00
	240,00

Enligt andelsstämmans/fullmäktigesammanrådets beslut betalas i arvode till förvaltningsrådets ordförande 600 euro per år. Dessutom får alla förvaltningsrådsledamöter 120 euro per sammanträde i mötesarvode.

Till styrelseordförande betalas 2500 euro per år. Dessutom får alla styrelseledamöter 200 euro per sammanträde i mötesarvode. Bankens verkställande direktör får ingen separat ersättning eller andra förmåner för styrelsearbetet.

Verkställande direktörens ålderspensionsålder är 67 år och 10 månader. Pensionsförmånerna bestäms i enlighet med pensionslagarna och OP egna pensionssystem. Uppsägningstiden är för verkställande direktören 3 eller 6 månader och för arbetsgivaren 6 månader. Utöver lön för uppsägningstiden får direktören ett vederlag som motsvarar penninglönen för 0 månader.

Rörliga ersättningar

De rörliga ersättningarna består 2023 av personalfonden. För beloppet av premieöverföringen till personalfonden har för 2023 reserverats cirka 3,0 % (1,5 %) av lönesumman för fondens medlemmar. År 2023 bokfördes personalfondspremier för totalt 6 896,00 euro (3596,00). De rörliga ersättningarna beskrivs närmare i principerna för upprättandet av bokslutet.

Arvoden till revisorerna per uppdragsgrupp 2023

Revision
Övriga revisorsutlåtanden
Skatterådgivning
Övriga tjänster

Totalt

Revisionsarvoden	
	7 484,48
	0,00
	0,00
	0,00
	7 484,48

Krediter till samt garantier och säkerheter till förmån för personer i ledande ställning 31.12.2023

	Penninglån 1.1	Ökning	Minskning	Penninglån 31.12	Garantier och andra åtaganden utanför balansräkningen
Medlemmar i förvaltningsrådet	1 976 778,78	272 651,16	493 160,32	1 756 269,62	11 595,99
Medlemmar i styrelsen samt verkst. direktören jämte ställföreträdare	489 209,17	244 063,80	130 831,28	602 441,69	0,00
Totalt	2 465 987,95	516 714,96	623 991,60	2 358 711,31	11 595,99

I siffrorna ingår krediter och garantier som kreditinstitutet eller ett företag som hör till dess koncern eller konsolideringsgrupp har beviljat medlemmar i kreditinstitutets förvaltnings- och tillsynsorgan. Personborgen som medlemmarna i de olika organen ställt ingår också i posten penninglån.

		Ägarandel, %	Eget kapital	Räkenskaps-periodens vinst eller förlust
Ägarintresseföretag				
Företagets namn:				
Hemort:				
Företagets namn:				
Hemort:				
Företagets namn:				
Hemort:				
Företagets namn:				
Hemort:				
Företagets namn:				
Hemort:				
Företagets namn:				
Hemort:				
Företagets namn:				
Hemort:				
Företag i vilka kreditinstitutet har obegränsat ansvar				
Företagets namn:				
Hemort:				
Företagsform:				
Företagets namn:				
Hemort:				
Företagsform:				
Företagets namn:				
Hemort:				
Företagsform:				
Företagets namn:				
Hemort:				
Företagsform:				

40. Andelsbankens medlemsantal samt beloppet obetalda och uppsagda insatser 31.12.2023

Antalet medlemmar
 Obetalda insatser
 Uppsagda medlemsandelar
 Uppsagda avkastningsandelar

1 107
0,00
3 300,00
53 000,00

Förutsättningar och tidpunkt för återbetalning av uppsagt andelskapital

I andelsbankernas eget kapital ingår andelsbankernas medlemmars medlemsinsatser och medlemmarnas placeringar i avkastningsandelar, för vilka banken har en ovillkorlig rätt att vägra att betala ränta och återbetala kapital. När en person blir medlem ska hen skaffa en medlemsandel och betala den medlemsinsats som hänför sig till medlemskapet. Medlemskapet i andelsbanken (ägarkundskapet) ger rösträtt på andelsstämman/i fullmäktigeval. Varje andelsbanksmedlem har en röst. Avkastningsandelarna medför inte rösträtt. För 2023 är målet en ränta på 4,5 % och för 2024 är målet en ränta på 5,5 % på avkastningsandelarna. Den ränta som ska betalas fastställs årligen i efterskott. Avkastningsmålet kan ändras årligen.

Om andelsbanken inte har vägrat att återbetala, kan en medlemsinsats och en avkastningsinsats återbetalas 12 månader efter slutet av den räkenskapsperiod under vilken medlemskapet har upphört eller avkastningsandelsägaren sagt upp andelen. Om full återbetalning inte är möjlig något år, ska den obetalda delen betalas ur det egna kapital som står till förfogande enligt de följande boksluten. Ovan fastställda rätt till efterhandsåterbetalning av obetalda delar upphör dock efter det femte följande bokslutet. På obetalda delar betalas inte ränta.

41. Kundmedel

Det totala beloppet av sådana medel som andelsbanken förvaltar i eget namn för kunders räkning och som enligt 9 kap. i lagen om investeringstjänster inte ska bokföras som tillgångar i andelsbankens balansräkning

31.12.2023
10 015 508,00

Tjänsten för långsiktigt sparande

OP-pensionsbesparings pensionskonton

Placeringar på tidsbundna eller andra inlåningskonton

Placeringar i andelsbankens balansräkning totalt

Placeringar utanför balansräkningen, placeringsfonder, aktier, msb-lån (inkl. försäljningsfordringar/leverantörsskulder)

31.12.2023
0,00
0,00
0,00
0,00

LISTA PÅ BOKFÖRINGSBÖCKER OCH VERIFIKATSLAG

OP Gruppens verifikatlag och verifikatnummerserier

Bankens huvudbokföring finns i SAP-systemet, och uppgifterna från delbokföringarna har överförts till huvudbokföringen som en kombination eller ett annat sammandrag

Viktigaste delbokföringar:

Inlåningen
Utlåningen
Ägarkundsregistret
Bonussystemet
Avkastningsandelarna
Korva, värdepappersbokföringen
Resevaluta
ASLA, kundfaktureringen
Calypso, derivat- och värdepappersbokföringen
JORR, derivatreskontran
Bankgarantier
Haltia, fastighetsbokföringen
Havas, vederlags- och hyresreskontran
POPS, online ilgireringar och checkar mellan banker
SAP HR och Aditro
SAP anläggningstillgångar
SAP köp- och säljreskontra, Ariba, Basware IP och Basware betalningsrörelse

Tillämpn.- verifikat *)	Namn	Verif.slag	Nummer- serie början	slut	Rea-kod för andelsbanken
	PERIODISKT VERIFIKAT	X1	9992000001	9992099999	
	PERIODENS SLUT,	SA	1000400001	1000459999	
	PERIODENS SLUT, löses upp	SB	1000020001	1000029999	
	DAGLIGT VERIFIKAT	SE	1000050001	1000059999	
	ICT PRESTATIONSENLIK PERIODISERING	SF	1000060001	1000069999	
	SALDOÖVERFÖRING, LÖSES UPP (överföring av saldon med fel tecken i balansen)	SS	1000090001	1000099999	
	KORRIGERING AV MERVÄRDESSKATT	SV	1000100000	1000109999	
	GRUPPVISA NEDSKRIVNINGAR	GX	1000180001	1000189999	
	DAGLIGT VERIFIKAT/OKO BANKIRFIRMA	SO	1000200001	1000209999	
	MOMS-DEBITERING	GZ	1000210001	1000219999	
	MOMS-ÖVERFÖRING	ST	1000220001	1000229999	
	SOCIALKOSTNADSKULD ÖVERFÖRING	SR	1000230001	1000239999	
	INV.TILLG. UPPD./KAP.FÖRV.	SP	1000240001	1000249999	
	INV.TILLG. UPPL./KAP.FÖRV.	SQ	1000250001	1000259999	
	FASTIGHETSINV. UPPD.	SZ	1000280001	1000289999	
	ELIMINERING BALTIKUM, LÖSES UPP	MB	1000300001	1000309999	
	SALDOÖVERFÖRING, LÖSES INTE UPP	SJ	1000330001	1000339999	
	FASTIGHETS BOLAG INGÅENDE BALANS	QN	1000360001	1000369999	
	INTERNA VERIFIKAT	S1	1000370001	1000379999	
	PIVO-LIMIT	S2	1000380001	1000389999	
	ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR	AA	1010000001	1010999999	
	ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR AVSKRIVNINGAR	AF	1011000001	1011999999	RABUCH00**)
	FAKTURA e-Flow/SAP elimineras	LF	1021000001	1021999999	
	FAKTURA MANUELL elimineras	LM	1022000001	1022999999	
	FAKTURAANNULLERING AUTOMATISK	LP	1024000001	1024999999	
	MANUELL FAKTURABETALNING	KA	1025000001	1025999999	
	AUTOMATISKA BETALNINGAR	KZ	1026000001	1026999999	
	FAKTURA E-Flow/SAP elimineras inte	LG	1027000001	1027999999	
	FAKTURA MANUELL elimineras inte	LN	1028000001	1028999999	
	KUNDFAKTURA MANUELL elimineras	DR	1030000001	1030999999	
	KREDITNOTA MANUELL elimineras	DG	1031000001	1031999999	
	ANNULLERING AV KUNDFAKTURA	DA	1032000001	1032999999	
	KREDITNOTOR elimineras	DI	1034000001	1034999999	
	FAKTURABETALNING	DZ	1035000001	1035999999	
	KREDITNOTOR elimineras inte	DJ	1036000001	1036999999	
	KUNDFAKTURA MANUELL elimineras inte	DS	1037000001	1037999999	
	KUNDFAKTURERING elimineras	DT	1038000001	1038999999	

Tillämpn.- verifikat *)	Namn	Verif.slag	Nummer- serie början	slut	Rea-kod för andelsbanken
	KUNDFAKTURERING elimineras inte	DU	1039000001	1039999999	
	UTJÄMNING	MT	1040000001	1040999999	
	MASKINLÄSBARA KONTOOUTDRAGSTRANSAKTIONER	FB	1042000001	1042999999	
	INLÅNINGSRESKONTRA/HEMBANKEN	FD	1044000001	1044999999	
9900095	AVBETALNINGSLEASING (VIEW21)/OPR	FT	1056000001	1056999999	
	SRJ- TRANSAKTIONER	FU	1059000001	1059999999	
	ARBETSGIVARENS SS-AVGIFTER	FX	1070000001	1070999999	
	DIME/PLACERINGSFONDER	GR	1071000001	1071999999	
	ANALYSTE	IE	1073000001	1073999999	
	ANALYSTE (9802)	IE	1073000001	1074999999	
	KUNDFAKTURA/KIPINÄ	DB	1074000001	1074999999	
	TEM RESERÄKNINGAR	MK	1076000001	1076999999	
	ESTLAND MAN. DAGL.	JS	1077000001	1077999999	
	LETTLAND MAN. DAGL.	JT	1080000001	1080999999	
	LITAUEN MAN. DAGL.	JU	1083000001	1083999999	
	SEMESTERLÖN, LEVERANTÖRSFAKTURA	LL	1086000001	1086999999	
	SEMESTERLÖN, KUNDFAKTURA	DL	1087000001	1087999999	
	PERIODISERINGSKÖRNING, MANUELL				
	PERIODISERINGSFUNKTION I SAP	MA	1088000001	1088999999	
	ACQUIRING-PROVISIONER, KÖPRESKONTRA	KY	1089000001	1089999999	
	ACQUIRING-PROVISIONER, SÄLJRESKONTRA	DE	1061000001	1061999999	
	AGIOARVOSTUS	SG	1091000001	1091999999	
9930004	CAL DAGLIGA POSTER	RF	1093000001	1093999999	
9930005	CAL DAGLIGA POSTER	RF	1093000001	1093999999	
9930006	CAL DAGLIGA POSTER	RF	1093000001	1093999999	
9930007	CAL DAGLIGA POSTER	RF	1093000001	1093999999	
9930008	CAL DAGLIGA UTANFÖR BALANSR.	RH	1094000001	1094999999	
9930106	CAL MÅNADSSKIFTESPOSTER	RG	1095000001	1095999999	
9930107	CAL MÅNADSSKIFTESPOSTER	RG	1095000001	1095999999	
9930108	CAL MÅNADSSKIFTES UTANFÖR BALANSR.	RI	1096000001	1096999999	
9900048	AVKASTNINGSANDELAR	HB	1097000001	1097999999	
	BONUS/CLEARING, OR	LK	1098000001	1098999999	
	BONUS/CLEARING, MR	DK	1099000001	1099999999	
9900049	INDRIVNINGENS GRÄNSSNITT	HC	1100000001	1100999999	
990053	BANKSYSTEM DAGLIGA	JD	1102000001	1102999999	
990064	BLV DAGLIGA	JM	1103000001	1103999999	
990067	BLT DAGLIGA	JP	1104000001	1104999999	
	BANKSYSTEM DAGLIGA	JD	1163000001	1164999999	
	BLV DAGLIGA	JM	1165000001	1166999999	
	BLT DAGLIGA	JP	1167000001	1169999999	
	Bonusbruk andra adb, MR	DO	1105000001	1105999999	
	Bonusbruk andra adb, OR	LO	1106000001	1106999999	
	Ariba beställning elimineras	LU	1108000001	1108999999	
	Ariba beställning elimineras inte	LX	1110000001	1110999999	
	ACQUIRING/HALTI	HG	1113000001	1113999999	
	SAANA/M2	HJ	1114000001	1114999999	
	VAM dagliga	HK	1115000001	1115999999	
	Egen Development	R1	1124000001	1124999999	
	OP Räkninglån	HP	1125000001	1125999999	
9900051	OPF Betalningsrörelse	HQ	1154000001	1154999999	
	TAGETIK	T1	1155000001	1155999999	
	AFI rekistering till SAP	AX	1156000001	1157999999	
	FNZ-ÅTERBETALD PROVISION/OP-RAH	IC	1158000001	1158999999	
	RI IFRS17	M1	1162000001	1162999999	
	Modular kreditreskontra	HY	1170000001	1170999999	
	Automatia/CaaS	HZ	1171000001	1171999999	
9900053	OPF Utlandsbetalningar	HS	1172000001	1172999999	
	OIVA KON./OPLIV	NC	3012000001	3012999999	
	GRUPPFÖRS. KON./OPLIV	NG	3016000001	3016999999	
	OLYCKSFALL KON./OPLIV	NL	3021000001	3021999999	
	MÅTTSKYDD KON./OPLIV	NO	3024000001	3024999999	
	AULI KON./OPLIV	NT	3029000001	3029999999	
	RATTI KON./OPLIV	NU	3030000001	3030999999	

Tillämpn.- verifikat *)	Namn	Verif.slag	Nummer- serie början	slut	Rea-kod för andelsbanken
	EK Korvaus Muis.	DD	3211000000	3211999999	
	Manuaalipal. Muis.	DM	3212000000	3212999999	
	Auli Muis.	E1	3213000000	3213999999	
	Oiva Muis.	E2	3214000000	3214999999	
	Ratti Muis.	E3	3215000000	3215999999	
	Mittaturva Muis.	E6	3217000000	3217999999	
	Ryhmävakuutus Muis.	E7	3218000000	3218999999	
	Ratti Muis.	F3	3222000000	3222999999	
	Asiamiehet	HA	3228000000	3228999999	
	Toimittajat - hyvät.	KG	3233000000	3233999999	
	Kiint.hall.järj.liit	KH	3234000000	3234999999	
	Toimittajat - lasku	KR	3238000000	3238999999	
	Ratti Kon.	N3	3245000000	3245999999	
	Tapaturma Muis.	OS	3259000000	3259999999	
	EK Korvaus Kon.	PT	3283000000	3283999999	
	Cross-company korot	QC	3291000000	3291999999	
	EU korvaus muis.	QD	3292000000	3292999999	
	INV.TILAUSTEN PURKU	QE	3309000000	3309999999	
	Tapaturmavak. man. peruut	1G	3323000000	3323999999	
	Korkki MK	QK	3339000000	3339999999	
	Korkki manuaalitosite	QL	3340000000	3340999999	
	EU KORVAUS PERUUTUS	QO	3340000000	3349999999	
	AXA memorialverifikat	QX	3352000000	3352999999	
	ZVS-BETALNINGAR/OKO	TH	6130000001	6130999999	
	FORSE	TI	6200000001	6200999999	
	SDD SEPA DIREKTDEBITERINGG	RB	6210000001	6210999999	
	AQUARIUS/OKO	GP	6240000001	6240999999	
	VIEW/UPPDATERINGAR	TJ	6250000001	6250999999	
	DPS DAGLIGA	KU	6380000001	6380999999	
	DPS UTANFÖR BALANSR.	KV	6390000001	6390999999	
610	ULTRA VALUTAVÄXLING	TX	6100000001	6100999999	
640	AVGÄENDE BETALNINGSANVISNINGAR	TO	6400000001	6400999999	
641	AVGÄENDE BETALNINGSANVISNINGAR	TO	6400000001	6400999999	
642	AVGÄENDE BETALNINGSANVISNINGAR	TO	6400000001	6400999999	
643	AVGÄENDE BETALNINGSANVISNINGAR	TO	6400000001	6400999999	
644	AVGÄENDE BETALNINGSANVISNINGAR	TO	6400000001	6400999999	
645	AVGÄENDE BETALNINGSANVISNINGAR	TO	6400000001	6400999999	
646	AVGÄENDE BETALNINGSANVISNINGAR	TO	6400000001	6400999999	
647	ANKOMMANDE BETALNINGSANVISNINGAR	TP	6530000001	6530999999	
648	ANKOMMANDE BETALNINGSANVISNINGAR	TP	6530000001	6530999999	
649	AVGÄENDE BETALNINGSANVISNINGAR	TO	6400000001	6400999999	
653	ANKOMMANDE BETALNINGSANVISNINGAR	TP	6530000001	6530999999	
654	ANKOMMANDE BETALNINGSANVISNINGAR	TP	6530000001	6530999999	
666	RPM (Avbrott vid förhindrande av penningtvätt)	KX	6660000001	6660999999	
667	RPM/EUR	RM	6670000001	6670999999	
670	VALUTAHUVUDKASSAN	TR	6710000001	6710999999	
671	SEDELHANDEL	TR	6710000001	6710999999	
672	VALUTAHUVUDKASSAN	TR	6710000001	6710999999	
673	VALUTAHUVUDKASSAN	TR	6710000001	6710999999	
674	BOND/REPA DAGLIGA	TS	6740000001	6740999999	
675	BOND VÄRDERINGAR	XV	6750000001	6750999999	
	ARBETSSTATIONSVERIFIKAT	TY	9000000001	9099999999	
9900001	INLÅNING	BA	9900100001	9900199999	OT003/OTORP002
9900001	INLÅNING	BA	9900100001	9900199999	
9900030	AÖF:S KREDITFÖRSÄKRINGAR	EJ	9900300001	9900309999	
9900031	AÖF:S ERSÄTTNING & RESERVERING	GE	9900310001	9900319999	
9900032	ABASEC/OPSTOCK	GL	9900320001	9900499999	
9900005	SÄNDA ADB-FÖRMEDLINGAR	BG	9900500001	9900599999	MGKR2005, MGKR2006
9900006	ANKOMMANDE ADB-FÖRMEDLINGAR	BH	9900600001	9900699999	MGKR2001
9900007	ADB-FÖRMEDLINGAR SOM SKALL REDAS UT	BI	9900700001	9900799999	MGKR2002
9900008	HUVUDBOKSTRANSAKTIONER	BJ	9900800001	9900899999	MGKR2004
990010	POPS BRUTTOCLEARING FRÅN 16.12.1997	VF	9901000001	9901099999	

Tillämpn.- verifikat *)	Namn	Verif.slag	Nummer- serie början	slut	Rea-kod för andelsbanken
9900005	SÄNDA ADB-FÖRMEDLINGAR/OKO	EK	9901100001	9901199999	
9900006	ANKOMMANDE ADB-FÖRMEDLINGAR/OKO	EL	9902200001	9902299999	
9900008	HUVUDBOKSTRANSAKTIONER/OKO	EM	9902300001	9902399999	
9900026	OKO:S INLÖSTA CHECKAR	BV	9902600001	9902699999	MGKR2003
990026	OKO:S INLÖSTA CHECKAR	BV	9902600001	9902699999	
990031	ASLA	VM	9903100001	9903199999	
990033	ASLA/OMHO	GC	9903300001	9903399999	
9900035	POPS/OINLÖSTA CHECKAR ÖVER 10 ÅR	IG	9903500001	9903599999	
9900042	PLATINASYSTEMET	BW	9904200001	9904299999	BJER122
9900043	CLARITY, internt ICT-arbete (upplöses inte)	RD	9904300001	9904399999	
9900050	LÖNER	BY	9905000001	9905099999	***)
9900052	SEMESTERLÖNESKULDER	GV	9905200001	9905299999	***)
9900060	VALUTAKONTON	BZ	9906000001	9906099999	DARRATR/OVARP002
990060	VALUTAINLÄNING	BZ	9906000001	9906099999	
9900061	VALUTAKONTON/AGIO	CA	9906100001	9906199999	DARRAGI/OVARP002
990061	VALUTAINLÄNING/AGIO	CA	9906100001	9906199999	
9900062	VALUTAKONTON/RESULTATREGLERANDE RÄNTA	CB	9906200001	9906299999	DARRASK/OVARP002
990062	VALUTAINLÄNING/RESULTATREGLERANDE POSTER	CB	9906200001	9906299999	
9900082	HALTIA HYRESFORDRINGAR	EH	9908200001	9908299999	
9520005	YIT-HYROR	EH	9908200001	9908299999	
677	KORVA/DAGLIGA	CJ	9908300001	9908399999	
678	KORVA/PRISDIFFERENSER	CJ	9908300001	9908399999	
9900083	KORVA-TRANSAKTIONER	CJ	9908300001	9908399999	
9900083	KORVA DAGLIGA	CJ	9908300001	9908399999	
9900042	PLATINASYSTEMET	BW	9908400001	9908499999	
9900091	BETALNINGSRÖRELSE/ASLA	CN	9909100001	9909199999	ALARKP01 OCH 13
9900092	ASLA/OHMO	GA	9909200001	9909299999	
991003	LOAN IQ/OKO	GN	9910030001	9910039999	
9901011	INLÄNING/RESULTATREGLERANDE RÄNTA	BB	9910110001	9910119999	OT003
9901042	BONUSSYSTEMET/RESULTATREGLERANDE	BX	9910420001	9910429999	BJER221
	BONUSSYSTEMET ANNULLERINGAR	BR	9910580001	9910589999	
	KORVA/ANNULLERING AV RESULTATREGLERANDE RÄNTA	CL	9910600001	9910609999	
	KORVA-TRANSAKTIONER/RESULTATREGLERANDE				
9901083	RÄNTA	CK	9910830001	9910839999	
9901083	KORVA AKTIER/RESULTATREGLERANDE	CK	9910830001	9910839999	
990083	KORVA RM/VÄRDERINGAR	CK	9910830001	9910839999	
991083	KORVA RM/ANNULLERING AV VÄRDERING	CL	9910830001	9910839999	
	SRJ-PERIODISERING AV ÅTERBETALD PROVISION/OP-				
9900202	FOND	IA	9920200001	9920299999	
9900205	ÅGARKUNDSREGISTRET	CT	9920500001	9920599999	JRER110
992100	BANKGARANTIER	XI	9921000001	9921009999	PTKR3301
992101	BANKGARANTIER/AGIO	XJ	9921010001	9921019999	
992102	LIVFÖRSÄKRING	HV	9921020001	9921029999	
9903001	SALDOÖVERFÖRING	Z1	9930010001	9930019999	
9903001	SALDOÖVERFÖRINGAR	Z1	9930010001	9930019999	
9940008	LJR SPECIALLÅN	MD	9940080001	9940089999	
	ANNULLERING/PARTNERKODER	PK	9991000001	9991999999	
	ALLMÄNT ANNULLERINGSVERIFIKAT	PE	9993000001	9999999999	

SAP:s verifikatdagbok, månadshuvudbok och SAPs huvudbok för Leverantörsskults- och kundfordringskonton har arkiverats i arkiveringssystemet InfoArchive.

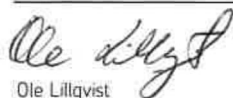
*) Verifikaten har upprättats på maskinspråk och de arkiveras i REA-arkiveringssystemet.

**) Rapporterna har arkiverats i arkiveringssystemet InfoArchive.

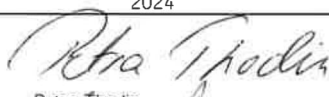
**) Rapporterna arkiverats i Silta M-Files.

1. Underteckning av bokslutet och verksamhetsberättelsen

Pedersöre den 2 februari 2024

Ole Lillqvist

Petra Thodin

Ella Rönqvist

Johan Löfbäcka

Tony Hillman

2. Utlåtande om bokslutet och verksamhetsberättelsen

Förvaltningsrådet har vid sitt möte i dag gjort sig förtroget med bankens bokslut och verksamhetsberättelse. Som sitt utlåtande för andelsstämman/fullmäktigemötet 2024 konstaterar förvaltningsrådet att banken har skötts i enlighet med lagar och förordningar och att förvaltningsrådet inte har något att påpeka varken med anledning av Purmo Andelsbanks bokslut eller verksamhetsberättelse. Förvaltningsrådet samtycker med styrelsens förslag till åtgärder med anledning av överskottet.

Pedersöre den 5 februari 2024

Förvaltningsrådets ordförande

Förvaltningsrådets sekreterare

3. Revisionsanteckning

Över utförd revision har idag avgetts berättelse.

Vasa

13.2.2024

KPMG Oy Ab

Giia Sandells
CGR

KPMG Oy Ab
Töölönlahdenkatu 3 A
PL 1037
00101 HELSINKI

Puhelin 020 760 3000
www.kpmg.fi

Revisionsberättelse

Till Purmo Andelsbanks andelsstämma

Revision av bokslutet

Uttalande

Vi har utfört en revision av bokslutet för Purmo Andelsbank (FO-nummer 0181985-1) för räkenskapsperioden 1.1-31.12.2023. Bokslutet omfattar balansräkning, resultaträkning, finansieringsanalys och noter till bokslutet.

Enligt vår uppfattning ger bokslutet en rättvisande bild av bankens ekonomiska ställning samt av resultatet av dess verksamhet i enlighet med i Finland ikraftvarande bestämmelser gällande upprättande av bokslut och det uppfyller de lagstadgade kraven.

Våra uttalanden i denna rapport är förenliga med innehållet i den kompletterande rapport som överlämnats till bankens styrelse.

Grund för uttalandet

Vi har utfört vår revision i enlighet med god revisionssed i Finland. Vårt ansvar enligt god revisionssed beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar för revisionen av bokslutet*.

Vi är oberoende i förhållande till banken enligt de etiska kraven i Finland som gäller den av oss utförda revisionen och vi har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa.

Vi har inte utfört andra tjänster åt banken utöver revisionen.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Materialitet

Den tillämpande materialiteten påverkar omfattningen av revisionen. Materialiteten har bestämts på basen professionellt omdöme och styr valet av revisionsåtgärder, tidpunkten för och omfattningen av revisionen samt bedömningen av noterade felaktigheter i förhållandet till bokslutet som helhet. Nivån på den av oss bestämda materialiteten baserar sig på vår bedömning av storleken av felaktigheter som ensamma eller tillsammans rimligen kan anses inverka på ekonomiska beslut som användare av bokslutet gör. Vi har också tagit i betraktande felaktigheter och/eller potentiella felaktigheter vilka på grund av kvalitativa faktorer enligt vår uppfattning är materiella för användarna av bokslutet.

De mest betydande uppskattade riskerna för väsentliga felaktigheter

Vi har nedan beskrivit vad vi uppskattar vara de mest betydande riskerna för väsentliga felaktigheter, inklusive risken för väsentliga felaktigheter till följd av oegentligheter samt ett sammandrag av hur vi har agerat till följd av dessa risker.

Vid vår revision har vi beaktat risken att ledningen förbigår kontroller. Detta har omfattat en bedömning av om det finns indikationer på ledningens medvetna förhållande till dessa, vilket kan medföra en väsentlig risk för felaktigheter till följd av oegentligheter.

DE MEST BETYDANDE UPPSKATTADE RISKERNA FÖR VÄSENTLIGA FELAKTIGHETER

HUR VI HAR AGERAT TILL FÖLJD AV DESSA RISKER

Fordringar från kunder - värdering (bokslutets noter 11, 13, 16, 31, 32c)

- Fordringar på allmänheten och offentliga sektorn, som uppgår till 37 miljoner euro, är en betydande post i Purmo Andelsbanks balansräkning och utgör 69 % av balansomslutningen.
- Beräkningen av förväntade kreditförluster enligt IFRS 9 Finansiella instrument - standarden baserar sig på OP Gruppens kalkylmodeller och expertutlåtanden. Kalkylen inbegriper antaganden, uppskattningar samt företagsledningens bedömningar, som speciellt hänför sig till sannolikheten för kreditförluster, värderingen av säkerheter samt definitionen av en betydande tillväxt av kreditrisken.
- Faktorererna i beräkningen av förväntade kreditförluster uppdateras och förtydligas utifrån faktisk utveckling av kreditrisk, validering och utveckling av beräkningsförfarandet samt ändringar och krav i lagstiftningen.
- Värderingen av fordringarna är ett fokusområde i revisionen på grund av balansposten betydelse, kalkylmodellernas komplexitet samt de bedömningar som krävs av företagsledningen i samband med värderingen.
- Vi har bedömt hur banken efterfyllt kreditgivningsreglementet och även utvärderat de interna kontroller och principer som tillämpats i samband med bokningen och övervakningen av fordringarna.
- Vi har bildat en uppfattning om de centrala kontroller som anknyter sig till kreditgivningen för OP Gruppen och beräkningarna av förväntade kreditförluster genom centraliserade granskningsåtgärder.
- Granskningens mest centrala delområden har varit de mest betydande faktorerna som berör ECL-kalkylen och innehåller ledningens bedömning, värdering av säkerheter samt de största ansvarerna som ingår i den kassaflödesbaserade ECL-metoden och som baserar sig på kundspecifika värderingar från specialister.
- Vi har även utvärderat sakenligheten i Purmo Andelsbanks bokslutsnoter gällande fordringar och förväntade kreditförluster.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar för bokslutet

Styrelsen och verkställande direktören ansvarar för upprättandet av bokslutet och för att bokslutet ger en rättvisande bild i enlighet med i Finland ikraftvarande stadganden gällande upprättande av bokslut samt uppfyller de lagstadgade kraven. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta ett bokslut som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Vid upprättandet av bokslutet ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av bankens förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om man avser att likvidera banken, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Revisorns ansvar för revisionen av bokslutet

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida bokslutet som helhet innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i bokslutet.

Som del av en revision enligt god revisionssed använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- Identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i bokslutet, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfälskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- Skaffar vi oss en förståelse av den del av bolagets interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
- Utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i ledningens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- Drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen och verkställande direktören använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av bokslutet. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i bokslutet om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om bokslutet. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att ett bolag inte längre kan fortsätta verksamheten.
- Utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i bokslutet, däribland upplysningarna, och om bokslutet återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Vi kommunicerar med dem som har ansvar för bolagets styrning avseende, bland annat, revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den, samt betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat under revisionen.

Övriga rapporteringsskyldigheter

Uppgifter om revisionsuppdraget

En av KPMG Oy Ab anställd CGR-revisor har fungerat som av andelsstämman vald revisor från och med 2020 oavbrutet i 4 år.

Övrig information

Styrelsen och verkställande direktören ansvarar för den övriga informationen. Den övriga informationen omfattar verksamhetsberättelsen. Vårt uttalande om bokslutet täcker inte övrig information.

Vår skyldighet är att läsa den övriga informationen i samband med revisionen av bokslutet och i samband med detta göra en bedömning av om det finns väsentliga motstridigheter mellan den övriga informationen och bokslutet eller den uppfattning vi har inhämtat under revisionen eller om den i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter. Det är ytterligare vår skyldighet att bedöma om verksamhetsberättelsen har upprättats enligt gällande bestämmelser om upprättande av verksamhetsberättelse.

Enligt vår uppfattning är uppgifterna i verksamhetsberättelsen och bokslutet enhetliga och verksamhetsberättelsen har upprättats i enlighet med gällande bestämmelser om upprättande av verksamhetsberättelse.

Om vi utgående från vårt arbete på den övriga informationen, drar slutsatsen att det förekommer en väsentlig felaktighet i verksamhetsberättelsen, bör vi rapportera detta. Vi har ingenting att rapportera gällande detta.

Vasa 13 februari 2024

KPMG OY AB

Giia Sandells
CGR